

TELEKOMUNIKAČNÍ VĚSTNÍK

Český telekomunikační úřad

Částka 2

Ročník 2025

Praha 25. února 2025

OBSAH:

Oddíl státní správy

A. Normativní část

- 2. Opatření obecné povahy - analýza trhu č. A/S1/02.2025-1, bývalý trh č. 1 – velkoobchodní služby ukončení volání v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě.**
- 3. Opatření obecné povahy - analýza trhu č. A/S2/02.2025-2, bývalý trh č. 2 – velkoobchodní služby ukončení hlasového volání v jednotlivých mobilních sítích.**

A. Normativní část

- 2. Opatření obecné povahy - analýza trhu č. A/S1/02.2025-1, bývalý trh č. 1 – velkoobchodní služby ukončení volání v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě.**

(reprodukce dokumentu na str. 5 – 63)

Český telekomunikační úřad

se sídlem Sokolovská 219, Praha 9
poštovní přihrádka 02, 225 02 Praha 025

Praha 18. února 2025
Čj. ČTÚ-39 287/2024-611

Český telekomunikační úřad (dále jen „Úřad“) jako příslušný orgán státní správy podle § 108 odst. 1 písm. b) zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Zákon“) a zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, na základě výsledků veřejné konzultace uskutečněné podle § 130 a konzultace podle § 131 Zákona, rozhodnutí Rady Úřadu podle § 107 odst. 9 písm. b) bod 2 a k provedení § 51 Zákona vydává opatřením obecné povahy

analýzu trhu č. A/S1/02.2025-1,

bývalý trh č. 1 – velkoobchodní služby ukončení volání v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě.

Článek 1

Výsledky analýzy relevantního trhu

(1) Úřad provedl v souladu s § 51 odst. 1 až 3 Zákona pravidelný přezkum relevantního trhu č. 1 – velkoobchodní služby ukončení volání v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě.

(2) Na základě provedení testu tří kritérií Úřad konstatuje, že trh kumulativně kritéria tohoto testu nespĺňuje, a proto jej nelze nadále považovat za trh relevantní, na němž lze uplatnit regulaci ex ante.

Článek 2

Návrh na zrušení stanovení podniků s významnou tržní silou

Na základě výsledku testu tří kritérií Úřad navrhuje zrušit stanovení podniku s významnou tržní silou na trhu velkoobchodních služeb ukončení volání v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě dle předchozí provedené analýzy tohoto trhu, a to níže uvedeným subjektům podnikajícím v elektronických komunikacích:

AXFONE LLC¹, BT Global Europe B.V.², COPROSYS a.s., ČD-Telematika a.s., Český Radiokomunikace a.s., Český bezdrát s.r.o., Dialoga Servicios Interactivos, S.A., FIXNET s.r.o., ha-vel internet s.r.o., IPEX TELCO a.s., J.S.tel s.r.o., miniTEL s.r.o., NEW TELEKOM, spol. s r.o., Nordic Telecom Regional s.r.o.³, O2 Czech Republic a.s.⁴, PODA a.s., Quantcom, a.s.⁵, sipcz.net s.r.o., Spinoco Czech Republic, a.s., Telco Pro Services, a.s., T-Mobile Czech Republic a.s., VM Telecom CZ, s.r.o., Vodafone Czech Republic a.s., xPhoNet CZ s.r.o.

¹ Jednající prostřednictvím odštěpného závodu zahraniční osoby.

² Jednající prostřednictvím odštěpného závodu; nástupce společnosti BT Limited, organizační složka.

³ Nástupce společnosti Nordic Telecom s.r.o. Zároveň byla v červenci 2024 oznámena akvizice společnosti Nordic Telecom Regional s.r.o. společností O2 Czech Republic a.s., kterou Úřad pro ochranu hospodářské soutěže v závěru září 2024 povolil.

⁴ Na společnost O2 Czech Republic a.s. k 1. 6. 2024 přešla v důsledku projektu přeměny společnosti Nej.cz a následné fúze společnosti CETIN Servis a.s. se společností O2 Czech Republic a.s. maloobchodní báze zákazníků bývalé společnosti Nej.cz, a s tím i související smlouvy a povinnosti týkající se předmětného trhu velkoobchodních služeb ukončení volání v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě.

⁵ Dříve (do 1. 1. 2022) Dial Telecom, a.s.

Článek 3**Účinnost**

Toto opatření obecné povahy nabývá účinnosti patnáctým dnem ode dne jeho uveřejnění v Telekomunikačním věstníku.

Odůvodnění

Část A

Úřad podle § 51 až 53 Zákona provedl analýzu relevantního trhu č. 1 – velkoobchodní služby ukončení volání v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě (dále jen „trh č. S1“). Relevantní trh byl stanoven Opatřením obecné povahy č. OOP/1/04.2015-2, kterým se stanoví relevantní trhy v oboru elektronických komunikací, včetně kritérií pro hodnocení významné tržní síly (dále jen „Opatření 2015“), v souladu s Doporučením Komise Evropských společenství o relevantních trzích produktů a služeb ze dne 9. října 2014 (2014/710/EU), (dále jen „Doporučení 2014“). Dle nového [Doporučení Komise \(EU\) 2020/2245, ze dne 18. prosince 2020 o relevantních trzích produktů a služeb v odvětví elektronických komunikací, které připadají v úvahu pro regulaci ex ante podle směrnice Evropského parlamentu a Rady \(EU\) 2018/1972, kterou se stanoví evropský kodex pro elektronické komunikace](#) (dále jen „Doporučení“) došlo ze strany Evropské komise (dále též „Komise“) k revidování počtu relevantních trhů připadajících v úvahu pro regulaci ex ante. Původní velkoobchodní trh č. S1 již není v novém Doporučení zařazen. Z tohoto důvodu Úřad přikročil k vydání nového opatření OOP č. 1, kterým se stanoví relevantní trhy v oboru elektronických komunikací. Dle současného znění opatření obecné povahy č. OOP/1/05.2021-5 ve znění opatření obecné povahy č. OOP/1/07.2023-5 (dále jen „Opatření“) je však dotčený trh č. S1, s ohledem na znění přechodných ustanovení v článku 7, považován za trh relevantní do doby provedení analýzy, která prokáže, že trh je efektivně konkurenční nebo nesplnil test tří kritérií. V tomto ohledu a **v souladu s Doporučením Úřad přistoupil k provedení testu tří kritérií.**

K provedení analýzy relevantního trhu Úřad přistoupil ve lhůtě podle § 51 odst. 3 Zákona a v souladu s časovým vymezením trhu v platné analýze ([A/1/04.2020-3](#)) z roku 2020.

Úřad při zpracování analýzy vycházel z technologického rozvoje sítí a služeb a platných předpisů, jakož i doporučení Komise a BEREC, včetně zkušeností ostatních národních regulátorů při zpracování této analýzy.

Část B – Metodika definování relevantních trhů, analýzy relevantních trhů, posouzení významné tržní síly a určení nápravných opatření v oblasti elektronických komunikací v České republice

Úřad postupoval při zpracování analýzy v souladu s [Metodikou analýz relevantních trhů](#) (dále jen „Metodika“), kterou v roce 2016 aktualizoval a zveřejnil na webových stránkách Úřadu. Metodika je obecně platná pro všechny analýzy relevantních trhů, veřejně dostupná na webových stránkách Úřadu, a proto není znovu uváděna v plném znění v předmetné analýze.

Nad rámec výše uvedené Metodiky Úřad při zpracování analýzy přihlédl rovněž ke [Směrnici Evropského parlamentu a Rady \(EU\) 2018/1972 ze dne 11. prosince 2018, kterou se stanoví evropský kodex pro elektronické komunikace](#) (dále jen „Kodex“) a její implementaci do české legislativy v roce 2021 – zejména do Zákona (transponováno Zákonem č. 374/2021 Sb.). Dále přihlédl i k aktualizovaným [Pokynům k analýze trhu a posouzení významné tržní síly podle předpisového rámce EU pro síť a služby elektronických komunikací](#) (dále jen „Pokyny“) a Komisí provedené analýze vývoje hospodářské soutěže v Evropské unii (dále jen „EU“) se zaměřením na hodnocení vývoje hospodářské soutěže na Doporučením 2014 vymezených relevantních trzích. Na základě závěrů následně Komise revidovala i seznam relevantních trhů novým Doporučením, ve kterém trh č. S1 na nový seznam relevantních trhů zařazen nebyl. Úřad tuto změnu promítl do vydaného Opatření.

Úřad v rámci analýzy zohlednil i [Nařízení Komise v přenesené pravomoci \(EU\) 2021/654 ze dne 18. prosince 2020, kterým se doplňuje směrnice Evropského parlamentu a Rady \(EU\) 2018/1972 stanovením jednotné maximální sazby za ukončení hlasového volání v mobilní síti po celé Unii a jednotné maximální sazby za ukončení hlasového volání v pevné síti po celé Unii](#) (dále jen „Nařízení“), které Evropská komise vydala podle článku 75 a 117 Kodexu. Uvedeným nařízením Komise stanovila od 1. července 2021 povinnost, všem poskytovatelům služeb ukončení hlasového volání v pevné či mobilní síti, účtovat sazby za službu ukončení hlasového volání (pro koncové uživatele) ve své síti v úrovni nepřesahující Komisí stanovené jednotné maximální terminační sazby v EU.

Úřad v průběhu účinnosti předchozí analýzy relevantního trhu zohlednil změnu poskytovatele velkoobchodních služeb, která byla avizovaná již v průběhu zpracování dotčené analýzy a provedl změnu této analýzy formou vydání [opatření obecné povahy č. A/S1/12.2022-22, kterým se mění opatření obecné povahy – analýza trhu č. A/1/04.2020-3](#), v rámci kterého stanovil podnikem s významnou tržní silou společnost O2 Czech Republic a.s. a zrušil stanovení podniku s významnou tržní silou společnosti CETIN a.s.

Část C – Analýza relevantního trhu č. 1 – velkoobchodní služby ukončení volání v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě

1. Úvod

Na základě provedené analýzy bylo dne 22. dubna 2020 v částce 4/2020 Telekomunikačního věstníku vydáno [opatření obecné povahy, analýza trhu č. A/1/04.2020-3, trh č. 1 – velkoobchodní služby ukončení volání v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě](#).

Následně, a to na základě ukončení poskytování služeb na tomto relevantním trhu ze strany společnosti CETIN a.s. (dále jen „CETIN“) a přechodu poskytování daných služeb na společnost O2 Czech Republic a.s. (dále jen „O2“) bylo výše uvedené opatření změněno. Učiněno tak bylo vydáním opatření obecné povahy analýzy trhu č. A/S1/12.2022-22, kterým se mění opatření obecné povahy analýza trhu č. A/1/04.2020-3, trh č. 1 – velkoobchodní služby ukončení volání v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě. Opatření č. [A/S1/12.2022-22](#) bylo vydáno dne 21. prosince 2022 v částce 12/2022 Telekomunikačního věstníku.

Na základě opatření obecné povahy č. A/1/04.2020-3, ve znění opatření obecné povahy č. A/S1/12.2022-22, Úřad stanovil podnikem s významnou tržní silou společnosti:

AXFONE LLC⁶, *BT Limited*⁷ (přešlo na nástupce BT Global Europe B.V.⁸), COPROSYS a.s., ČD-Telematika a.s., České Radiokomunikace a.s., Český bezdrát s.r.o., Dialoga Servicios Interactivos, S.A., *Dial Telecom, a.s.* (nyní Quantcom, a.s.), FIXNET s.r.o., ha-vel internet s.r.o., IPEX TELCO a.s., J.S.tel s.r.o., miniTEL s.r.o., *Nej.cz s.r.o.* (přešlo na nástupce O2 Czech Republic a.s.), NEW TELEKOM, spol. s r.o., *Nordic Telecom s.r.o.* (přešlo na nástupce Nordic Telecom Regional s.r.o.), O2 Czech Republic a.s., PODA a.s., sipcz.net s.r.o., Spinoco Czech Republic, a.s., Telco Pro Services, a.s., T-Mobile Czech Republic a.s., VM Telecom CZ, s.r.o., Vodafone Czech Republic a.s., xPhoNet CZ s.r.o.

Všem stanoveným podnikům s významnou tržní silou Úřad na základě předchozí analýzy trhu uložil soubor povinností podle § 51 odst. 5 písm. a), b), d) a f)⁹ Zákona, účinného k datu vydání analýzy. Po novelizaci Zákona se jedná o § 51 odst. 6 písm. a), b), d) a e). Pro přehlednost budou v dalším textu využívány pouze odvolávky v souladu s novelizovaným Zákonem.

Společnosti O2 Úřad uložil dále také povinnost podle § 51 odst. 6 písm. c) Zákona¹⁰. Tato povinnost ukládala společnosti vést oddělenou evidenci nákladů a výnosů podle § 86 Zákona tak, aby byly k dispozici podklady pro ověření nákladů a výnosů za jednotlivé služby.

Cenová regulace uložená podle § 51 odst. 6 písm. e) související s regulací cen podle § 56 a 57 byla platná do doby účinnosti Nařízení na základě rozhodnutí Evropské komise v přenesené pravomoci (viz článek 75 a 117 Kodexu).

Úřad přistoupil k nové analýze tohoto velkoobchodního trhu ukončení volání po uplynutí maximální lhůty stanovené Zákonem (tj. po pěti letech), což je v souladu s časovým vymezením v předchozí analýze.

⁶ Jednající prostřednictvím odštěpného závodu zahraniční osoby.

⁷ Jednající prostřednictvím organizační složky.

⁸ Jednající prostřednictvím odštěpného závodu.

⁹ Viz [zde](#) přehled Úřadem uložených povinností.

¹⁰ Povinnost byla původně uložena společnosti CETIN.

Úřad průběžně monitoroval vývoj na dotčeném velkoobchodním relevantním trhu. Kromě uvedené změny poskytovatele velkoobchodních služeb terminace volání maloobchodním účastníkům společnosti O2 nebyly zjištěné žádné nové závažné skutečnosti, které by významně ovlivnily konkurenční prostředí velkoobchodního relevantního trhu, a proto Úřad nepřistoupil k provedení analýzy v dřívějším termínu. Úřad zároveň nevyužil ustanovení § 51 odst. 3, které mu umožňuje výjimečně lhůtu prodloužit.

Cílem stávající analýzy služeb dotčeného velkoobchodního trhu je tedy definování tohoto trhu v národních podmínkách České republiky a následné posouzení, zda trh splňuje v národních podmínkách kumulativně test tří kritérií. Dle výsledku tohoto testu Úřad buď bude pokračovat v analýze, stanoví podnik/podniky s významnou tržní silou a navrhne odpovídající nápravná opatření – v případě kumulativního splnění testu, anebo navrhne zrušení stanovení podniků s významnou tržní silou na tomto trhu, včetně zrušení nápravných opatření – v případě že nebude splněno aspoň jedno z kritérií testu.

Úřad v rámci analýzy využívá data, která vykazali podnikatelé v elektronických komunikacích prostřednictvím systému Elektronického sběru dat. Povinnost odevzdávat údaje Úřadu prostřednictvím webových formulářů v tomto systému mají všichni podnikatelé v elektronických komunikacích podle § 115 Zákona.

Úřad při zpracování analýzy zohlednil i skutečnost, že vzhledem k vývoji v oblasti budování vysokorychlostních sítí a modernizace stávajících přístupových sítí na vyšší parametry, dochází k rozvoji nabídky vysokorychlostních služeb přístupu k síti internet a poptávky po těchto službách, což má dopad i na rozvoj interpersonálních komunikačních služeb poskytovaných prostřednictvím IP technologie, a to jak kvantitativní, tak i kvalitativní.

Úřad proto za účelem zjištění, jak jsou využívány služby interpersonální komunikace a jak je vnímána jejich vzájemná zastupitelnost uživateli v České republice, zadal prostřednictvím společnosti **ppm factum research s.r.o.** provedení marketingového průzkumu (dále jen „Průzkum“). Průzkum rovněž porovnává stávající výsledky oproti průzkumu realizovanému v roce 2019, který byl zohledněn při zpracování dosud účinné analýzy. Výstup z provedeného [Průzkumu využívání interpersonálních komunikačních služeb 2024](#) Úřad zveřejnil na svých webových stránkách.

Úřad při analýze dotčeného velkoobchodního relevantního trhu postupuje následovně:

- definuje podřazený maloobchodní trh. Vzhledem ke specifice velkoobchodního trhu služeb terminace by obecně bylo možno tento krok vynechat, Úřad však má za to, že vymezení maloobchodního trhu je potřebné pro vysvětlení faktorů ovlivňujících tržní chování subjektů působících na velkoobchodní úrovni trhu,
- definuje velkoobchodní trh věcně, územně a časově,
- provádí test tří kritérií:
 - a. v případě kumulativního splnění testu
 - analyzuje trh z hlediska určení samostatné a společné významné tržní síly,
 - vyhodnocuje stávající regulační opatření,
 - navrhuje uplatnění přiměřených nápravných opatření stanoveným podnikům s významnou tržní silou,
 - b. v případě nesplnění testu navrhuje zrušení stanovení podniku/podniků s významnou tržní silou a zrušení uložených povinností.

V souladu s § 130 a § 131 Zákona Úřad návrh analýzy konzultuje s dotčenými subjekty, Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže a Evropskou komisí.

2. Významná specifika trhu a významné skutečnosti na trhu služeb v pevném místě

Před provedením analýzy Úřad stručně shrnuje zásadní informace o národním trhu a uvádí významné skutečnosti, ke kterým na trhu došlo od termínu zpracování předchozí analýzy, a které přímo nebo nepřímo ovlivnily rozvoj služeb na dotčeném maloobchodním nebo velkoobchodním trhu anebo mají vliv na rozvoj konkurence na dotčeném trhu.

Úřad v této souvislosti připomíná, že dne 1. června 2015 byla dovršena dobrovolná separace v rámci které vznikla odštěpením od incumbenta, společnost O2 a společnost Česká telekomunikační infrastruktura a.s., která se od 1. ledna 2020 přejmenovala na CETIN a na kterou byly převedeny veřejné komunikační sítě, jejich provozování a poskytování velkoobchodních služeb. Společnost O2 se profilovala jako poskytovatel převážně maloobchodních služeb. Na předmětném trhu velkoobchodních služeb terminace v pevném místě tak působila společnost CETIN, která byla rovněž v analýze tohoto trhu, zveřejněné v roce 2020, stanovena podnikem s významnou tržní silou. V rámci veřejné konzultace návrhu této analýzy sdělila společnost CETIN informace o technologické přeměně sítě pro poskytování hlasových služeb¹¹, která vedla k ukončení poskytování služeb terminace volání. Společnost O2 by tak začala sama poskytovat služby terminace a působit na definovaném velkoobchodním trhu ukončení volání.

Úřad zohlednil tuto změnu poskytovatele velkoobchodních služeb (po jejím dokončení) provedením doplnění platné analýzy [opatřením obecné povahy č. A/S1/12.2022-22, kterým se mění opatření obecné povahy – analýza trhu č. A/1/04.2020-3](#), kterým stanovil podnikem s významnou tržní silou společnost O2, a které následně uložil odpovídající povinnosti a zrušil zároveň stanovení podniku s významnou tržní silou společnosti CETIN, včetně zrušení uložených povinností.

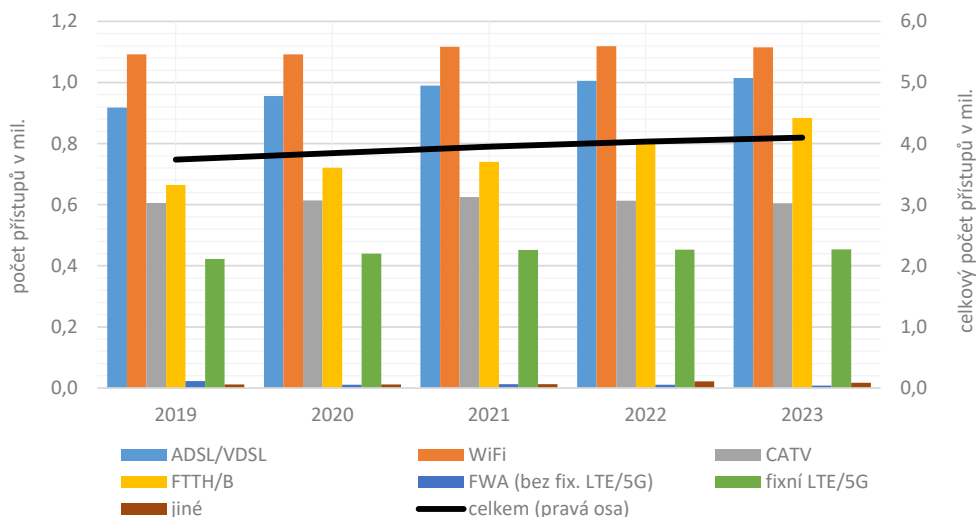
2.1 Rozvoj a výstavba nových sítí – přístup k síti internet

Služba přiměřeného širokopásmového přístupu k síti internet by již měla podporovat i volání a videohovory ve standardní kvalitě, proto Úřad zahrnuje do přehledu vývoj trhu širokopásmového přístupu k síti internet.

V období účinnosti analýzy docházelo na trhu k dalšímu kontinuálnímu rozvoji využívání služeb přístupu k internetu, což umožnilo další rozvoj interpersonální komunikace, včetně hlasových komunikačních služeb jak založených na číslech, tak i nezávislých na číslech, a to za současného poklesu využívání klasických PSTN hlasových služeb (viz graf č. 2). Následující graf uvádí vývoj počtu aktivních přípojek k síti internet za období 2019–2023.

¹¹ V roce 2018 došlo se zahájením technologické přeměny PSTN sítě společnosti CETIN ke stažení veřejné nabídky přístupu k této síti, a společnost CETIN začala nabízet velkoobchodní přístup k telefonním službám prostřednictvím nově budovaných uzlů MSAN. Rozdíl v poskytování služeb s ohledem na technologický upgrade sítě společnosti CETIN spočívá především v tom, že zatímco telefonní služby v PSTN síti byly technicky zcela zajišťovány společností CETIN (včetně služby ukončení volání), u přístupu k telefonním službám prostřednictvím MSAN společnost CETIN zajišťuje partnerovi pouze přístup k infrastruktuře pevných hlasových služeb. Realizaci hlasových služeb, propojení s dalšími sítěmi a směrování hovorů (vč. služby ukončení volání) si poté zajišťuje partner svými prostředky na platformě IMS.

Graf č. 1: Vývoj počtu aktivních širokopásmových přístupů k síti internet celkem a dle jednotlivých technologií za období 2019–2023

Zdroj: Úřad

Z grafu je zřejmé, že na trhu ve sledovaném období docházelo k plynulému pozvolnému růstu počtu aktivních přípojek celkem, a to souběžně s růstem průměrné rychlosti dle jednotlivých technologií (podrobně viz [Zpráva o vývoji trhu elektronických komunikací 2019–2023 se zaměřením na rok 2023](#)). Počet aktivních přístupů k síti zaznamenal za sledované období deseti procentního nárůstu a dosáhl v roce 2023 počtu 4,1 mil.

- V druhé polovině roku 2019 společnost CETIN oznámila záměr výstavby, resp. rozšíření své optické přístupové sítě. Podle vyjádření společnosti by se mělo jednat o vybudování 1 mil. přípojek FTTH do roku 2026.¹²
- Společnost T-Mobile Czech Republic a.s. (dále jen „T-Mobile“) v závěru roku 2019 uvedla, že má v plánu pokrýt do konce roku 2025 jeden milion tuzemských domácností optickou sítí¹³. Investice do výstavby by mohly činit zhruba 1,25 miliardy korun.
- V prosinci 2020 společnosti T-Mobile a CETIN podepsaly smlouvu o společném investičním projektu výstavby FTTH sítí. Společnosti tak nad rámec individuální výstavby budují během následujících let stovky tisíc optických přípojek typu FTTH. Přípojky vybudované v rámci tohoto projektu jsou dostupné pro společnost T-Mobile i velkoobchodní partnery společnosti CETIN. V případě společnosti CETIN půjde o velkoobchodní nabídku optického internetu s rychlostí 1 Gbit/s.
- V červnu 2021 oznámila skupina ČEZ¹⁴, že její holdingová společnost ČEZ Distribuce dále pokračuje v rozvoji optické telekomunikační infrastruktury s cílem vybudovat infrastrukturu podporující decentralní energetiku. Záměrem je vybudovat na distribučním území ČEZ Distribuce 6 800 km optických sítí do roku 2025 a dalších 4 200 km do roku 2030.

¹² <https://www.cetin.cz/-/cetin-v-pristich-sedmi-letech-pripoji-1-000-000-domacnosti-optickou-pripojkou>

¹³ <https://www.t-mobile.cz/cs/tiskove-materialy/tiskove-zpravy-t-mobile/t-mobile-na-konci-letosniho-roku-bude-pokryto-optickou-100-000-domacnosti.html>

¹⁴ <https://www.cez.cz/cs/pro-media/tiskove-zpravy/cez-distribuce-letos-investuje-do-svych-siti-135-miliardy-korun-stale-vice-prostredku-miri-do-digitalnich-technologii-145346>

- Na plánu vybudovat společně téměř milion nových internetových přípojek se dohodly dle březnového prohlášení¹⁵ roku 2022 společnosti T-Mobile a Vodafone. Součástí dohody je i vzájemné zpřístupnění části už vybudovaných přípojek na území různých měst včetně Prahy a Brna.

Úřad výše uvedené aktivity monitoruje a detailně je zapracovává do analýzy dotčených relevantních trhů.

2.2 Konsolidace trhu, akvizice a fúze

- Ve sledovaném období společně s výstavbou nových sítí a rozvojem stávajících probíhala i konsolidace trhu, kdy kapitálově silné společnosti skupovaly zejména regionální vlastníky síťové infrastruktury a poskytovatele služeb přístupu k internetu, obvykle včetně poskytování VoIP hlasových služeb na maloobchodní úrovni služeb. Jednalo se zejména o společnosti Libli s.r.o. (později Nordic Telecom Regional s.r.o.), Wia spol. s.r.o., PODA a.s., STARNET, s.r.o., Telco Pro Services, a.s., ČEZNET s.r.o., T-Mobile, Vodafone, CETIN a O2.
- Již v předchozím období skupina Kaprain Industrial Holding Limited uskutečnila na trhu několik akvizic poskytovatelů služeb elektronických komunikací a následně fúzovala tyto subjekty sloučením do společnosti Nej.cz. Tato společnost pak pokračovala v nakupech a následných fúzích některých menších poskytovatelů služeb širokopásmového přístupu k internetu. Součástí této skupiny se staly také významné společnosti CentroNet, a.s. SMART Comp. a.s., včetně společností NJNet s.r.o. a A1net s.r.o.

V roce 2022 oznámila skupina prodej společnosti Nej.cz společnosti CETIN, po schválení transakce Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „ÚOHS“) v prosinci 2023 (v oblasti hlasových služeb poskytovaných na maloobchodním i velkoobchodním trhu nebyl shledán soutěžní problém, přijaté závazky ze strany společnosti CETIN se týkaly velkoobchodních služeb s centrálním přístupem poskytovaným v pevném místě pro výrobky pro širokou spotřebu – bývalý relevantní trh 3b). Nový vlastník, společnost CETIN, která se profiluje výhradně jako poskytovatel velkoobchodních služeb, oddělil poskytování maloobchodních služeb a velkoobchodních služeb v rozsahu odpovídajícím službám poskytovaným společností O2 a na tuto společnost předmětnou část společnosti Nej.cz za úplatu převedl k 1. červnu 2024 (převod v rámci společností majoritního vlastníka skupiny PPF). Společnost CETIN si ponechala síť, síťové prostředky a poskytování velkoobchodních služeb.

- Poté co společnost Libli s.r.o. byla plně převzata holdingem Nordic Telecom a počátkem roku 2020 došlo k přejmenování společnosti na Nordic Telecom Regional s.r.o. Společnosti Nordic Telecom Holding a O2 podepsaly 24. června 2024 smlouvu o prodeji stoprocentního podílu ve společnosti Nordic Telecom Regional¹⁶. Transakce podléhala schválení ÚOHS. ÚOHS dotčené spojení soutěžitelů povolil v závěru září 2024 svým pravomocným rozhodnutím, v jehož důsledku může společnost PPF TMT Holdco 2 B.V. získat prostřednictvím společnosti O2 výlučnou kontrolu nad společností Nordic Telecom Regional s.r.o. Pozitivní rozhodnutí je však podmíněno splněním závazků, jejichž účelem je zachování účinné hospodářské soutěže na předmětném trhu¹⁷. Úřad očekává, že dojde k následnému procesu odprodeje části společnosti zahrnující síť a velkoobchodní služby v rámci holdingu PPF společnosti CETIN a následným fúzím, obdobně tedy jako tomu bylo u společnosti Nej.cz. Úřad také očekává, že zákaznickou bázi vč. poskytování souvisejících služeb by měla převzít společnost O2, která tak po uskutečnění fúze bude

¹⁵ <https://www.vodafone.cz/nejen-pro-media/tiskove-zpravy/t-mobile-a-vodafone-spolecne-propoiuji-cesko-pro-t/>

¹⁶ <https://nordictelecom.cz/pro-media/11/prohlaseni-nordic-o2/>

¹⁷ <https://uohs.gov.cz/cs/informacni-centrum/tiskove-zpravy/hospodarska-soutez/3985-spojeni-skupiny-ppf-a-nordic-telecom-muze-probehnout-pod-podminkou-splneni-zavazku.html>

pro nově získané účastníky zajišťovat i služby spadající do vymezení zkoumaného velkoobchodního trhu.

- Společnost T-Mobile posílila svoji pozici na trhu širokopásmového přístupu v pevném místě poté, co došlo z její strany k fúzím se společnostmi LEMO internet a.s. a RegioNET Morava, a.s. a k akvizici společnosti Planet A, a.s.

3. Definování relevantního trhu

Trh ukončení volání (terminační trh) je obecně označován jako specifický, a to vzhledem k nemožnosti nahradit službu terminace jiným poskytovatelem služeb než tím, v jehož síti se dotčený uživatel a jemu přidělené číslo, na kterém bylo volání ukončováno, nachází.

Správné vymezení relevantního trhu považuje Úřad za rozhodující, neboť účinná hospodářská soutěž může být posouzena pouze s odkazem na takto vymezený trh. Vymezení trhu není mechanický nebo abstraktní proces, nýbrž vyžaduje analýzu veškerých dostupných důkazů o tržním chování v minulosti a celkové pochopení mechanismů daného odvětví. Při provádění výhledové nebo do budoucna zaměřené analýzy trhu je nutný nikoliv statický, nýbrž dynamický přístup.

I když výchozím bodem jakékoli analýzy by mělo být posouzení relevantních maloobchodních trhů v souvislosti s článkem 26 Pokynů, má Úřad za to, že v předchozích kolech analýz relevantních trhů bylo prokázáno, že maloobchodní trh volání v pevných sítích¹⁸ je efektivně konkurenčním trhem. Postup Úřadu je v souladu s Doporučením, které uvádí, že pokud na maloobchodních trzích funguje účinná hospodářská soutěž i při neuplatnění velkoobchodní regulace, měly by vnitrostátní regulační orgány vyvodit závěr, že regulace na souvisejících velkoobchodních trzích již není potřebná. Úřad tak v předchozích kolech analýz relevantních trhů dospěl na základě provedených analýz k závěru, že navazující velkoobchodní trhy originace¹⁹ a tranzitu²⁰ služeb volání nejsou trhy relevantními pro uplatnění regulace ex ante. Tento závěr odpovídá i závěrům analýz zpracovaných pro Komisi při revizích Doporučení o relevantních trzích.

Vymezení maloobchodního trhu v případě terminačních trhů považuje Úřad za podstatné zejména z hlediska vnímání nahraditelnosti služeb uživateli, včetně jeho vývoje. Toto považuje Úřad za významné pro zjištění nepřímých omezení poskytování služeb na dotčeném velkoobchodním trhu terminace.

Úřad nebude proto v případě velkoobchodních trhů ukončení volání analyzovat stav a vývoj hospodářské soutěže na maloobchodním trhu, ale pouze jeho vymezení a vývoj tak, aby mohl následně **v rámci provedení testu tří kritérií, případně i následné analýzy trhu, vyhodnotit nepřímá omezení působící na tomto trhu a jejich vývoj.**

Úřad přihlédl jak ke stávajícímu, očekávanému technickému vývoji sítí a služeb elektronických komunikací, uživatelským preferencím, tak i skutečností, které budou ovlivňovat trh po dobu platnosti zpracovávané analýzy.

Zohlednil především vývoj služeb poskytovaných prostřednictvím sítě internet (dále „OTT služby“, resp. „interpersonální služby nezávislé na číslech“), které mohou být

¹⁸ [Druhé kolo analýz relevantních trhů.](#)

¹⁹ <https://ctu.gov.cz/art-kolo-4/zruseny-trh-2>

²⁰ <https://ctu.gov.cz/trh-c-10-tranzitni-sluzby-v-pevne-verejne-telefonni-siti>

považovány za substitut ke klasickým/tradičním interpersonálním komunikačním službám založeným na číslech, a to jak na straně poskytovatelů služeb, tak i preferenčním změnám u uživatelů.

Pro správnost věcného vymezení maloobchodního trhu je vhodné sledovat vývoj a využívání interpersonálních služeb založených na číslech poskytovaných v pevném místě na základě technologie přepínání okruhů (dále jen „PSTN“) oproti službám poskytovaným prostřednictvím technologie přenosu dat (dále jen „VoIP“). Zásadní je rovněž analyzovat rozvoj a vnímání nahraditelnosti interpersonálních služeb založených na číslech poskytovaných v pevném místě a mobilních sítích, jakož i rozvoj a vnímání nahraditelnosti interpersonálních služeb založených na číslech interpersonálními službami, které nejsou založené na číslech (OTT služby).

Úřad má za to, že vývoj, a to jak dosavadní, tak i předpokládaný, je na českém trhu obdobný, a to jak v nabídce, tak i poptávce po službách jako v EU, a proto Úřad do předmětné analýzy promítá i zjištění, prognózy vytvářené na úrovni EU. Úřad zohlednil při vymezení trhu i dostupná stanoviska Evropské komise a BEREC k dané problematice.

Úřad při zpracování přihlíží nejen k údajům získaným v rámci sběru dat za služby elektronických komunikací, získaných od podnikatelů poskytujících služby elektronických komunikací, ale i závěrům nově provedeného Průzkumu trhu, zaměřeného na využívání interpersonálních hlasových služeb a jejich vzájemnou zaměnitelnost uživateli.

Úřad zohlednil rovněž dosavadní zkušenosti z regulační praxe na dotčeném velkoobchodním relevantním trhu, zejména pak, zda nedocházelo k porušování jak cenových, tak i necenových regulačních opatření.

V rámci vymezení trhu posuzuje Úřad nahraditelnost v souladu článkem 28 Pokynů: *„Nahraditelnost na straně poptávky se používá ke stanovení míry, v jaké jsou spotřebitelé připraveni nahradit danou službu nebo produkt jinými službami nebo produkty, zatímco nahraditelnost na straně nabídky naznačuje, zda jiní dodavatelé než ti, kteří nabízejí daný produkt nebo služby, by v krátké době změnili svou výrobu nebo nabídli relevantní produkty či služby, aniž by museli vynaložit významné dodatečné náklady. Náhrada na straně nabídky je obzvláště důležitá u síťových odvětví, jako jsou elektronické komunikace, jelikož k poskytování různých druhů služeb lze používat stejnou síť. Rozdíl mezi potenciální konkurencí a náhradou na straně nabídky spočívá v tom, že náhrada na straně nabídky reaguje rychle na zvýšení cen, zatímco potenciální noví soutěžitelé mohou potřebovat více času, než začnou dodávat na trh. Náhrada na straně nabídky neznamená žádné významné dodatečné náklady, zatímco k možnému vstupu nových účastníků na trh může dojít při vynaložení značných utopených nákladů, a z tohoto důvodu se ve fázi vymezení trhu nebere v potaz.“*

Respektováním zásady „dostatečné zaměnitelnosti“ stanovené v judikatuře Soudního dvora není nutné, aby na konkurenční službu přešli všichni uživatelé, ale je postačující, aby jich přešlo dostatečné množství, takže zvýšení relativní ceny není ziskové.

V rámci analýz Úřad dosud používal pro posouzení existence náhrady na straně poptávky a nabídky zejména tzv. „testu SSNIP“ (též nazýván „kritériem hypotetického monopolu“). Tento test zkoumá reakci na malé, ale významné a nikoli přechodné zvýšení ceny daného produktu nebo služby za předpokladu, že by se ceny všech ostatních produktů nebo služeb nezměnily („zvýšení relativní ceny“). Předmětem zkoumání je tedy chování odběratelů na takovéto zvýšení ceny v rozmezí 5 až 10 %. Reakce odběratelů tak pomohou při určení existence nahraditelných produktů, věcného vymezení trhu.

Úřad má za to, jak uvedl i v předchozí analýze zkoumaného trhu, že test SSNIP nemusí být vždy adekvátním měřítkem nahraditelnosti produktu. Jedná se o skutečnost, že je volba spotřebitelů ovlivněna jinými než cenovými úvahami²¹.

Úřad v této souvislosti poukazuje na rozdílný přístup k vymezení služeb elektronických komunikací dle Kodexu a novelizovaného Zákona oproti předchozí úpravě. Nový přístup ke službám elektronických komunikací je detailně vysvětlen v Kodexu, který zdůvodňuje změnu značným vývojem, kterým prošly služby používané pro účely komunikace a technické prostředky pro jejich poskytování, preferencemi koncových uživatelů a skutečností, že pro tyto uživatele není relevantní technologie, jakou je komunikace zajišťována.²²

Výše uvedený nový přístup je tedy funkční z hlediska uživatele, naproti tomu předchozí vymezení bylo založeno technologicky. Za služby elektronických komunikací byla považována jen služba, splňující dvě podmínky – služba je obvykle poskytována za úplatu, a spočívá zcela nebo převážně v přenosu signálů po sítích elektronických komunikací²³. Službou elektronických komunikací tak nebyla označena služba nabízející obsah prostřednictvím sítí a služeb elektronických komunikací, vykonávající redakční dohled nad obsahem přenášeným sítěmi a poskytovaným službami elektronických komunikací, nezahrnovala služby informační společnosti, které nespočívaly zcela nebo převážně v přenosu signálů po sítích elektronických komunikací.

Obdobně jako v předchozí úpravě, jsou za služby elektronických komunikací považovány pouze služby, které jsou poskytovány zpravidla za úplatu, která je však nově vnímána v širším smyslu²⁴, to je včetně např. situace, kdy je získání přístupu ke službě podmíněno vystavením koncového uživatele reklamám, anebo kdy poskytovatel služby zpeněžuje osobní údaje, které shromáždil o koncovém uživateli.

Z výše uvedeného vyplývá, že část služeb, které bude Úřad zvažovat jako substitut, jsou sice poskytovány za úplatu, nikoli však za jednotkovou cenu účastníkovi, ale úhrada je prováděna jinou formou. Z tohoto důvodu provedl Úřad ve spolupráci s výzkumnou agenturou průzkum trhu za účelem zjištění zaměnitelnosti produktů a služeb na straně poptávky, její míry

²¹Viz poznámka 31 Pokynů.

²² Recitál (15) Kodexu „Koncoví uživatelé ve stále větší míře nahrazují tradiční hlasové telefonní služby, textové zprávy (SMS) a služby přenosu elektronické pošty funkčně rovnocennými on-line službami, jako jsou VoIP, služby přenosu zpráv a webové e-mailové služby. Aby byla zajištěna účinná a rovnocenná ochrana koncových uživatelů a jejich práv při používání funkčně rovnocenných služeb, nemělo by vymezení služeb elektronických komunikací orientované na budoucnost vycházet čistě z technických parametrů, ale spíše stavět na funkčním přístupu. Oblast působnosti nezbytné regulace by měla být přiměřená, aby bylo dosaženo jejich cílů obecného zájmu. I když „přenos signálů“ zůstává důležitým parametrem pro určení služeb, které spadají do oblasti působnosti této směrnice, definice by se měla vztahovat i na jiné služby, které umožňují komunikaci. Z pohledu koncového uživatele není relevantní, zda poskytovatel zajišťuje přenos signálů sám, nebo zda je komunikace zajišťována prostřednictvím služby přístupu k internetu. Definice služeb elektronických komunikací by proto měla obsahovat tři typy služeb, které se mohou částečně překrývat, tedy služby přístupu k internetu podle definice v článku 2 bodu 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2120 (1), interpersonální komunikační služby podle definice v této směrnici a služby spočívající zcela nebo převážně v přenosu signálů.“

²³ Zákon před novelizací v roce 2021 (§ 2 písm. n)) a rámcová směrnice.

²⁴ Recitál (16) Kodexu „V digitální ekonomice účastníci trhu stále častěji považují informace o uživateli za něco, co má peněžní hodnotu. Služby elektronických komunikací jsou koncovému uživateli často poskytovány nejen za peníze, ale v rostoucí míře zejména i za poskytnutí osobních nebo jiných údajů. Pojem úplaty by proto měl zahrnovat situace, kdy poskytovatel služby požaduje osobní údaje ve smyslu nařízení (EU) č. 2016/679 nebo jiné údaje a koncový uživatel je poskytovateli vědomě přímo či nepřímo poskytne. Rovněž by měl zahrnovat situace, kdy koncový uživatel umožní přístup k informacím, například k osobním údajům, včetně IP adresy, nebo jiným automaticky generovaným informacím, jako jsou informace shromažďované a přenášené prostřednictvím souborů cookie, aniž by je aktivně poskytl. V souladu s judikaturou Soudního dvora Evropské unie (Soudní dvůr) k článku 57 Smlouvy o fungování EU (1) úplata ve smyslu Smlouvy o fungování EU existuje i v případě, že je poskytovatel služby placen třetí stranou, a nikoli příjemcem služby. Pojem úplaty by proto měl zahrnovat rovněž situace, kdy je získání přístupu ke službě podmíněno vystavením koncového uživatele reklamám, nebo situace, kdy poskytovatel služby zpeněžuje osobní údaje, které shromáždil v souladu s nařízením (EU) 2016/679.“

a důvodů, které k využívání jiného produktu vedou. Zároveň na základě výše uvedeného pouští od provedení testu SSNIP.

Úřad tak postupuje v souladu s Pokyny, které v článku 33 stanoví „Podle ustálené judikatury zahrnuje relevantní výrobový trh všechny produkty nebo služby, které jsou dostatečně zaměnitelné nebo nahraditelné nejen z hlediska jejich objektivních vlastností, jejich cen nebo jejich zamýšleného použití, ale také z hlediska podmínek hospodářské soutěže a/nebo struktury nabídky a poptávky na daném trhu. Produkty nebo služby, které jsou vzájemně zaměnitelné pouze v malé nebo relativní míře, nejsou součástí stejného trhu. Vnitrostátní regulační orgány by proto měly zahájit proces vymezení relevantního trhu produktů nebo služeb sdružením produktů nebo služeb, které spotřebitelé používají ke stejnému účelu (koncové použití). Ačkoliv koncové použití produktu nebo služby má úzkou vazbu na jejich fyzické vlastnosti, mohou být ke stejnému účelu použity různé druhy produktů nebo služeb. K nahraditelnosti produktů u různých služeb může docházet prostřednictvím většího sblížení různých technologií, což operátorům často umožňuje nabízet balíčky podobných maloobchodních produktů. Využívání digitálních přenosových systémů může například vést k tomu, že výkonnost a vlastnosti síťových služeb využívajících odlišné technologie jsou si podobné.“.

Dále pak Úřad poukazuje na soulad s článkem 36 Pokynů, kdy posuzuje jako možný substitut k zavedeným maloobchodním komunikačním službám rozvíjející se tzv. „over-the-top“ (OTT) služby či jiné internetové komunikační prostředky, posuzuje, zda do budoucna mohou tyto služby představovat částečné či úplné náhrady tradičních telekomunikačních služeb. Úřad v tomto smyslu provedl v rámci Průzkumu porovnání stávajících trendů a trendů v průzkumu provedeném v rámci zpracování předchozího kola této terminační analýzy, to je před pěti lety – v roce 2019.

Úřad vychází z předchozích kol analýz relevantních trhů, ve kterých byl prováděn přezkum dotčeného relevantního trhu. Zohledňuje novelizovaný regulační rámec, technologický vývoj sítí a rozvoj prostřednictvím nich poskytovaných služeb, vývoj uživatelských preferencí i další skutečnosti, které budou ovlivňovat trh po dobu platnosti zpracovávané analýzy.

Úřad zohlednil především vývoj služeb poskytovaných prostřednictvím sítě internet (tj. OTT služby, resp. interpersonální komunikační služby nezávislé na číslech), které mohou být považovány za substitut ke klasickým telekomunikačním službám, a to jak na straně poskytovatelů služeb, tak z pohledu koncových uživatelů s ohledem na změny jejich preferencí při používání služeb.

Pro správnost věcného vymezení maloobchodního trhu jsou rovněž zásadní analýzy rozvoje služeb poskytovaných v pevném místě a mobilních sítích a vnímání nahraditelnosti služeb poskytovaných v pevném místě mobilními službami.

3.1 Vymezení maloobchodního trhu

V předchozí analýze Úřad zahrnul do věcného vymezení hlasové komunikační služby jak poskytované v pevném místě, tak i mobilní. Na základě vnímání nahraditelnosti uživateli hlasových služeb zařadil na trh i další formy interpersonální komunikace jako jsou SMS a MMS zprávy, e-mailová korespondence a OTT hlasové a textové komunikační služby (interpersonální komunikační služby nezávislé na číslech) poskytované prostřednictvím sítí elektronických komunikací, které splňují definici interpersonálních komunikačních služeb.

Pro ilustraci lze interpersonální komunikační služby znázornit následovně.

Obrázek č. 1: Interpersonální komunikační služby

Zdroj: Průzkum

Úřad bude dále analyzovat stav a vývoj jednotlivých skupin služeb zahrnutých do interpersonálních služeb z hlediska jejich nahrazování (substituce), a to jak na datech sledujících vývoj trhu, tak i zjištění v rámci provedeného Průzkumu. V jednotlivých krocích bude předmětem vyhodnocení:

- Zaměnitelnost hlasových komunikačních služeb založených na číslech poskytovaných v pevném místě prostřednictvím technologie PSTN a VoIP.
- Zaměnitelnost hlasových komunikačních služeb založených na číslech poskytovaných v pevném místě a v mobilní síti.
- Zaměnitelnost hlasových komunikačních služeb založených na číslech a hlasových komunikačních služeb nezávislých na číslech (OTT).
- Zaměnitelnost hlasových komunikačních služeb a ostatních (zejm. textových) interpersonálních komunikačních služeb.

3.1.1 Zaměnitelnost hlasových komunikačních služeb založených na číslech poskytovaných v pevném místě prostřednictvím technologie PSTN a VoIP²⁵

Základní službě stanovené na maloobchodním trhu odpovídá **hlasová komunikační služba**, která je v Zákoně vymezena v § 2 bod 3 písm. f) „*hlasovou komunikační službou veřejně dostupná služba elektronických komunikací pro uskutečňování a přijímání, a to přímo*

²⁵ PSTN síť je veřejná síť elektronických komunikací používaná výhradně k uskutečňování volání/telefonních rozhovorů (telefonování) – označovaná dříve jako veřejná telefonní síť. V rámci této veřejné sítě její účastník, který iniciuje volání (volající) zadává/vytáčí/ telefonního číslo zvoleného konverzačního partnera (volaný účastník), což vede k navázání spojení mezi konverzačními partnery (vyhrazené spojení/dedikovaná kapacita), které trvá po dobu konverzace. Po ukončení konverzace se spojení opět zruší. Souběžně jsou vytvářeny hovorové a signalizační okruhy. Síť založená na IP je naproti tomu sítí založenou na technologii přepínání paketů, přes kterou lze zpracovávat různé služby elektronických komunikací. Jednou ze služeb, které lze poskytovat, jsou mimo jiné i hlasová volání. V sítích založených na IP je oddělena přepravní vrstva a obsahová vrstva.

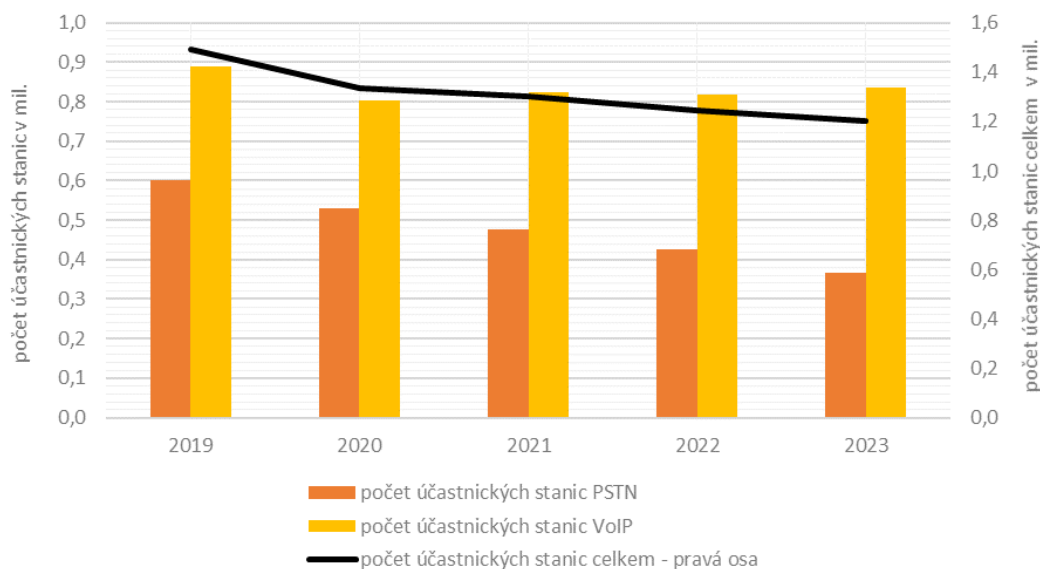
nebo nepřímou, národních nebo mezinárodních volání prostřednictvím jednoho nebo více čísel národního nebo mezinárodního číslovacího plánu“.

Historicky byla jako základní služba identifikována VDTS (nyní hlasová komunikační služba) poskytovaná v PSTN sítích, ve kterých je zajištěno vytvoření a udržení hovorového kanálu mezi volajícími stranami po celou dobu vedení hovoru, čímž je zajištěna oboustranná komunikace v požadované kvalitě.

Úřad již v minulém kole analyzoval maloobchodní služby volání, poskytované prostřednictvím širokopásmového přístupu na bázi přepojování paketů, které jsou označovány jako VoIP služby. Závěrem této analýzy bylo jejich zahrnutí do věcného vymezení maloobchodního trhu.

V předchozí analýze Úřad rovněž v rámci věcného vymezení konstatoval, že vzhledem k očekávanému dalšímu rozvoji dostupnosti přípojek širokopásmových přístupových sítí a zvyšování kvality poskytovaných služeb přístupu k síti internet lze očekávat i další rozvoj služeb volání na bázi technologie VoIP. Tento předpoklad se v průběhu sledovaného období potvrzuje, a to především s rozšiřováním a zkvalitňováním disponibilních vysokorychlostních přístupů k síti internet. Kvalita a celková spolehlivost hlasových služeb VoIP je závislá na kvalitě, spolehlivosti a rychlosti použitého internetového připojení (zejména vysoké zpoždění (latence), kolísání zpoždění (jitter) anebo výpadky paketů (packet losses) v sítích v minulosti vedly k výraznému snížení kvality hovoru a způsobovaly např. ozvěny). **Úřad má za to, že stávající širokopásmové sítě uživatelům již umožňují realizovat volání a videohovory ve standardní kvalitě.**

Graf č. 2: Vývoj počtu účastnických stanic pro hlasové komunikační služby celkem a v rozlišení dle technologie na PSTN a VoIP

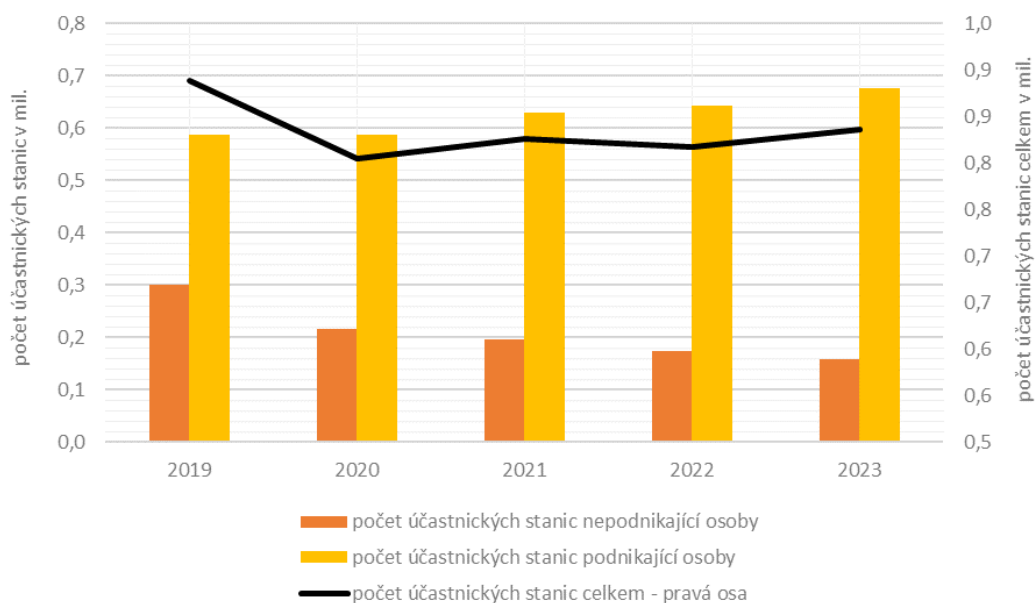
Zdroj: Úřad

Ve sledovaném období docházelo ke kontinuálnímu poklesu celkového počtu účastnických stanic celkem i dle jednotlivých technologií. Za sledované období 2019–2023 počet účastnických stanic poklesl celkem na 80,6 %. Vysoký pokles byl dle očekávání zaznamenán u účastnických stanic využívajících technologie PSTN, jejichž počet v roce 2023 klesl na 60,7 % počtu účastnických stanic roku 2019, to je na 365,5 tis. Počet účastnických

stanic využívajících technologii VoIP za celé sledované období zaznamenal pokles na 94,1 % počáteční úroveň, což představuje 835,7 tis. účastnických stanic. Ve sledovaném období došlo k výraznému meziročnímu poklesu v letech 2019/2020, v dalším období pak docházelo i k mírnému nárůstu počtu těchto účastnických stanic. Úřad proto dále analyzoval vývoj účastnických stanic využívajících technologii VoIP.

Z níže uvedeného grafu je zřejmé, že dochází k nárůstu počtu účastnických stanic podnikajících osob, a to za současného poklesu počtu účastnických stanic nepodnikajících osob (domácností). Počet účastnických stanic nepodnikajících fyzických osob (domácností) se snížil za sledované období na 53 %, což představuje počet 158,8 tis. účastnických stanic. Počet účastnických stanic právnických a podnikajících fyzických osob za sledované období vzrostl na 115 %, což představuje počet 676,9 tis. účastnických stanic. Právě v tomto růstovém segmentu trhu dochází v posledním období ke vstupu nových a významných poskytovatelů služeb. Jedná se především o nadnárodní společnosti podnikající v ČR na základě změny legislativy bez nutnosti zřizovat pobočku v ČR, pokud již působí v některé z členských zemí EU. Za krátké působení na českém trhu tak významně obměňují strukturu významných poskytovatelů služeb na českém trhu (viz další grafy).

Graf č. 3: Vývoj počtu účastnických stanic využívajících technologii VoIP

Zdroj: Úřad

Na základě průběžného monitorování trhu Úřad konstatuje, že dochází nejen k plošnému rozvoji širokopásmových sítí a služeb přístupu k síti internet, ale i k nárůstu rychlosti připojení a jeho kvality, což výrazně zvyšuje dostupnost a kvalitu poskytovaných služeb poskytovaných prostřednictvím těchto sítí. Jak uvádí data získaná v rámci ESD, vedlo toto k rozšíření využívání služeb poskytovaných prostřednictvím technologie VoIP.

Z hlediska hospodářské soutěže je vhodné uvést i to, že VoIP technologie umožňuje vstup dalších, i relativně malých, poskytovatelů hlasových služeb na trh, ale i poskytovatelů nadnárodních, kteří v České republice nevlastní a neprovozují sítě, ale svoji činnost založili na nabídce hlasových služeb, které realizují na základě dohod s již etablovanými operátory, i bez vlastnictví čísel a kódů sítí, a tím rozšiřují na trhu variabilní konkurenční nabídku ve prospěch koncového účastníka.

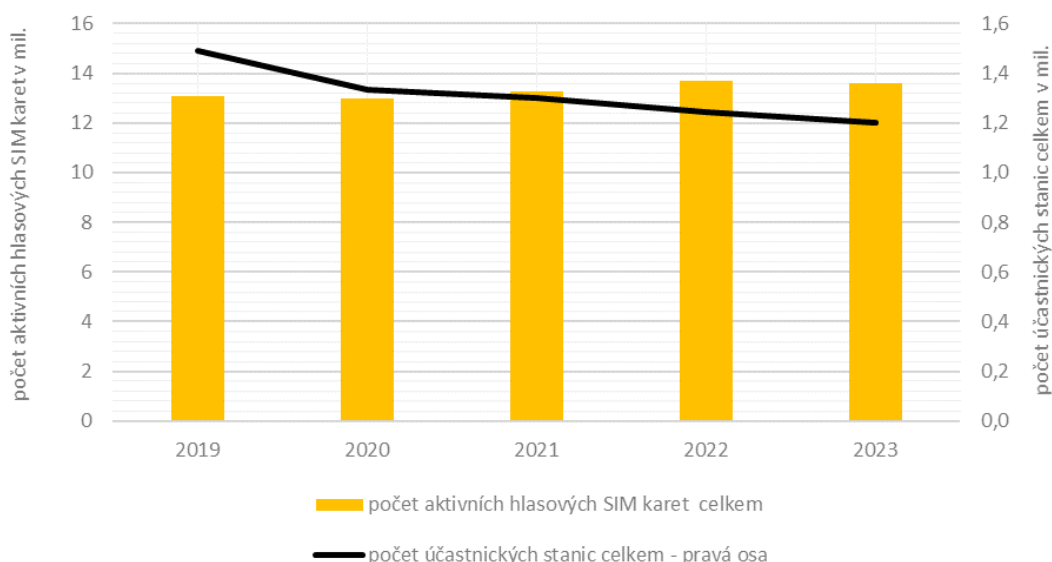
Dílčí závěr: Úřad tedy do věcného vymezení maloobchodního trhu zařazuje hlasové komunikační služby založené na číslech poskytované v pevném místě prostřednictvím technologie PSTN, tak i VoIP, a potvrdil tak závěry předchozí analýzy.

3.1.2 Zaměnitelnost hlasových komunikačních služeb založených na číslech poskytovaných v pevném místě a v mobilní síti

Ve stávajícím vymezení maloobchodního trhu Úřad vychází rovněž z provedených analýz, v rámci kterých došel k závěru, že lze považovat hlasové komunikační služby založené na číslech poskytované v mobilních sítích za substituty pro hlasové komunikační služby poskytované v pevném místě, a tedy za součást jednoho produktového maloobchodního trhu²⁶.

Úřad dokladuje současný stav pro účely zpracovávání analýzy porovnáním vývoje počtu účastníků a provozu mobilních hlasových služeb a hlasových služeb poskytovaných v pevném místě za období let 2019 až 2023, které je uvedeno v následujících grafech.

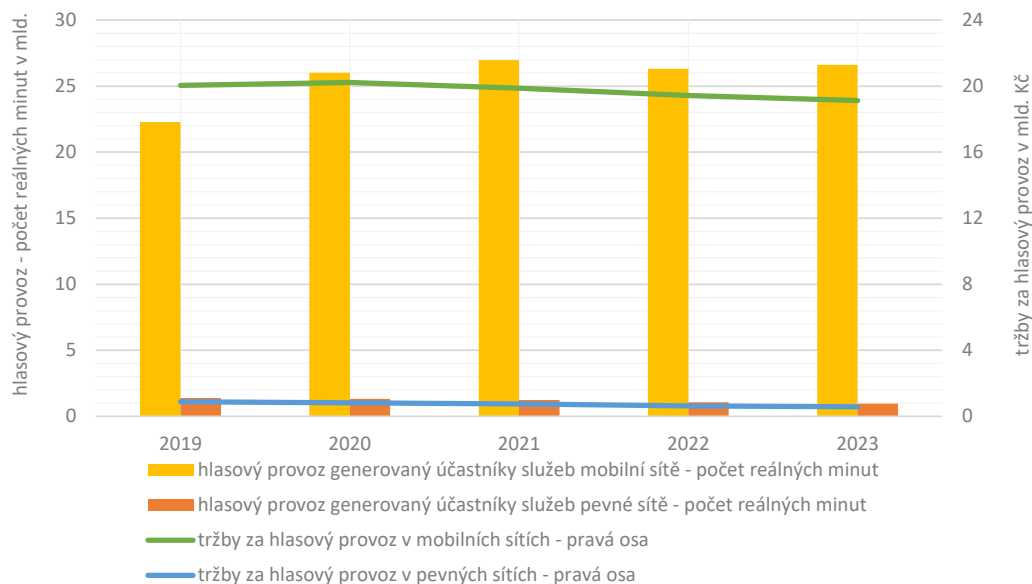
Graf č. 4: Vývoj počtu účastnických stanic v pevném místě a počtu aktivních hlasových SIM karet v mobilní síti

Zdroj: Úřad

²⁶ Viz 4. kolo analýz relevantních trhů, trh č. 1 – přístup k veřejné telefonní síti v pevném místě a trh č. 2 – původ volání (originace) ve veřejné telefonní síti v pevném místě. Úřad v rámci daných analýz konstatoval, že v České republice má počet účastnických stanic stejně jako hlasový provoz v pevném místě klesající tendenci, kterou přebírají mobilní služby, a proto z pohledu substituce na straně poptávky shledal mobilní hlasové služby za substitut k hlasovým službám poskytovaným v pevném místě.

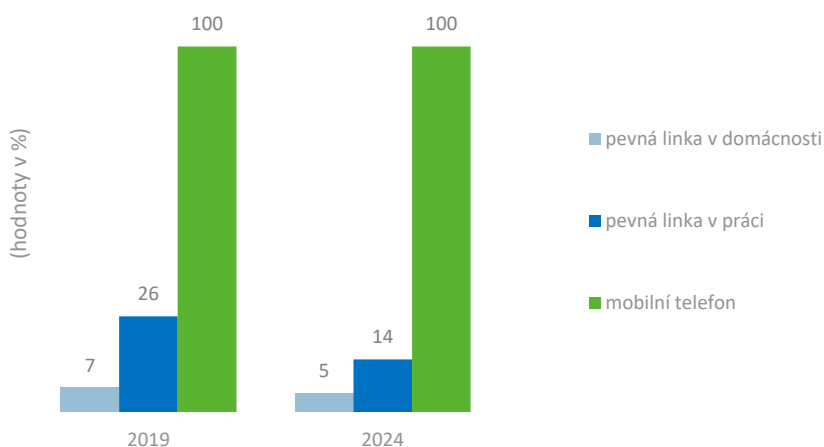
Graf č. 5: Vývoj objemu hlasového provozu v pevném místě a v mobilních sítích a vývoj tržeb za tyto služby od maloobchodních účastníků

Zdroj: Úřad

Česká republika patří historicky v mezinárodním porovnání v rámci zemí EU k zemím s nejnižší penetrací pevných linek. Toto potvrzují i výsledky provedeného Průzkumu, z něhož je zřejmé, že pevnou linku v domácnosti využívá jen 5 % respondentů a na pracovišti 14 %. Obě tyto hodnoty pak mají oproti průzkumu provedenému v roce 2019 klesající trend.

Graf č. 6: Využívání pevné linky a mobilních telefonů

Zdroj: Průzkum

Trend vyššího využívání mobilních hlasových komunikačních služeb na úkor hlasových komunikačních služeb poskytovaných v pevném místě dokumentují i údaje uveřejněné Českým statistickým úřadem v tematicky posledně zveřejněném dokumentu [Digitální infrastruktura](#), který byl zveřejněn v závěru září 2023 a který mimo jiné porovnává využívání

hlasových komunikačních služeb v pevném místě v mezinárodním kontextu na základě údajů za rok 2022. Z předmětných údajů je zřejmá nízká penetrace účastníků hlasových služeb v pevném místě v ČR v rámci porovnání s ostatními státy EU. Dle uvedeného srovnání v ČR v roce 2022 dosahovala penetrace účastníků na 100 obyvatel 11,8 %, přičemž průměr zemí EU činil 34,9 %. Oproti tomu penetrace mobilních SIM karet byla v ČR s hodnotou 128,4 % nad průměrnou hodnotou zemí EU, která dosáhla 123,7 %.

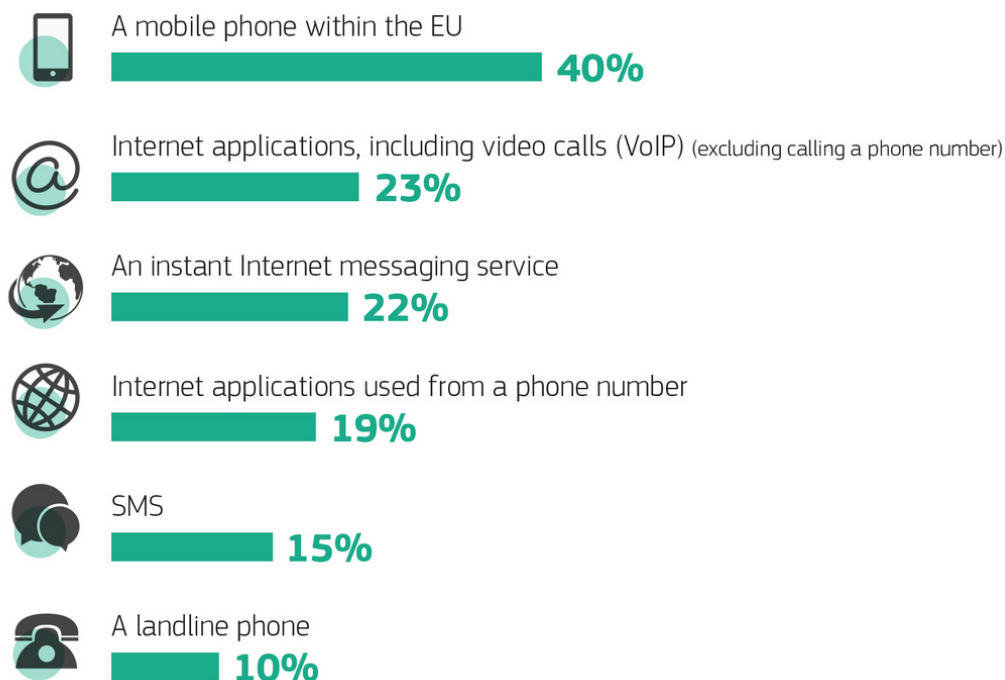
Dílčí závěr: Úřad tedy do věcného vymezení maloobchodního trhu zařazuje jak hlasové komunikační služby založené na číslech poskytované v pevném místě, tak i mobilní hlasové komunikační služby založené na číslech, a potvrdil tak závěry předchozí analýzy.

3.1.3 Zaměnitelnost hlasových komunikačních služeb založených na číslech a hlasových komunikačních služeb nezávislých na číslech (OTT)

Úřad vychází jak z analýz a průzkumů provedených v rámci EU, tak i vlastního uživatelského průzkumu a dat z elektronického sběru dat.

Evropskou komisí zveřejněný průzkum International communications within the EU klasifikuje využívání jednotlivých prostředků interpersonální komunikace následovně.

Obrázek č. 2: Využívání interpersonální komunikace v rámci EU (sběr dat říjen–listopad 2022)

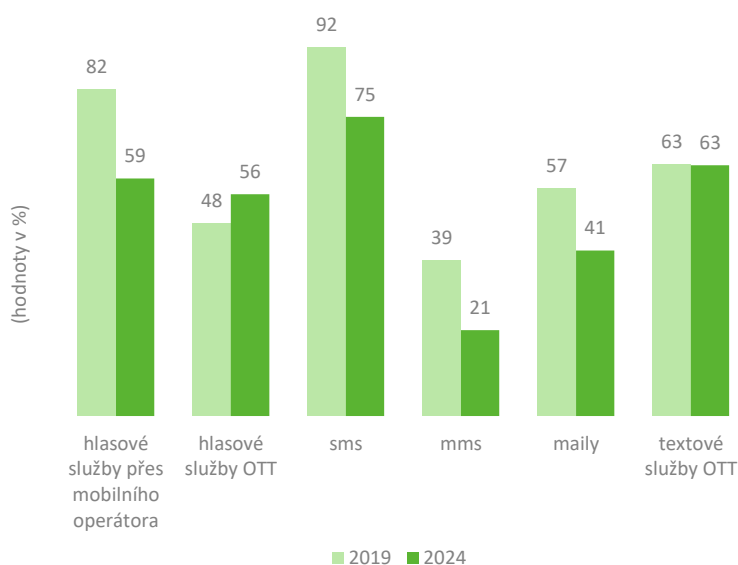
Zdroj: [International communications within the EU](#)

Z výše uvedeného obrázku je zřejmé, že interpersonální služby založené jak na číslech, tak i ostatní, jsou uživateli upřednostňovány oproti volání z pevných linek, avšak mobilní volání si zachovává své výsadní postavení v rámci interpersonálních komunikačních služeb, i když jeho prostřednictvím se uskutečnila méně než polovina interpersonální komunikace. Pomyslného celkového padesátiprocentního podílu by dosáhly standardní hlasové služby založené na číslech (poskytované v pevném místě a mobilní síti). Z toho lze

dovozovat rostoucí preference uživatelů jiných interpersonálních služeb, včetně vnímání jejich zaměnitelnosti.

Preferenci využívání interpersonálních komunikačních služeb nezávislých na číslech oproti interpersonálním službám založeným na číslech, poskytovaným prostřednictvím mobilního telefonu, znázorňuje následující graf.

Graf č. 7: Využívané služby prostřednictvím mobilního telefonu

Zdroj: Průzkum

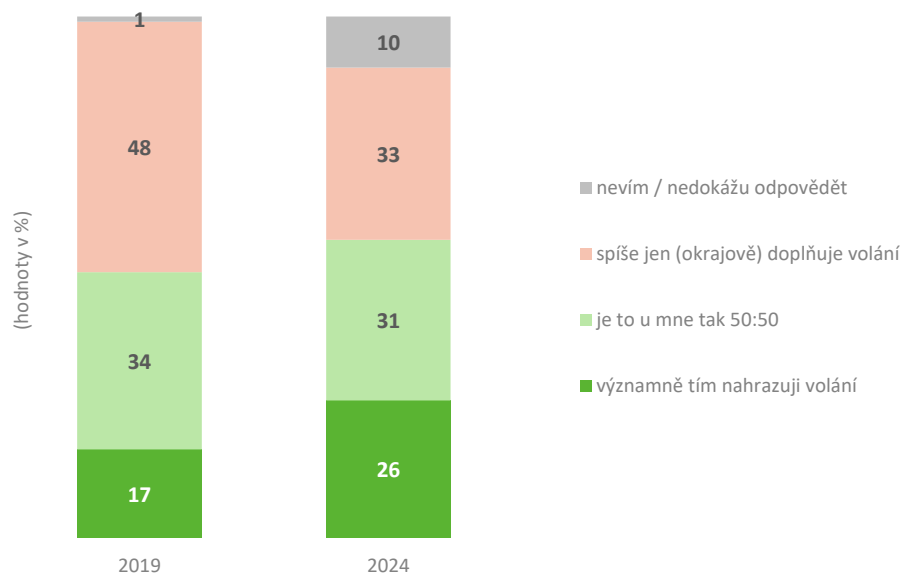
Z výše uvedeného grafu je ve sledovaném období zřejmá nižší preference standardních interpersonálních komunikačních služeb založených na číslech, a to jak hlasových, tak i SMS a MMS, pokles využívání služeb v jednotlivých kategoriích je možno označit za razantní, přičemž došlo zároveň k nárůstu využívání hlasových OTT služeb a využívání OTT textových služeb je konstantní.

Z Průzkumu je také zřejmé vyšší využívání interpersonálních komunikačních služeb nezávislých na číslech v porovnání s výsledky předchozího průzkumu z roku 2019, a to u celé báze respondentů. Významný nárůst ve využívání těchto služeb zaznamenaly i dvě nejvyšší věkové kategorie (45–59 let a 60–75 let). Nejvyšší míra využívání těchto OTT služeb byla pozorována zejména u mladších respondentů (do 45 let), kde dosahovala úrovně nad 98 %. Lze tedy předpokládat, že trend vyššího využívání OTT služeb bude platný i v dalším časovém období.

Vnímání respondentů průzkumu zaměnitelnosti standardních hlasových komunikačních služeb založených na číslech s hlasovými aplikacemi OTT (komunikační služby, které jsou nezávislé na číslech) je uvedeno v následujícím grafu, ze kterého vyplývá, že více než polovina respondentů (57 %) považuje tyto služby za zaměnitelné. Z hlediska vývoje poukazuje Úřad zejména na nárůst počtu respondentů, kteří OTT voláním významně nahrazují standardní hlasovou komunikační službu založenou na číslech, a to o 9 procentních bodů oproti výsledkům z průzkumu provedeného v roce 2019. A naopak na pokles počtu respondentů, kteří považují OTT hlasové komunikační služby spíše jen okrajově jako doplněk

standardních hlasových služeb (interpersonálních služeb založených na číslech), tento pokles oproti roku 2019 představuje významných 15 procentních bodů.

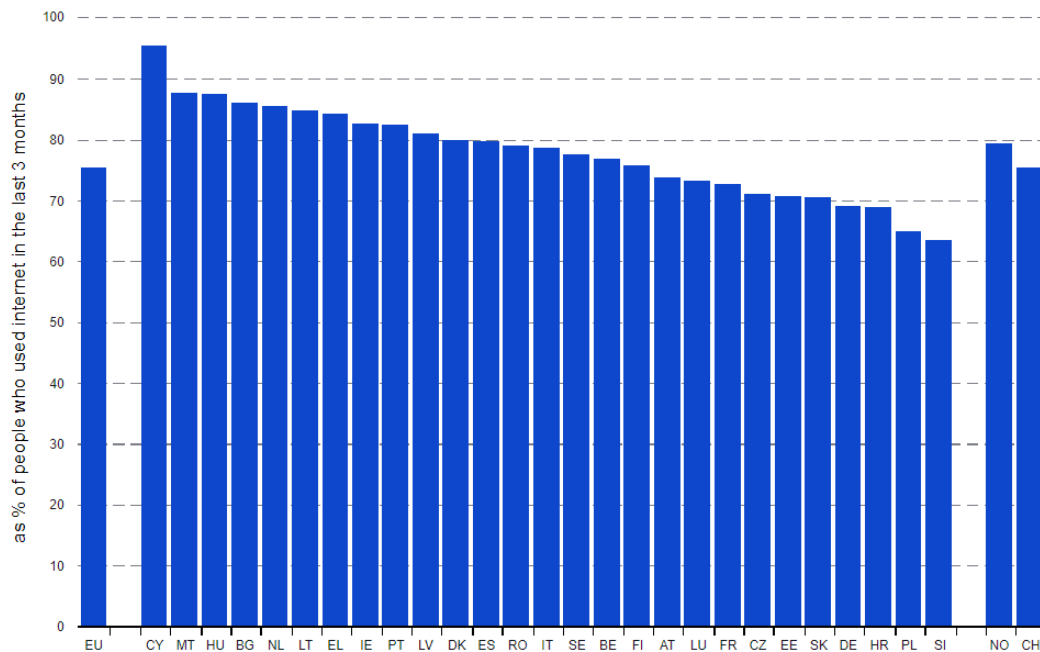
Graf č. 8: Vnímání zaměnitelnosti interpersonálních hlasových komunikačních služeb založených na číslech a OTT hlasových služeb

Zdroj: Průzkum

V následujícím grafu je uvedeno mezinárodní porovnání aktivit českých účastníků v rámci činností na internetu u OTT služeb on-line hovorů a videohovorů. Z uvedeného grafu je zřejmé že úroveň využívání těchto služeb v ČR (70,9 %) je pod úrovní průměru EU (75,3 %), v rámci tohoto evropského porovnání lze tedy i pro další období predikovat další růst využívání OTT hlasových komunikačních služeb.

Graf č. 9: Porovnání internetových aktivit – on-line hovorů a videohovorů v rámci EU (v % uživatelů internetu, kteří službu využili za poslední 3 měsíce)

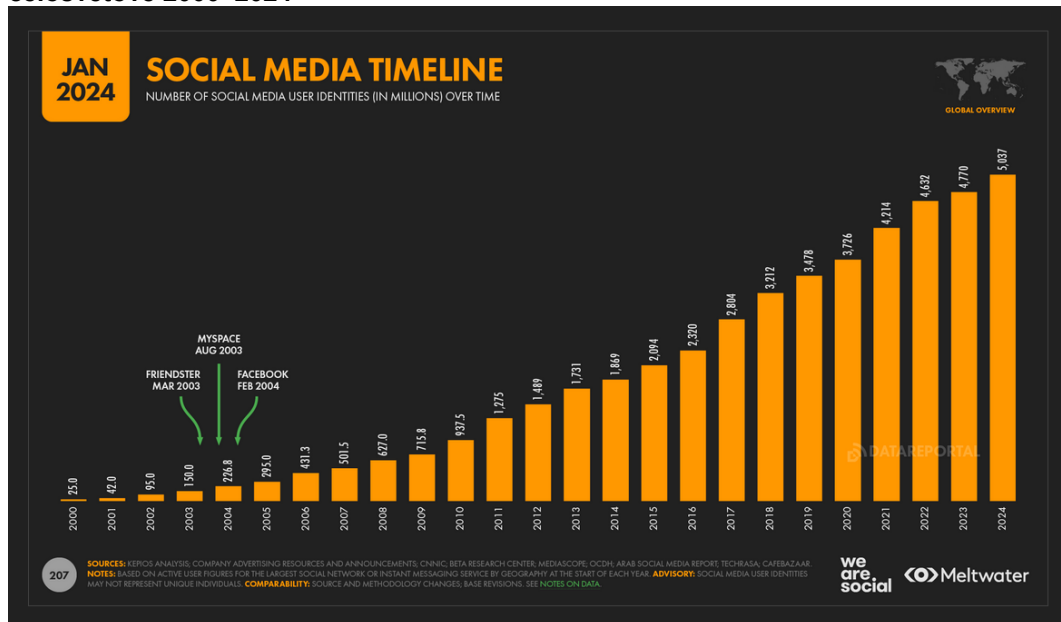

Zdroj: [Digitalisation in Europe – 2024 edition](#)

Nejsilněji zastoupené OTT aplikace jsou u respondentů WhatsApp, Facebook Messenger, Skype, MS Teams a RCS. Tyto aplikace mohou významnou měrou ovlivňovat trh hlasových komunikačních služeb založených na číslech, poskytovaných tradičními subjekty podnikajícími v oblasti elektronických komunikací.

Právě komunikační aplikace (vč. sociálních sítí) sdružují ve svých sítích celosvětově významný počet uživatelů (viz následující graf), čímž mohou, z pohledu jejich uživatelů, vytvářet náhradu k hlasovým komunikačním službám.

Graf č. 10: Vývoj počtu uživatelů komunikačních aplikací (vč. sociálních sítí) celosvětově 2000–2024

Zdroj: [Datareportal](https://www.datareportal.com)

V rámci dalších informací uveřejněných na webových stránkách [Datareportal](https://www.datareportal.com) je uvedeno i porovnání podílu uživatelů OTT aplikací na celkovém počtu obyvatel. Za leden 2024 bylo pro ČR uvedeno 76 % aktivních uživatelů OTT aplikací z celkového počtu obyvatel ČR, přičemž celosvětový průměr je uveden v hodnotě 62,3 %. ČR tedy o téměř 14 procentních bodů převyšuje celosvětový průměr.

V rámci Průzkumu je rovněž uveden graf zaměřený na využívání OTT aplikací dle kategorií hlas, text, přílohy a videohovory respondenty v ČR. Počet respondentů, kteří využívají všechny 4 služby (hlas, text, přílohy i videohovory) dle průzkumu stoupl na 57 % uživatelů OTT aplikací oproti 35 % uživatelů zjištěným v roce 2019.

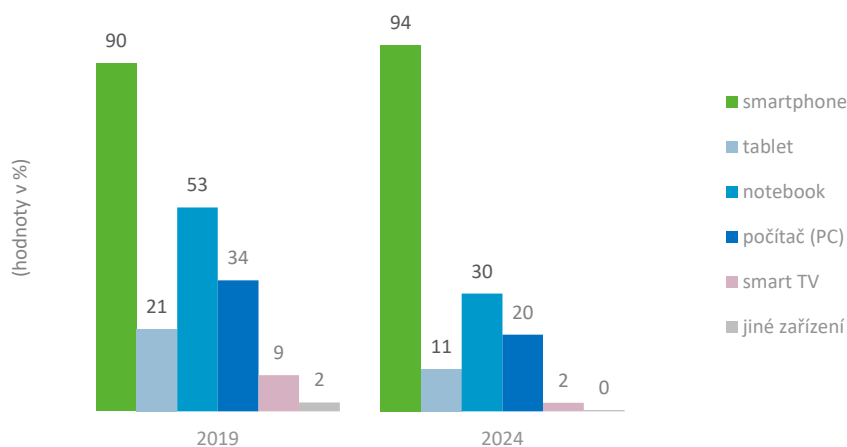
Graf č. 11: Využívání OTT služeb dle kategorií (hlas, text, přílohy a videohovory)

Zdroj: Průzkum

Pro doplnění informací bylo předmětem průzkumu i zjišťování, která koncová zařízení jsou respondenty využívána pro OTT služby. Z Průzkumu vyplynulo, že nejvíce využívána jsou mobilní koncová zařízení (94 %), využití ostatních zařízení zaznamenalo klesající trend, jak dokládá následující graf.

Graf č. 12: Zařízení používaná koncovými účastníky pro interpersonální komunikační služby nezávislé na číslech (OTT)

Zdroj: Průzkum

Jak již Úřad uvedl v úvodu kapitoly, nepovažuje využití testu SSNIP při věcném vymezení maloobchodního trhu za dostatečně vypovídající. Proto se v rámci průzkumu dotázal i na důvody preference služeb OTT. Důvody a jejich prioritizace jsou uvedeny přehledně v grafu zveřejněném v Průzkumu (slide č. 42), z něhož vyplývá, že spontánně uživatelé k upřednostnění OTT služeb vedou zejména cenové – nákladové důvody, rychlost, ale i možnosti posílání příloh, obrázků a videí bez omezení.

Předností komunikačních aplikací je jejich neustálý rozvoj, který zohledňuje požadavky a zájmy uživatelů, uživatelé dle svých preferencí migrují nebo jsou aktivními uživateli více aplikací.

Z Průzkumu je zřejmá vysoká „penetrace“ používání OTT aplikací u všech respondentů, zejména pak u mladé generace, která OTT služby významně využívá a která si s sebou, jak lze předpokládat, zvyk využívat OTT služby jistě ponese do budoucna. Obdobné závěry byly deklarovány i u jiných průzkumů²⁷.

Z výše uvedených průzkumů je zřejmé poměrně vysoké využívání OTT hlasových služeb, včetně nárůstu preferencí využívání těchto služeb, což je v souladu se závěry Úřadu v rámci předchozího kola této analýzy. Růstový trend u využívání těchto služeb Úřad očekává i v následujícím období, a to k obecně vyššímu využívání OTT služeb především mladou generací.

Na druhou stranu je třeba poznamenat, že současné vnímání hlasových komunikačních služeb založených na číslech a OTT služeb je ovlivněno jejich stávajícím využíváním jako částečného (nedokonalého) substitutu – dosud neexistuje náhrada za část uskutečňovaných standardních interpersonálních komunikačních služeb založených na číslech – ne všichni její uživatelé jsou i uživateli OTT služeb a pokud ano, jejich identifikátor užívaný pro komunikaci není veřejně znám²⁸. I v této sféře však dochází k vývoji a je cíleně budována dostupnost různých služeb prostřednictvím e-aplikací, jak je tomu např. u služby WhatsApp, která se zaměřuje na propojení uživatelů s poskytovateli služeb v bankovníctví, dopravě apod., což umožňuje vyšší dostupnost aktuálních informací. Úřad se proto domnívá, že v rámci časového vymezení trhu bude docházet k prohloubení nahraditelnosti.

Dílčí závěr: Úřad tedy do věcného vymezení maloobchodního trhu zařazuje jak hlasové komunikační služby založené na číslech, tak i hlasové komunikační služby nezávislé na číslech, a potvrdil tak závěry předchozí analýzy.

3.1.4 Zaměnitelnost hlasových komunikačních služeb a ostatních (zejm. textových) interpersonálních komunikačních služeb

V dalším kroku zkoumal Úřad zastupitelnost hlasových komunikačních služeb s dalšími formami interpersonálních komunikačních služeb, a to jak založených na číslech, tak i ostatních. Úřad analyzoval, zda součástí věcného vymezení maloobchodního trhu jsou kromě hlasových služeb i další interpersonální komunikační služby, které splňují charakteristiku obousměrnosti a oběma stranám (volajícímu i volanému) umožňují vzájemnou komunikaci. Tento postup odpovídá Kodexu²⁹ „*koncoví uživatelé ve stále větší míře nahrazují tradiční hlasové telefonní služby, textové zprávy (SMS) a služby přenosu elektronické pošty funkčně rovnocennými on-line službami jako jsou VoIP, služby přenosu zpráv (messagingové služby) a webové e-mailové služby*“.

Z grafu č. 7 v předchozí kapitole s výsledky Průzkumu je ve sledovaném období zřejmá nižší preference standardních interpersonálních komunikačních služeb založených na číslech, a to jak hlasových, tak i SMS a MMS. Pokles využívání služeb v jednotlivých kategoriích je možno označit za razantní, přičemž došlo zároveň k nárůstu využívání hlasových OTT služeb a využívání OTT textových služeb si zachovalo svou úroveň.

²⁷ Viz např. [Call me maybe \(not\): a quarter of young people never answer the phone | Uswitch](#).

²⁸ Jednotlivé OTT služby vytvářejí vlastní unikátní identifikátor pro komunikaci v rámci své OTT sítě uživatelů (v jeho „vnitřním“ prostředí), které není dostupné jiným aplikacím či poskytovatelům veřejně dostupných služeb elektronických komunikací a jejich uživatelům.

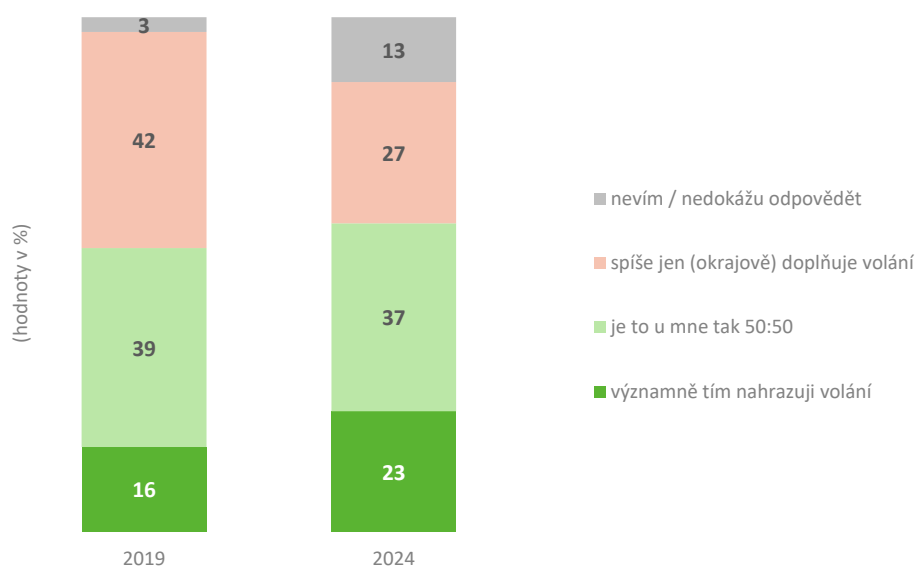
²⁹ Kodex, recitál (15).

Přesto, na dotaz uplatněný v rámci Průzkumu na uživatele textových zpráv, jak nahlíží na textové zprávy jako náhradu volání, je z níže uvedeného grafu zřejmé, že podíl respondentů, kteří považují textové zprávy za významnou nebo adekvátní (50:50) náhradu stoupl na 60 %, to je cca desetiprocentní nárůst oproti předchozímu průzkumu z roku 2019.

Tento nárůst zaměnitelnosti je možno zdůvodnit mimo jiné rozvojem OTT aplikací umožňujících jak zaslání zpráv o rozsáhlejším textu (není limit jako u SMS), a to včetně obrázků (kde není jako v případě MMS uplatněna vyšší cenová hladina, která, jak bylo uváděno v minulosti, limitovala rozvoj této formy komunikace), tak i možnost interaktivní komunikace formou chatu, kdy odesílající vidí, zda příjemce je aktivní. V kontextu s rozvojem aplikací OTT, zejména pak RCS, MS Teams, WhatsApp a dalších, spolu se snahami o propojení komunikačních aplikací, je možno předpokládat kontinuální rozvoj této formy interpersonální komunikace a její rovnocenné používání s hlasovými komunikačními službami.

I když je v současné době využívání tradičních ostatních interpersonálních komunikačních služeb založených na číslech vysoké, tak i rozvojem ostatních interpersonálních komunikačních služeb nezávislých na číslech, se z komplementů postupně staly spíše substituty hlasových komunikačních služeb pro 60 % respondentů využívajících textové služby. Uvedené služby tak lze z pohledu uživatelů považovat do značné míry za zaměnitelné s hlasovými komunikačními službami.

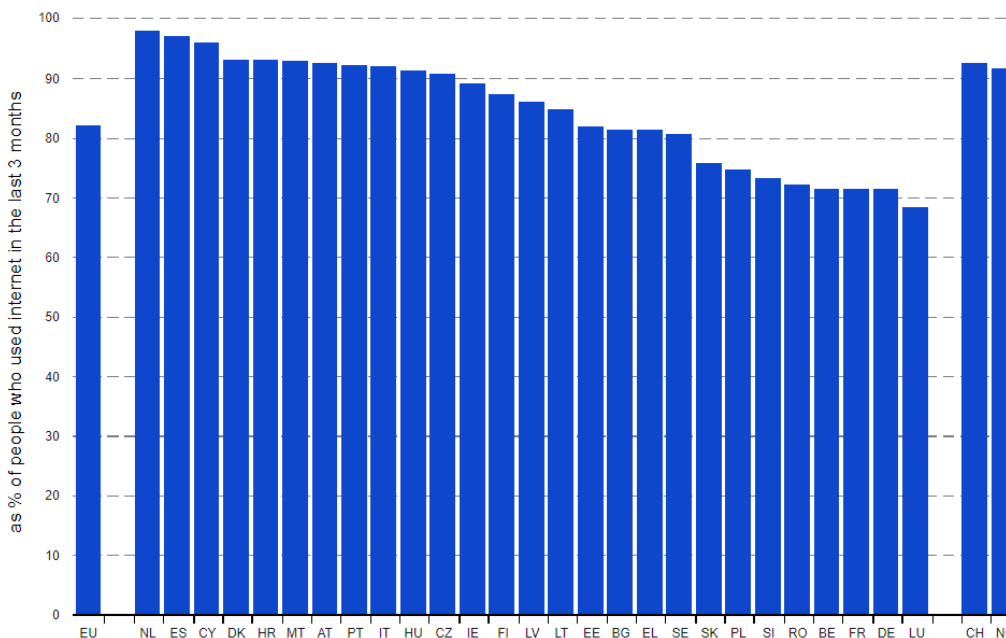
Graf č. 13: Textové služby jako náhrada za volání (uživatelé textových služeb)

Zdroj: Průzkum

V následujícím grafu je uvedeno porovnání situace v ČR se zeměmi EU v aktivitách na internetu – zaslání zpráv. V mezinárodním porovnání je ČR s 90,6 % uživatelů internetu, kteří za sledované 3 měsíce odeslali zprávu, o téměř 9 procentních bodů nad průměrem EU. Další grafy zveřejněné v [Digitalisation in Europe – 2024 edition](#) dokumentují např. využívání služeb odesílání/přijímání e-mailových zpráv v rámci EU. I zde ČR dosahuje jednoho z nejvyšších procentuálních podílů – 95,1 % uživatelů za sledované období tuto službu využila, v porovnání s průměrem EU, který činil 86,1 %.

Graf č. 14: Využívání internetu v zemích EU – odesílání zpráv (v % uživatelů internetu za poslední 3 měsíce)

Zdroj: [Digitalisation in Europe – 2024 edition](#)

Využívání služeb a aplikací OTT a trend jejich vývoje v porovnání s rokem 2019 bylo předmětem Průzkumu. Respondenti zde uvedli používání celkem 23 OTT služeb, přičemž 5 a více aplikací OTT využívá současně 27 % respondentů.

Obdobně jako v předchozí kapitole je nutné i zde při hodnocení zastupitelnosti hlasových komunikačních služeb a ostatních interpersonálních komunikačních služeb (zejména textových) přihlídnout k vývoji využívání interpersonálních komunikačních služeb nezávislých na číslech prostřednictvím OTT aplikací.

Z Průzkumu je zřejmé vyšší využívání interpersonálních komunikačních služeb nezávislých na číslech v porovnání s výsledky předchozího průzkumu z roku 2019, a to u celé báze respondentů. Významný nárůst ve využívání těchto služeb zaznamenaly i dvě nejvyšší věkové kategorie (45–59 let a 60–75 let). Nejvyšší míra využívání těchto OTT služeb byla pozorována zejména u mladších respondentů (do 45 let), kde dosahovala úrovně nad 98 %. S ohledem na takto vysokou „penetraci“ používání OTT aplikací u všech respondentů, zejména pak u mladé generace, která OTT služby (zejména pak textové OTT služby) významně využívá a která si s sebou zvyk využívat OTT služby jistě ponese do budoucna, lze předpokládat, že trend vyššího využívání OTT textových služeb bude platný i v dalším časovém období.

Dílčí závěr: Úřad tedy do věcného vymezení maloobchodního trhu zařazuje jak hlasové komunikační služby, tak i ostatní interpersonální komunikační služby (textové OTT služby, službu SMS a MMS), a potvrdil tak závěry předchozí analýzy.

3.1.5 Shrnutí

Na základě výše uvedeného zkoumání byly do věcného vymezení maloobchodního trhu Úřadem zahrnuty interpersonální komunikační služby založené na číslech i interpersonální komunikační služby nezávislé na číslech, a to jak poskytované prostřednictvím mobilní sítě,

tak i v pevném místě, služby hlasové i ostatní formy interpersonální komunikace (textové OTT služby, SMS a MMS). Přičemž zahrnuté OTT služby umožňují interaktivní výměnu informací mezi konečným počtem fyzických osob (určeným odesílatelem komunikace), služby hlasové (vč. videohovorů), textové služby (vč. posílání příloh a souborů) a podporující chat (skupinový), konferenční hovory apod. Služby musí umožňovat interaktivní výměnu informací mezi osobami, být poskytovány v souladu s recitálem (17) Kodexu a být poskytovány za úplaty dle recitálu (16) Kodexu.

V rámci zpracování analýzy Úřad rovněž vyhodnotil, zda by uživatelé služeb mohli nahradit určitou službu jinou, to je, zda v této náhradě nemohou bránit mimo jiné významné náklady na přechod. Zákazníci, kteří investovali do určité technologie nemusí být ochotni vynaložit další náklady spojené s přechodem na náhradní službu nebo produkt, nebo mohou náklady na přechod považovat za příliš vysoké. Stejně tak by mohli být zákazníci stávajících poskytovatelů vázáni dlouhodobými smlouvami. V situaci, kdy zákazníci čelí při náhradě produktu A produktem B významným nákladům na přechod, tedy nemusí tyto dva produkty patřit na stejný relevantní trh.

Úřad v této souvislosti odkazuje na Průzkum, ze kterého je zřejmé, že shodná koncová zařízení, event. způsoby připojení, jsou využívána pro různé druhy interpersonálních komunikačních služeb, Úřad má proto za to, že vícenáklady účastníkovi nevznikají. Pokud se týká výpovědních lhůt u služeb elektronických komunikací a případných vícenákladů účastníka spojených s předčasným ukončením smlouvy v době účinnosti platné analýzy došlo k významnému posunu ve prospěch koncového účastníka a případné sankce za dřívější ukončení smluv spotřebitelem byly Zákonem pro služby elektronických komunikací významně sníženy, a tak významně sníženy bariery přechodu pro koncového účastníka.

Významné rozšíření širokopásmových sítí a možnosti jich využívat pro poskytování služeb, aniž by byl dotyčný poskytovatel i provozovatelem těchto sítí, umožnilo nejen vstup, ale i rozšiřování variability interpersonálních komunikačních služeb na trhu. S ohledem na úpravy legislativy, která umožnila podnikání na národním trhu i subjektům již působícím v jiném státě v rámci EU bez zřízení stálé provozovny, byl umožněn i těmto subjektům vstup na národní trh bez časových prodlev.

Úřad má za to, že platná legislativa odstranila překážky omezující účastníka v přechodu mezi jednotlivými službami zařazenými na dotčený maloobchodní trh. Obdobně pro stranu nabídky Úřad neregistruje v současné době závažné překážky vstupu na trh a konkurenčního poskytování služeb. Na straně poskytovatelů obecně na trhu dochází k přechodu od technologie PSTN k technologii VoIP, a to především vzhledem k rozvoji vysokorychlostního přístupu k síti internet. Tento rozvoj má zároveň vliv i na rozšiřování využití služeb OTT. Z hlediska datového toku v síti internet, přijatá pravidla na úrovni EU týkající se přístupu k otevřenému internetu, zajišťují rovnocenný datový tok u různých služeb a jejich poskytovatelů. Rozmanitost nabídky interpersonálních komunikačních služeb ovlivňuje chování podnikatelských subjektů na trhu. Tato rozmanitost nabídky a počet poskytovatelů tak eliminuje jejich možnost chovat se zcela nezávisle na konkurenci, zákaznících a spotřebitelích.

Úřad však nevylučuje, že by vzhledem ke specifickým poskytování služeb na tomto trhu (na realizaci služby hlasového volání se může návazně podílet více poskytovatelů, pokud je služba ukončována v síti jiného než originujícího poskytovatele) a účtování za hlasové komunikační služby, které jsou založeny na číslech a jsou hrazeny stranou volajícího tzv. „calling-party-pays“ a na velkoobchodě je využíváno kaskádní účtování, však bylo zcela eliminováno tržní selhání zejména při ukončování volání³⁰. Úřad proto podrobí dalšímu

³⁰ Velkoobchodní trh originace a tranzitu volání byl již v rámci předchozích analýz zpracovaných Úřadem shledán jako efektivně konkurenční a nejsou uvedeny na seznamu relevantních trhů v Doporučení.

zkoumání velkoobchodní trh terminace volání v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě.

Závěr vymezení maloobchodního trhu:

Úřad na základě výše uvedené analýzy do věcného vymezení maloobchodního trhu zahrnul hlasové komunikační služby založené na číslech jak poskytované v pevném místě, tak i prostřednictvím mobilní sítě.

Interpersonální komunikační služba musí být vždy obousměrná a oběma stranám umožňovat vzájemnou komunikaci, bez ohledu na to, jakou technologii služby využívají.

Na základě vnímání nahraditelnosti uživateli hlasových služeb zařadil na trh i další formy interpersonální komunikace jako jsou SMS a MMS zprávy, e-mailové korespondence a OTT hlasové, video a textové komunikační služby poskytované prostřednictvím sítí elektronických komunikací, které splňují definici interpersonálních komunikačních služeb.

Služby, které jsou zařazeny do věcného vymezení maloobchodního trhu, jsou služby poskytované za úplatu³¹ umožňující prostřednictvím sítí elektronických komunikací přímou interpersonální a interaktivní výměnu informací mezi konečným počtem fyzických osob (určeným odesílatelem komunikace).

3.2 Věcné vymezení velkoobchodního trhu

Obecně je účelem služeb ukončení volání (terminace) zajistit ukončení volání u volaného účastníka, a to v určeném koncovém bodě komunikační sítě.

Směrování je zajištěno využitím provozovatelem sítě zvoleného identifikátoru účastníka. Kodex v této souvislosti rozlišuje i pro velkoobchodní úroveň trhu, zda se jedná o interpersonální komunikační služby založené na číslech nebo nezávislé na číslech³²: „Interpersonální komunikační služby založené na číslech z národního a mezinárodního číslovacího plánu jsou propojeny s veřejně přidělenými číslovacími zdroji. Tyto interpersonální komunikační služby založené na číslech zahrnují jak služby, v rámci kterých jsou čísla koncových uživatelů přidělována pro účely zajištění spojení mezi koncovými body, tak služby, které umožňují koncovým uživatelům spojit se s osobami, jimž byla taková čísla přidělena. Pouhé použití čísla jako identifikátoru by se nemělo považovat za rovnocenné s použitím čísla pro spojení s veřejně přidělenými čísly, a proto samo o sobě nemělo být považováno za postačující ke kvalifikaci služby jako interpersonální komunikační služby založené na číslech. Interpersonální komunikační služby nezávislé na číslech by měly podléhat povinnostem, pouze pokud veřejný zájem vyžaduje uplatňování zvláštních regulačních povinností na všechny typy interpersonálních komunikačních služeb bez ohledu na to, zda k poskytování svých služeb využívají čísla. Je odůvodněné zacházet s interpersonálními komunikačními službami založenými na číslech odlišně, neboť se účastní veřejně zajišťovaného interoperabilního ekosystému, a tudíž z něj také mají prospěch.“

3.2.1 Velkoobchodní služba ukončení hlasových komunikačních služeb založených na číslech

Pokud je dotčená interpersonální komunikační služba založená na číslech iniciována jako hlasová je ukončována (terminována) rovněž jako hlasová. Předmětem věcného

³¹ Bez ohledu na formu této úplaty ve smyslu znění recitálu č. 16 Kodexu.

³² Kodex, recitál (18), dotčené služby pak odlišuje i Zákon v § 2 odst. 3 písm. c) a d).

vymezení velkoobchodního trhu budou proto pouze hlasové komunikační služby založené na číslech.

Obecně je účelem služeb terminace (ukončení volání) zajistit ukončení volání u volaného účastníka, to je v určeném koncovém bodě komunikační sítě (identifikátorem koncového bodu u hlasových komunikačních služeb založených na číslech je číslo přidělené z národního číslovacího plánu a kód sítě, ve které je toto číslo umístěno).

Číslo, na kterém je ukončeno volání v mobilní síti nebo v pevném místě je jedinečné a hraje tak zásadní roli v zastupitelnosti poptávky. Jedná se tedy o hlavní prvek, který vede k monopolu na ukončení volání.

Velkoobchodní služba terminace je součástí služeb propojení (společně se službami velkoobchodní originace a tranzitu). Zákon a Kodex definují propojení obdobně, to je jako „*zvláštní druh přístupu zřízeného mezi operátory veřejných sítí prostřednictvím fyzického a logického spojení veřejných sítí elektronických komunikací užívaných týž nebo jiným podnikem s cílem umožnit komunikaci uživatelům jednoho podniku s uživateli téhož nebo jiného podniku, nebo umožnit přístup ke službám poskytovaným jiným podnikem, pokud tyto služby poskytují zúčastněné strany nebo jiné strany, které mají přístup k síti*“³³. Úřad v této souvislosti uvádí i definici přístupu dle Kodexu³⁴: „*zpřístupnění zařízení nebo služeb jinému podniku na základě stanovených podmínek, výlučně nebo nevýlučně, za účelem poskytování služeb elektronických komunikací*“.

Propojení Komise v Nařízení popisuje jako jakoukoliv službu ukončení volání ve veřejných komunikačních sítích (v mobilní síti či v síti poskytované v pevném místě), která zahrnuje propojení sítě operátora ukončujícího volání s alespoň jednou sítí, která není jeho vlastní sítí. **Za poskytovatele velkoobchodních služeb ukončení hlasového volání by proto měli být považováni takoví operátoři, kteří mají technickou kontrolu a zákonné právo k tomu, aby volané číslo používali a směrovali volání k příslušnému příjemci.**

Poskytování služeb terminace hlasových komunikačních služeb založených na číslech je tedy podmíněno existencí služeb založených na veřejně známém systému přidělování identifikátorů, a to jak účastníka maloobchodních služeb, tak i sítě, ve které se nachází. V případě mezinárodních volání pak i kódu země, což umožňuje směrování mezinárodních volání. Tímto unikátním systémem veřejného číslování je vytvořeno propojení mezi jednotlivými sítěmi a jejich účastníky na národní i mezinárodní úrovni.

3.2.2 Kritéria pro vymezení velkoobchodního trhu

Hlavním kritériem³⁵ použitým pro vymezení trhu velkoobchodních služeb ukončení volání by proto měla být skupina čísel určující, zda je hlasové volání uskutečněno na mobilní číslo v případě služby ukončení hlasového volání ve veřejné mobilní komunikační síti, nebo na jiné typy čísel, jako jsou geografická čísla³⁶ a některá negeografická čísla³⁷, v případě služeb ukončení hlasového volání ve veřejné komunikační síti poskytované v pevném místě.

Využitím veřejného číslovacího systému je podmíněno poskytování služeb na předmětném velkoobchodním trhu terminace. Poskytovatel služeb elektronických

³³ Kodex, část Definice 28), Zákon § 78 odst. 2 a 3.

³⁴ Kodex, část Definice 27), obdobně pak definováno i v Zákoně v § 78 odst. 1.

³⁵ Viz § 34 Zákona a Vyhláška č. 117/2007 Sb., o číslovacích plánech sítí a služeb elektronických komunikací, ve znění pozdějších předpisů.

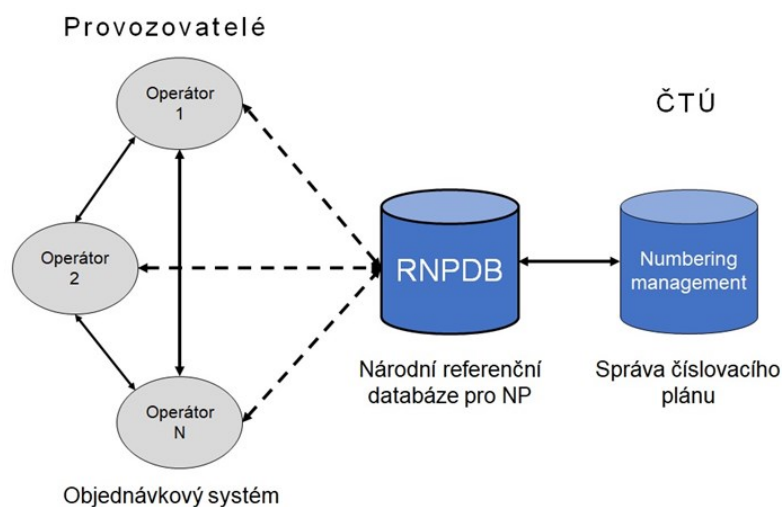
³⁶ § 34 odst. (3) Zákona: „*Geografickým číslem se rozumí číslo z číslovacího plánu, kde část jeho číselné struktury obsahuje geografický význam užívaný pro směrování komunikace na fyzické umístění koncového bodu veřejné komunikační sítě.*“.

³⁷ § 34 odst. (4) Zákona: „*Negeografickým číslem se rozumí číslo z číslovacího plánu, které není geograficky vázaným číslem, zejména číslo pro přístup ke službám na účet volaného, ke službám s vyjádřenou cenou a účastnické číslo veřejné mobilní komunikační sítě.*“.

komunikací poskytující velkoobchodní služby terminace hlasových komunikačních služeb založených na číslech proto musí disponovat na národní úrovni jednoznačným identifikátorem jak volaného, tak i sítě (OpID), v níž se pro účely propojení účastníků nachází, a to z veřejné databáze. Úřad spravuje v České republice číslovací plán a přiděluje na základě požadavku podnikatele v elektronických komunikacích požadované rozsahy čísel a kódů. Úřad o přidělených číslech vede [veřejnou databázi](#) na svých webových stránkách.

Za účelem technického řešení propojování (s ohledem na portace účastnických čísel mezi sítěmi) byl v České republice pro účely velkoobchodních služeb propojování (originace, terminace a tranzitu) vytvořen unikátní model, tzv. RDČ (referenční databáze čísel), který vznikl již v roce 2010. Provozovatelem a správcem RDČ je [CNPAC s.r.o.](#) Následující obrázek znázorňuje postavení jednotlivých subjektů spravujících a využívajících databáze čísel.

Obrázek č. 3 Pozice národní referenční databáze

Zdroj: Úřad

S problematikou směrování úzce souvisí povinnost podle § 34 Zákona, a to přenositelnost telefonních čísel. Podnikatel, který zajišťuje veřejnou komunikační síť nebo poskytuje veřejně dostupnou službu elektronických komunikací je povinen zajistit, aby každý účastník, který o to požádá, si mohl bezplatně ponechat své číslo, popřípadě čísla, z rozsahu číslovacího plánu, nezávisle na podnikateli, který službu poskytuje, v případě geografických čísel na určeném území a v případě negeografických čísel kdekoli na území státu. I zde proto byla vytvořena celonárodní referenční databáze pro přenositelnost čísla (RNPDB), která slouží všem provozovatelům veřejných komunikačních sítí v ČR jako jediný platný zdroj informací o přenášených číslech. RNPDB³⁸ představuje jednotnou databázi, na kterou se mohou obrátit všichni dotčení provozovatelé veřejných komunikačních sítí, kteří poskytují veřejně dostupné služby elektronických komunikací (interpersonální komunikační služby založené na číslech), aby zjistili, zda bylo určité číslo přeneseno, ke kterému provozovateli bylo toto číslo přeneseno a který provozovatel toto číslo předává. V současné době existují odděleně dvě databáze [RNPDB-F](#) – národní referenční databáze přenesených čísel v prostředí pevných sítí a [RNPDB-M](#) – národní referenční databáze přenesených čísel v prostředí mobilních sítí. Tyto

³⁸ RNPDB se nepoužívá pro zpracování volání nebo pro dotazování v reálném čase. Používá se jako prostředek pro aktualizaci jednotlivých databází pracujících v režimu reálného času, které jsou používány všemi provozovateli v České republice pro přenositelnost čísla.

databáze spravuje společnost CNPAC s.r.o.³⁹ Služby všech výše uvedených databází jsou zpoplatněny.

Přidělení veřejných číselných identifikátorů spojených s poskytováním interpersonálních komunikačních služeb založených na číslech je podmíněno registrací podnikatele jako poskytovatele těchto služeb Úřadem.

Velkoobchodní služby terminace jsou poskytovány, společně se službami originace a tranzitu, na základě smluv o propojení uzavíraných dle Zákona. Velkoobchodní služby terminace jsou tedy oprávněni poskytovat výhradně podnikatelé v elektronických komunikacích. Služby jsou poskytovány za úplatu.

Kromě výše uvedených databází RNPDB v rámci RDČ, na které odkazují uzavřené smlouvy o propojení, zahrnují dodatky těchto smluv o propojení i seznamy, které vymezují jak identifikační čísla veřejných komunikačních sítí (OpID) smluvních stran, tak i OpID subjektů, pro které jsou volání směrována do sítě jedné ze smluvních stran (nepřímé propojení).

Systém velkoobchodního účtování ukončení hlasových volání je v EU založen na tom, že úhradu provádí síť volající strany (velkoobchodní cena terminace, případně i tranzitu je součástí maloobchodní ceny, která je účtována dle platných ceníků volajícímu koncovému účastníkovi) síti operátora, který hovor na bázi propojení přebírá (do jehož sítě je směrován), ať již pro ukončení volání v této síti anebo pro tranzit prostřednictvím této sítě do další/dalších sítí.

Některé hlasové služby poskytované operátory nelze klasifikovat jako čistě mobilní nebo čistě služby poskytované v pevném místě, avšak jedná se o hybridní služby. Služby „domácí zóny“ jsou příkladem takových hybridních služeb, ve kterých jsou volání obvykle uskutečňována na pevné číslo prostřednictvím mobilní sítě. V souladu s definicí služeb ukončení hlasového volání, kdy je určujícím kritériem volané číslo, by se k těmto hybridním službám mělo přistupovat jako ke službám ukončení volání v mobilní síti nebo v pevném místě v závislosti na volaném čísle.

Velkoobchodní služby ukončování volání na některá negeografická čísla, například čísla využívaná pro služby se zvýšenou sazbou, služby bezplatného volání a služby se sdílenými náklady („služby s přidanou hodnotou“), se odlišují od „tradičních“ služeb ukončení volání na účastnická čísla. Obecně se má za to, že poskytovatelé těchto služeb mají určitou vyjednávací sílu a jsou schopni vyjednat určitou sazbu za ukončení volání v rámci dohody o sdílení výnosů⁴⁰. Ukončení volání na tato čísla by proto nemělo být součástí dotčeného velkoobchodního trhu.

Úřad proto zařazuje shodně jako v předchozí analýze na trh velkoobchodních služeb ukončení hlasového volání v pevném místě volání na geografické čísla, volání na jiné typy negeografických čísel, jako jsou čísla používaná pro pevné nomadické služby nebo pro přístup k tísňovým službám.

³⁹ Czech Number Portability Administrative Center byla založena 14. listopadu 2002 sdružením APVTS (Asociace Provozovatelů Veřejných Telekomunikačních Sítí). APVTS je 100 % vlastníkem.

⁴⁰ Viz např. Nařízení.

3.2.3 Nahraditelnost velkoobchodní služby terminace

Hlasové komunikační služby nezávislé na číslech

U maloobchodních interpersonálních komunikačních služeb nezávislých na číslech nebo využívajících vlastních (jedinečných) identifikátorů se jedná o služby poskytované v rámci vytvořené jedinečné sítě. Tyto služby tedy nejsou součástí věcného vymezení velkoobchodního relevantního trhu terminace. Pokud je přesto v rámci nabídky takovýchto maloobchodních služeb nabízena jako doplňková služba volání do jiných komunikačních sítí na čísla z veřejných číslovacích zdrojů (např. SkypeOut, která je však dle Kodexu chápána jako interpersonální komunikační služba založená na číslech), měla by být terminace takového interpersonální komunikace poskytnuta operátorem sítí elektronických komunikací. Takovéto služby by proto byly velkoobchodně vykazovány tímto operátorem. Navíc jak vyplývá z Kodexu (článek 2 odst. 6) jsou takovéto služby chápány jako interpersonální komunikační služby založené na číslech a spadají tak již do výše uvedené kategorie služeb. Úřad proto na velkoobchodní relevantní trh zařadil i tyto interpersonální komunikační služby, a to i když si je vědom, že může v rámci těchto služeb docházet i k jejich nelegálnímu/podvodnému ukončování v rámci dané (originující) sítě OTT. Problematika je rozvedena v dalším textu.

Na základě výše uvedeného Úřad nepovažuje ukončení volání (terminaci) v rámci interpersonálních hlasových komunikačních služeb nezávislých na číslech za substitut ke službám ukončení volání (terminaci) v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě. Úřad tak tyto služby nezařazuje do věcného vymezení relevantního velkoobchodního trhu.

I když interpersonální komunikační služby nezávislé na číslech nejsou součástí zkoumaného velkoobchodního trhu, je zřejmé, že jednání podnikatelů na definovaném velkoobchodním trhu ovlivňují (nepřímý vliv). Zejména budou působit jako omezující faktor na chování případného podnikatele s významnou tržní silou s ohledem na možnost jednat ve značné míře nezávisle na konkurenci, zákaznících a spotřebitelích. A to zejména prostřednictvím sítí největších poskytovatelů OTT komunikačních služeb (viz Průzkum).

Velkoobchodní služba ukončení volání v mobilních sítích

Úřad má za to, že i když na maloobchodním trhu byla prokázána substituce mezi interpersonálními komunikačními službami založenými na číslech poskytovanými v pevném místě a mobilní sítí a OTT službami (interpersonálními službami nezávislými na číslech), tato substituce však není přenositelná na velkoobchodní trh s ohledem na jeho specifiku. Charakter služeb poskytovaných na velkoobchodním trhu (každý poskytovatel služeb terminace má 100% tržní podíl) a skutečnost, že ukončení v dané síti poskytovatele služby terminace nelze nahradit ukončením v jiné síti (to je jedinečnost možnosti ukončit volání vždy pouze v síti volaného), není substituce terminace v mobilních sítích a terminace v pevném místě možná.

Úřad proto i nadále zachovává dva samostatné velkoobchodní relevantní trhy terminace v pevném místě a terminace v mobilní síti.

Rozhodující pro zařazení služby na trh mobilní terminace je charakteristika koncového bodu zajišťujícího mobilitu u poskytovaných služeb.

Velkoobchodní služba ukončení volání je poskytována v pevném místě bez ohledu na technologii (technologicky neutrální), to je jak prostřednictvím klasické telefonní (PSTN) sítě s účastnickým kovovým vedením, tak také prostřednictvím technologie VoIP v sítích pro poskytování služeb širokopásmového přístupu (např. optické sítě, televizní kabelové rozvody, jakož i bezdrátové sítě (např. FWA, WiFi)). Velkoobchodní služba terminace zařazená na tento trh může být poskytována i prostřednictvím mobilních sítí, pokud je koncovému uživateli

poskytovatelem služeb zrušena nebo omezena mobilita služeb např. technickým nebo technologickým řešením koncového bodu nebo přístupové sítě (např. služby připojení pobočkové ústředny v pevném místě, fix LTE/5G apod.) – tj. pokud se tedy nejedná o mobilní hlasovou komunikační službu.

OTT bypass

I když Úřad výše uvedl, že velkoobchodní službu terminace může poskytnout pouze operátor v jehož síti se dané volané číslo nachází, může být volání ukončeno prostřednictvím OTT aplikace, tzv. OTT bypass. Tento způsob ukončování volání se v současné době pokládá za podvod. Přestože volající toto volání prováděl výhradně jako interpersonální komunikační službu založenou na číslech, volaný za určitých okolností obdrží volání, aniž by toto ovlivnil, jako VoIP hovor v negarantované kvalitě prostřednictvím OTT aplikace. K tomuto přesměrování dochází na velkoobchodní úrovni trhu, v oblasti (především mezinárodního) tranzitu provozu operátorů elektronických komunikací, pokud je pro terminaci užívána veřejná síť internet. Směrování ukončení volání je využíváno pro navýšení profitu poskytovatele služeb tranzitu. Tento výnos je podmíněn využíváním kaskádního účtování při směrování provozu do třetích sítí, stejně tak jako vývojem algoritmů/serverů rozeznávajících tzv. známá čísla a skutečností, že OTT poskytovatel disponuje u svých uživatelů databází jejich především mobilních čísel. Vzhledem k nadnárodnímu charakteru je tento postup analyzován a navrhovány odpovídající kroky na mezinárodní úrovni jako např. ITU⁴¹ anebo jsou realizována technologická řešení na straně poskytovatelů služeb elektronických komunikací. V současné době, kdy je v platnosti v rámci EHP prostoru regulace cen za terminaci na základě Nařízení (výrazné snížení cenové hladiny oproti předchozí úrovni), se toto v současné době týká zejména volání mimo EHP.

Úřad vychází z nadnárodního charakteru problematiky, kterou nelze řešit nápravnými prostředky uloženými na základě českého práva/regulace. Rovněž tak je vážným problémem při zjišťování rozsahu působení takového OTT poskytovatele služeb i nedisponibilita dat na národní úrovni. Úřad má za to, že tyto aktivity jsou směrovány poskytovateli OTT služeb zejména do těch zemí, kde je silné zastoupení uživatelů dané OTT služby a zároveň jsou stanoveny vysoké ceny za terminaci volání. Úřad má za to, že Česká republika počtem obyvatel (resp. počtem uživatelů dané služby OTT, mezinárodním provozem určeným pro terminaci v ČR) ani sazbami uplatňovanými za ukončení volání v pevném místě, není z hlediska dosahovaných výnosů atraktivní, i když nelze vyloučit, že k takovému ukončování dochází.

Další nelegální praktikou je tzv. spoofing, kdy např. tranzitující operátor, rovněž z důvodu realizace části výnosu za terminaci mění ID volajícího, resp. označení země, kde bylo volání originováno (realizuje např. rozdíl mezi cenou za terminaci v zemích EHP a neregulovanými cenami sjednanými na komerční bázi mimo EHP).

Nehlasové interpersonální komunikační služby založené na číslech

Úřad dále zkoumal, zda lze do věcného vymezení trhu zahrnout pouze hlasové komunikační služby nebo i další interpersonální komunikační služby založené na číslech. Shodná veřejná databáze čísel a kódů je uplatňována vyjma hlasových komunikačních služeb pouze pro služby volání a SMS/MMS zprávy. Služba SMS je prioritně využívána jako mobilní. Pro přenos služby krátkých zpráv se v mobilních sítích využívá signalizační kanál. V síti GSM mají SMS zprávy odlišné směrování od hlasové komunikační služby. Pokud je v mobilní síti zpráva originována jako SMS je i jako SMS doručena. V pevném místě je specifické její ukončení (přehráváno jako hlasová nebo textová zpráva anebo ve faxovém formátu dle

⁴¹ https://www.itu.int/itu-t/workprog/wp_item.aspx?isn=13522

koncového zařízení) a je využíváno i vzhledem ke klesajícímu počtu uživatelů hlasových komunikačních služeb v pevném místě v porovnání s mobilními službami zanedbatelně. Úřad nepovažuje ukončování SMS zpráv v pevném místě za substitut k ukončení volání v pevném místě.

Úřad proto na velkoobchodní relevantní trh terminace (ukončení volání) v pevném místě zahrnul pouze hlasové interpersonální komunikační služby založené na číslech.

Závěr vymezení velkoobchodního trhu:

Úřad do věcného vymezení velkoobchodního trhu zahrnul služby terminace (ukončení volání) ve veřejné komunikační síti v pevném místě poskytované podnikateli v elektronických komunikacích na velkoobchodní úrovni na základě smluv o propojení.

Z analýzy nahraditelnosti na straně poptávky a nabídky vyplývá, že v současnosti zatím nejsou a ani v blízké budoucnosti nebudou na velkoobchodní úrovni žádné alternativy.

Propojování sítí/směrování volání je prováděno na základě veřejných databází účastnických čísel a kódů sítě (OpID).

Předmětem velkoobchodní terminace je výhradně ukončování hlasové komunikační služby založené na číslech, to je přímé nebo zprostředkované uskutečňování a přijímání vnitrostátních anebo vnitrostátních a mezinárodních volání prostřednictvím jednoho nebo více čísel národního nebo mezinárodního číslovacího plánu. U těchto služeb je uplatněna technologická neutralita. Trh tedy zahrnuje jak služby realizované prostřednictvím přístupových sítí s přepínáním okruhů (PSTN síť), tak i prostřednictvím technologie VoIP. Zahrnuty jsou hlasové komunikační služby založené na číslech poskytované prostřednictvím koncových zařízení umístěných jak ve vlastní síti poskytovatele hlasových komunikačních služeb bez ohledu na technologii této přístupové sítě v pevném místě, tak i v síti jiných subjektů (prostřednictvím přípojek pro služby přístupu k internetu od jiného poskytovatele).

Zahrnuty jsou dále velkoobchodní služby terminace poskytované v rámci národního propojení, i velkoobchodní služby terminace příchozího mezinárodního provozu (tj. mezinárodní terminaci předávanou v bodech propojení na území České republiky). Zahrnuta je i hlasová komunikace v rámci vlastní veřejné pevné komunikační sítě (tzv. samozásobení).

Z věcného vymezení trhu jsou vyloučeny služby, které jsou předmětem věcného vymezení velkoobchodního trhu ukončení volání (terminace) v jednotlivých veřejných mobilních sítích elektronických komunikací.

Součástí trhu nejsou volání na čísla s přístupovými kódy k hlasovým komunikačním službám, na kterých jsou dále poskytovány služby obsahu, a dále volání na telefonní čísla, která se skládají z přístupového kódu k virtuálním neveřejným telefonním sítím (VPN) a doplňkových čísel.

3.2.4 Určení subjektů působících na velkoobchodní úrovni trhu ukončení volání

Velkoobchodní trh ukončení volání v pevném místě zahrnuje tu část přenosu volání, která je vymezena ústřednou nebo jiným obdobným zařízením, na kterém je poskytováno velkoobchodní propojení sítí, a koncovým bodem veřejné sítě elektronických komunikací poskytované v pevném místě bez ohledu na použitou technologii. Přičemž síť operátora poskytujícího velkoobchodní službu terminace v pevném místě, musí disponovat identifikátorem (OpID – identifikační číslo veřejné komunikační sítě) přiděleným Úřadem, který je zároveň aktivní pro účely směrování volání na účastnická čísla. Databáze přidělených čísel

a kódů je veřejně přístupná na webových stránkách Úřadu⁴². OpID lze považovat za aktivní, jsou-li v rámci veřejně dostupné databáze RDČ pod tímto OpID umístěna účastnická čísla, resp. číselné rozsahy účastnických čísel. Na základě komerční smlouvy o přístupu může vlastník OpID pro účely zajištění velkoobchodních služeb propojení převést své OpID na jiného poskytovatele velkoobchodních služeb (smluvní operátor). To znamená, že poté se v národní referenční databázi vůči ostatním operátorům na velkoobchodním trhu propojení OpID a účastnická čísla této sítě budou vykazovat jako součást smluvního operátora. Na velkoobchodním trhu propojení je pak tento smluvní operátor podnikatelským subjektem ukončujícím/terminujícím volání (nepřímé propojení).

Koncový bod veřejné komunikační sítě se pro účely tohoto trhu nachází v přístupové oblasti zařízení, na kterém je poskytováno velkoobchodní propojení za účelem ukončení volání v pevném místě.

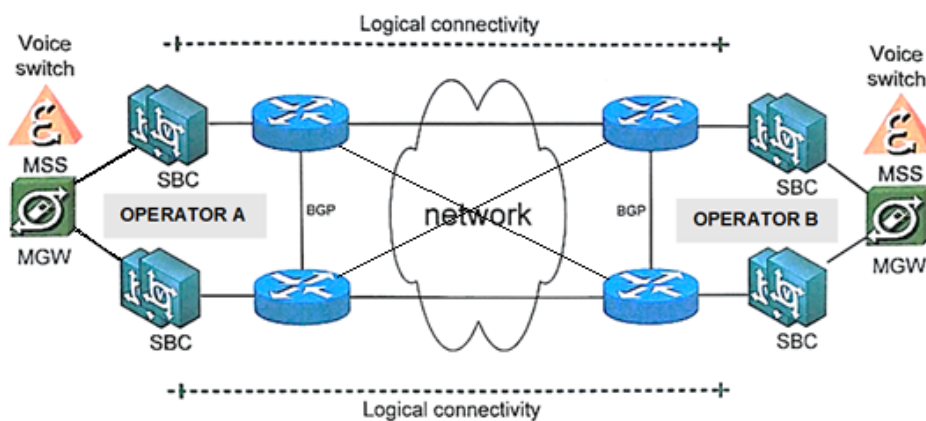
Úřad se dále pro účely určení subjektů působících na velkoobchodním trhu ukončení volání zabýval formami propojení sítí, to je, jak jsou realizovány mezi subjekty na trhu. Úřad uvádí základní řešení propojení, tj. obecné schéma propojení pro poskytování velkoobchodní služby terminace prostřednictvím technologie přepínaných okruhů (PSTN sítě) a technologie VoIP a uvádí základní kritéria, která musí poskytovatel velkoobchodní služby terminace na relevantním trhu splňovat.

Níže uvedené obrázky zobrazují schémata propojení jak přes TDM ústředny, tak i propojení na bázi IP jednoho z největších poskytovatelů služeb propojení, společnosti O2, která jsou uvedena v její referenční nabídce propojení veřejných komunikačních sítí.

V současné době je obecně poskytováno propojení sítí nejčastěji buď prostřednictvím:

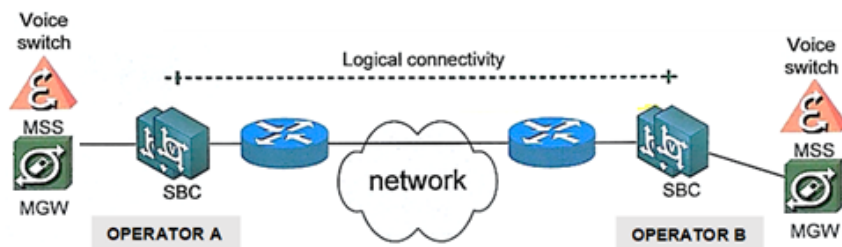
- dvou dedikovaných spojů
- jednoho dedikovaného spoje
- IPSEC spoje

Obrázek č. 4: Schéma dvou dedikovaných spojů

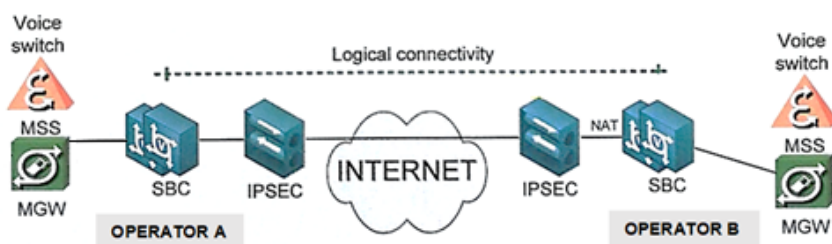

⁴² Dostupné na [Přidělená čísla a kódy | Český telekomunikační úřad \(gov.cz\)](https://www.ucti.cz/).

Obrázek č. 5: Schéma jednoho dedikovaného spoje

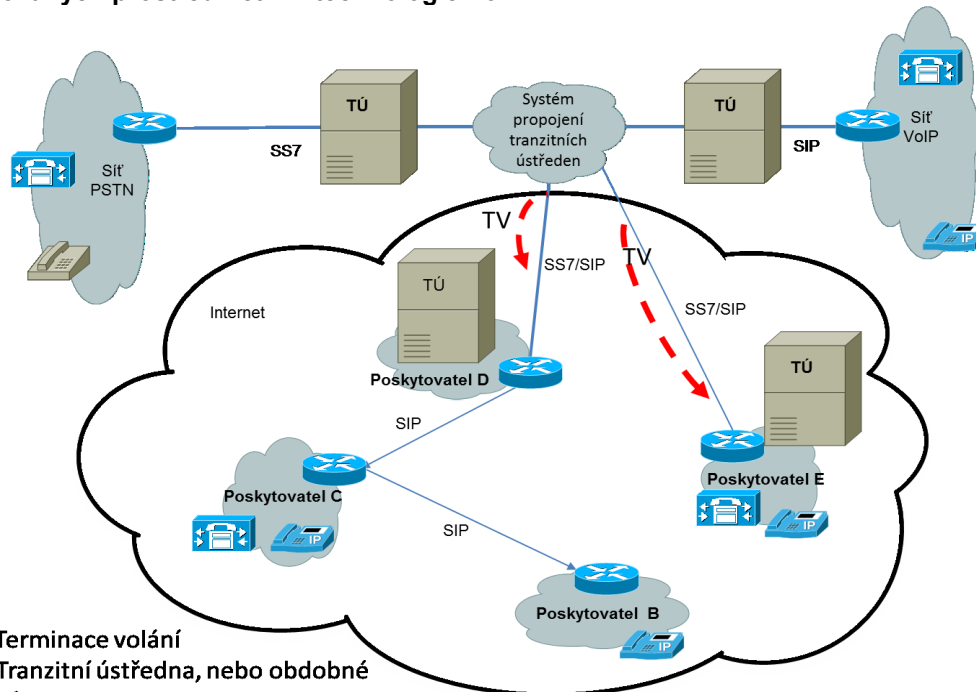
Obrázek č. 6: Schéma IPSEC spoje

V praxi je možné využít jednu z variant nebo i kombinaci klasických dedikovaných spojů (operátor může ovlivnit, a tedy garantovat kvalitu přenosu) a IPSECu (tunel přes internet pro VoIP) dle dohody mezi operátory.

Následující obrázky představují obecné schéma propojování pro ukončení volání. Obrázek znázorňuje propojení sítě provozované prostřednictvím technologie PSTN se sítí provozovanou prostřednictvím technologie VoIP. Znázorněno je jak přímé, tak i nepřímé propojení, přičemž nepřímé propojení je znázorněno u technologie VoIP.

Obrázek č. 7: Velkoobchodní originace a terminace hlasové komunikační služby založené na číslech z číslovacího plánu v pevných veřejných komunikačních sítích poskytovaných prostřednictvím technologie VoIP

Pozn.:
 TV ... Terminace volání
 TÚ ... Tranzitní ústředna, nebo obdobné zařízení

V ČR v současné době již převažuje využívání propojení realizované přes IP, tento typ propojení je rovněž převažujícím způsobem v referenčních nabídkách operátorů pro propojení veřejných komunikačních sítí. Z informací dostupných Úřadu vyplývá, že za dobu účinnosti stávající analýzy bylo uzavřeno celkem 9 nových smluv o propojení. S výjimkou jedné nové smlouvy o propojení byly již všechny uzavřeny tak, že propojení je realizováno přes IP za využití signalizace SIP, ve dvou případech je vedle tohoto typu propojení smluvně upraveno také propojení prostřednictvím TDM ústředí za využití signalizace SS7.

Za sledované období od účinnosti předchozí analýzy bylo uzavřeno 9 nových smluv o propojení (z toho 7 smluv se týkalo změny poskytovatele služeb ze společnosti CETIN na společnost O2). S výjimkou jedné nové smlouvy jsou již všechny uzavřeny tak, že propojení je realizováno přes IP za využití signalizace SIP, ve dvou případech je vedle tohoto typu propojení smluvně upraveno také propojení prostřednictvím TDM ústředí za využití signalizace SS7.

Z výše uvedeného lze tedy konstatovat, že u nově uzavíraných smluv o propojení je propojení realizováno přes IP, u dosavadních smluv nedochází ke změně v realizaci propojení a hlasový provoz je předáván tak, jak bylo smluvně ujednáno v minulosti (v období před uložením povinnosti v listopadu 2020).

V této souvislosti poukazuje Úřad na článek 13 NAŘÍZENÍ KOMISE V PŘENESENÉ PRAVOMOCI (EU) 2023/444 ze dne 16. prosince 2022, kterým se doplňuje směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1972 o opatření k zajištění účinného přístupu k tísňovým službám prostřednictvím tísňové komunikace na jednotné evropské tísňové číslo

112⁴³, jejíž zajištění uvažuje s přechodem na IP technologii ústředen. Lze tedy v následujícím období očekávat posílení přechodu na propojení přes IP.

Zároveň stále platí, že menší podnikatelské subjekty mají pro poskytování svých velkoobchodních služeb propojení zpravidla uzavřenou smlouvu o propojení sítí pro účely terminace pouze s jediným dalším subjektem. Prostřednictvím této smlouvy dochází ke směrování volání ze všech sítí ostatních subjektů, resp. do těchto sítí.

Poskytovatelé hlasových komunikačních služeb založených na číslech na maloobchodní úrovni trhu mohou disponovat různými ústřednami nebo obdobným zařízením, jejichž prostřednictvím vytváří ze svých účastníků svoji (vlastní) síť. Pokud však mají zajistit realizaci ukončení volání svých účastníků v jiné síti, musí být poskytovatel takovéto služby na velkoobchodní úrovni „identifikovatelný“ pro každý subjekt poskytující služby velkoobchodního trhu propojení, pro potřeby směrování volání. Identifikace sítě je dána kódem sítě (OpID), jehož vlastnictví však není podmíněno poskytováním maloobchodních služeb. Každý z poskytovatelů maloobchodních hlasových komunikačních služeb může zvolit, že bude na velkoobchodě vystupovat pod svým vlastním OpID nebo pod OpID jiného podnikatele na základě smluvního ujednání (komerční smlouva o přístupu).

Pokud dotčený subjekt poskytující služby na maloobchodním trhu nemá přiřazen vlastní OpID, nemůže logicky uzavřít velkoobchodní smlouvu o propojení, nýbrž smlouvu o přístupu s podnikatelským subjektem, který OpID disponuje. V tomto případě dotčený subjekt (resp. jemu přidělená účastnická čísla) na velkoobchodním trhu terminace jednoznačně vystupuje jako součást sítě tohoto smluvního partnera (vlastníka OpID), a není subjektem na trhu velkoobchodních služeb terminace (ani originace a tranzitu). Na trhu existují i varianty poskytování maloobchodních služeb, aniž by sám poskytovatel maloobchodních služeb byl držitelem účastnického čísla přiděleného tomuto subjektu Úřadem. Může si však tato účastnická čísla pronajímat od jiného poskytovatele, který má tato čísla přidělena Úřadem. Pro účely zajištění velkoobchodních služeb propojení v databázi je však zařazen jako součást sítě poskytovatele, od něhož si tato čísla pronajímá (resp. pod jaký OpID daná čísla spadají).

Specifickým případem jsou subjekty disponující OpID, které působí pouze na velkoobchodní úrovni trhu (neposkytují maloobchodní služby). Pokud tyto subjekty na základě uzavřených smluv o přístupu s poskytovateli maloobchodních služeb uzavírají s třetí stranou smlouvy o propojení, jsou poskytovateli služeb na dotčeném velkoobchodním trhu terminace. Účastníci subjektů poskytujících maloobchodní služby, s nimiž uzavřel smlouvu o přístupu, jsou poté z pohledu velkoobchodního trhu terminace považováni za jeho účastníky.

Subjekt, který má přiřazen OpID, disponuje vlastní ústřednou, má uzavřené smlouvy o propojení, které ale nezahrnují velkoobchodní služby ukončení volání a nemá pod svým OpID v rámci veřejné databáze RDC umístěna účastnická čísla (vlastní nebo nepřímo na základě uzavřených velkoobchodních smluv o přístupu), poskytuje komerční službu

⁴³ Tísňová komunikace a informace o poloze volajícího musí být směrovány na nejvhodnější centrum PSAP, aby bylo možné tísňovou komunikaci řádně přijmout a vyřídit. Účinné směrování tísňové komunikace by mělo být zajištěno i v souvislosti s technologickým přechodem z technologií s přepojováním okruhů na technologie s přepojováním paketů. Nejvhodnější centrum PSAP obvykle určuje členský stát na základě územní příslušnosti k tísňové komunikaci nebo příslušnosti k určitému typu komunikace, například středisko tísňového volání vybavené pro zpracování textové komunikace v reálném čase nebo komunikace ve znakovém jazyce. Interpersonální komunikační služby poskytované prostřednictvím technologií s přepojováním paketů, které poskytují hlas, text – včetně textu v reálném čase – a video, mohou být směrovány v doméně veřejné sítě nebo v doméně PSAP. V závislosti na vnitrostátní organizaci center PSAP může být nutné, aby se tísňová komunikace dostávající se do systému centra PSAP prostřednictvím veřejných sítí dále směrovala přes doménu centra PSAP, aby se dostala k nejvhodnějšímu středisku tísňového volání. Aby byla zaručena dostupnost účinné tísňové komunikace ve prospěch všech koncových uživatelů, měly by členské státy zajistit včasné směrování všech typů tísňové komunikace a informací o poloze volajícího, které jsou na jejich území povinné, na nejvhodnější centrum PSAP.

tranzitu a není tak považován za subjekt působící na vymezeném velkoobchodním trhu terminace.

Úřad, s ohledem na výše uvedené, pro vymezení velkoobchodního trhu ukončení volání a identifikaci subjektů, které působí na daném trhu, zvažoval jednotlivá kritéria:

- existence vlastního přístupu k hlasovým službám,
- existence vlastní ústředny,
- přidělené identifikační číslo sítě – držení vlastního aktivního OpID (využívaného pro směrování volání),
- existence smlouvy o propojení pro účely zajišťování velkoobchodní služby ukončení volání v pevném místě,
- přidělené rozsahy telefonních čísel,
- zajištění přenositelnosti,
- existence nepřímého propojení.

Vlastní přístup

Přístupem se pro způsob tohoto vymezení rozumí možnost využívat technické prostředky (síťové prvky, přiřazené prostředky) za účelem poskytování hlasových služeb nebo za účelem využívání těchto služeb. Kritérium není indikátorem terminujícího operátora, není podstatné.

Vlastní ústředna nebo obdobné zařízení

Jedná se o elektronické komunikační zařízení, tedy technické zařízení pro vysílání, přenos, směrování a spojování, jehož prostřednictvím lze realizovat propojení sítí. Provozování uvedených zařízení je podmínkou pro poskytování služeb terminace.

Identifikační číslo sítě

Identifikační číslo sítě (OpID) reprezentuje informaci, která je použita k řízení směrování volání (i na přenesená čísla) a je spolu s kódem síťového směrovacího čísla součástí síťového směrovacího čísla. Přidělení identifikačního čísla sítě a zejména jeho aktivní využívání pro směrování volání Úřad považuje za podmínku pro poskytování služeb terminace. OpID lze považovat za aktivní, jsou-li v rámci veřejně dostupné databáze RDČ pod tímto OpID umístěna účastnická čísla, resp. číselné rozsahy účastnických čísel. Identifikační číslo sítě a účastnické číslo, popř. kód země, tvoří nedílnou součást adresy/informace potřebné pro směrování hovorů. Směřovat hovory bez udání OpID by nebylo technicky proveditelné, rovněž tak by nebylo zajištěno směrování hovorů na základě přenositelnosti čísel koncových účastníků. Aby byl vlastník Úřadem přiděleného OpID poskytovatelem velkoobchodních služeb terminace, nesmí být v národní referenční databázi uveden jiný subjekt.

Propojení

Propojením se rozumí fyzické a logické spojení veřejných komunikačních sítí za účelem umožnění komunikace uživatelům jednoho podnikatele s uživateli téhož nebo jiného podnikatele. Propojení se zajišťuje na základě písemné smlouvy uzavřené mezi operátory, přičemž operátorem se rozumí podnikatel, který zajišťuje nebo je oprávněn

zajišťovat veřejnou komunikační síť nebo přiřazené prostředky. Přidělení identifikačního čísla sítě a uzavřené smlouvy o propojení jsou podmínkou pro poskytování služeb terminace.

Rozsahy čísel

Oprávnění k využívání čísel uděluje Úřad (podle § 30 Zákona) podnikateli zajišťujícím veřejnou komunikační síť nebo poskytujícím veřejně dostupnou službu elektronických komunikací podle Všeobecného oprávnění⁴⁴, anebo užívajícím tuto síť nebo službu. V případě oprávnění k využívání čísel připojených k neveřejným komunikačním sítím je Úřad oprávněn udělit toto oprávnění i právnické osobě, která není výše uvedeným podnikatelem. Oprávnění k využívání čísel tedy není vázáno na vlastnictví komunikační infrastruktury či technických prostředků a není tedy ani indikátorem terminujícího operátora.

Přenositelnost telefonních čísel

Podnikatel zajišťující veřejnou komunikační síť nebo poskytující veřejně dostupnou službu elektronických komunikací je povinen zajistit, aby každý účastník, který o to požádá, si mohl ponechat své telefonní číslo, popřípadě čísla, z rozsahu číslovacího plánu, nezávisle na podnikateli, který službu poskytuje, v případě geografických telefonních čísel na určeném území a v případě negeografických telefonních čísel kdekoli na území státu. Tato povinnost se ovšem nevztahuje na přenositelnost telefonních čísel mezi veřejnou pevnou a veřejnou mobilní komunikační sítí.

Za povinnost terminujícího operátora lze tedy považovat povinnost realizovat přenositelnost čísel a zabezpečit i přenositelnost čísel jiných poskytovatelů hlasových komunikačních služeb, využívajících jeho OpID na základě Zákona⁴⁵. Úřad nepovažuje přenositelnost telefonních čísel za kritérium pro poskytování služeb terminace volání ve veřejných telefonních sítích, jelikož se jedná o povinnost každého podnikatele zajišťující veřejnou komunikační síť nebo poskytující veřejně dostupnou službu elektronických komunikací (resp. hlasovou komunikační službu založenou na číslech).

Nepřímé propojení

Nepřímým propojením se rozumí propojení dvou veřejných komunikačních sítí prostřednictvím veřejné komunikační sítě třetího podnikatele zajišťujícího veřejnou komunikační síť. Toto kritérium nemá pro služby terminace vypovídající hodnotu, na vlastní terminaci tak nemá vliv. Podniky nepřímo propojené, které nemají aktivní OpID (na úrovni referenční databáze čísel – tzv. RDČ) pro směrování volání pro služby terminace, nepůsobí na relevantním trhu. Poskytovatel velkoobchodních služeb terminace nemusí být současně poskytovatelem maloobchodních služeb.

Vybraná kritéria charakterizující poskytovatele služeb terminace ve veřejné telefonní síti (resp. ve veřejné komunikační síti) v pevném místě

Na základě vyhodnocení výše uvedených kritérií Úřad dospěl k závěru, že poskytovatel služeb na předmětném relevantním trhu musí splňovat následující předpoklady. Musí disponovat:

- minimálně jednou vlastní ústřednou nebo obdobným zařízením, jejichž prostřednictvím lze realizovat propojení sítí,
- aktivním (využívaným pro směrování volání) identifikačním číslem sítě – OpID,

⁴⁴ § 10 odst. 1 písm. b) Zákona.

⁴⁵ Povinnost poskytovat službu přenositelnosti čísel vychází z § 34 Zákona a Vyhlášky č. 58/2022 - Vyhláška o podmínkách přenositelnosti čísel a změny poskytovatele služby přístupu k internetu.

- propojením pro účely zajišťování velkoobchodní služby ukončení volání v pevném místě (na základě minimálně jedné smlouvy o propojení).

Na základě vyhodnocení těchto kritérií a dostupných dat Úřad posoudil všechny poskytovatele hlasových komunikačních služeb v elektronických komunikacích (zohlednil především získaná data od podnikatelů z vlastního elektronického sběru dat, evidence smluv o propojení a databáze přidělených čísel a kódů) a identifikoval níže uvedené subjekty, které působí na velkoobchodním trhu terminace.

Seznam operátorů, kteří byli zařazeni na relevantní trh:

AXFONE LLC⁴⁶,
BT Global Europe B.V.⁴⁷,
COPROSYS a.s.,
ČD-Telematika a.s.,
České Radiokomunikace a.s.,
Český bezdrát s.r.o.,
Dialoga Servicios Interactivos, S.A.,
FIXNET s.r.o.,
ha-vel internet s.r.o.,
IPEX TELCO a.s.,
J.S.tel s.r.o.,
miniTEL s.r.o.,
NEW TELEKOM, spol. s r.o.,
Nordic Telecom Regional s.r.o.⁴⁸,
O2 Czech Republic a.s.⁴⁹,
PODA a.s.,
Quantcom, a.s.⁵⁰,
sipcz.net s.r.o.,
Spinoco Czech Republic, a.s.,
Telco Pro Services, a.s.,
T-Mobile Czech Republic a.s.,
VM Telecom CZ, s.r.o.,
Vodafone Czech Republic a.s.,
xPhoNet CZ s.r.o.

Výše uvedené subjekty byly zařazeny na velkoobchodní trh již na základě provedení předcházející analýzy tohoto velkoobchodního trhu.

3.3 Územní vymezení

Rozhodující většina podnikatelů neomezuje svoji nabídku na vybrané regiony, ale nabízí služby plošně na území celé České republiky.

Službu ukončení volání (terminace) v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě může poskytovat výhradně jen ten operátor, do jehož sítě je

⁴⁶ Jednající prostřednictvím odštěpného závodu zahraniční osoby.

⁴⁷ Jednající prostřednictvím odštěpného závodu; nástupce společnosti BT Limited, organizační složka.

⁴⁸ Nástupce společností Nordic Telecom s.r.o. V červenci 2024 byla oznámena akvizice společnosti Nordic Telecom Regional s.r.o. společností O2 Czech Republic a.s. Koncem září 2024 bylo spojení soutěžitelů pod podmínkou plnění stanovených závazků povoleno Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže. Úřad v tomto ohledu předpokládá, že velkoobchodní služby poskytované na dotčeném trhu budou po dokončení fúze následně poskytovány společností O2 a společnost Nordic Telecom Regional s.r.o. jako taková přestane na vymezeném velkoobchodním trhu působit.

⁴⁹ Na společnost O2 Czech Republic a.s. k 1. červnu 2024 přešla v důsledku projektu přeměny společnosti Nej.cz a následné fúze společností CETIN Servis a.s. se společností O2 Czech Republic a.s. maloobchodní báze zákazníků bývalé společnosti Nej.cz, a s tím i související smlouvy a povinnosti týkající se předmětného trhu velkoobchodních služeb ukončení volání v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě.

⁵⁰ Dříve (do 1. ledna 2022) Dial Telecom, a.s.

volaný účastník připojen. Územní vymezení zahrnuje proto vždy oblast, která je komunikační sítí daného operátora pokryta. Každý podnikatel poskytující ukončení volání v jednotlivých komunikačních sítích poskytovaných v pevném místě uplatňuje vůči uživatelům stejné ceny a soutěžní podmínky jsou tedy na celém území České republiky dostatečně homogenní. Služby tedy nejsou nabízeny v jednotlivých regionech za zřetelně odlišitelných podmínek.

Úřad proto došel k závěru, že územním vymezením relevantního trhu č. 1 – velkoobchodní služby ukončení volání v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě je území celé České republiky, resp. rozsah komunikační sítě jednotlivých poskytovatelů velkoobchodní služby ukončení volání v pevném místě.

3.4 Časové vymezení

S ohledem na charakter trhu se nepředpokládá významná změna v jeho vývoji, proto je časový rámec pro analýzu vymezen v souladu se Zákonem⁵¹ na maximální období 5 let.

4. Test tří kritérií

Doporučení v odstavci 22 ukládá vnitrostátním regulačním orgánům, že by měly provést analýzu trhů, které již v Doporučení uvedeny nejsou, ale jsou regulovány v rámci území spadajícího do jejich pravomoci na základě dřívějších analýz.

V souladu s článkem 67 odst. 1 Kodexu může Úřad uložit regulační povinnosti ex ante odůvodněně pouze na trzích, kde jsou splněna všechna tři kritéria uvedená v testu tří kritérií. Úřad je proto povinen v souladu s ustanovením Zákona v § 52 odst. 3 a 4 na trzích, které byly vyňaty na úrovni EU ze seznamu trhů uvedených v Doporučení jako vhodné pro uplatnění regulace ex ante vyhodnotit test tří kritérií.⁵² Tato povinnost byla implementována i do Opatření⁵³.

4.1 Vyhodnocení prvního kritéria

První kritérium se týká zjišťování přítomnosti značných a nikoli dočasných strukturálních, právních nebo regulačních překážek vstupu na trh. Jeho účelem je určit, zda, kdy a do jaké míry je pravděpodobný vstup na trh, a určit příslušné faktory pro úspěšný vstup na dotčený trh elektronických komunikací.

Z hlediska vyhodnocení tohoto kritéria jsou významné zejména tyto druhy překážek vstupu na trh: strukturální překážky, právní nebo regulační překážky. Přičemž za strukturální překážky jsou považovány i situace kde poskytování služby vyžaduje např. existenci sítě, která není technicky duplikovatelná nebo jejíž duplikace je z ekonomického hlediska neudržitelná.

Různé překážky vstupu na trh by neměly být posuzovány izolovaně, ale souhrnně. Zatímco jednotlivě posuzovaná překážka vstupu na trh nemusí být považována za významnou, spolu s jinými překážkami by mohla vyvolat účinky, které by ze souhrnného hlediska vstup na zkoumaný trh znemožnily nebo mu bránily.

⁵¹ Zákon § 51 odst. 3.

⁵² Tento postup byl uplatněn i dalšími národními regulačními úřady v rámci EU po přijetí Nařízení. Na dotčeném trhu nebyl splněn test tří kritérií a trh nebyl nadále považován za vhodný pro uplatnění regulace ex ante v Rakousku, Belgii, Bulharsku, Chorvatsku, Dánsku, Německu, Irsku, Rumunsku a Slovensku.

⁵³ Viz článek 7 Přechodná ustanovení ve vztahu k článku 3 dotčeného Opatření.

Při určování relevantních trhů pro možnou regulaci ex ante by měly být brány v úvahu také možnosti překonání překážek vstupu na trh ve výhledovém časovém období pro analýzu, to je následujících pěti let.

Každý identifikovaný poskytovatel velkoobchodních služeb terminace je jediným dodavatelem těchto služeb ukončení volání svým účastníkům, proto poskytovatel odchozího volání nemá jinou možnost než zakoupit ukončení hovoru u tohoto poskytovatele, jakmile jeho maloobchodní účastník zavolá na číslo umístěné v síti tohoto jiného poskytovatele hlasových komunikačních služeb.

Na straně poptávky a/nebo nabídky neexistují žádné účinné náhrady za ukončení volání. Na vymezeném velkoobchodním trhu lze proto konstatovat přítomnost vysokých a trvalých překážek vstupu. Takovouto překážku vstupu je tak možno označit za absolutní. Úřad nemá povědomost o tom, že by tato technologická překážka byla v době nejbližších pěti let, což představuje účinnost analýz ex ante dle Zákona, překonána.

Závěr k prvnímu kritériu: Na základě výše uvedeného, zejména s ohledem na neexistenci reálných substitutů na trhu existují na velkoobchodním trhu ukončení volání v pevném místě značné a nikoliv dočasné překážky vstupu. První kritérium je tak splněno.

4.2 Vyhodnocení druhého kritéria

Úřad v rámci druhého kritéria analyzuje, zda struktura zkoumaného trhu v příslušném časovém období směřuje k účinné hospodářské soutěži, a to s ohledem na stav a předpokládaný vývoj hospodářské soutěže, a to z pohledu faktorů, které mohou stát za překážkami vstupu na trh.

Úřad bere do úvahy, že i když se dotčený trh vyznačuje značnými překážkami vstupu, mohou jiné strukturální faktory na tomto trhu znamenat, že trh přesto směřuje k tomu, aby se na něm v příslušném časovém období rozvinula účinná hospodářská soutěž.

Pokud z provedené analýzy vyplývá, že se na trhu rozvíjí účinná hospodářská soutěž bez uplatnění regulace ex ante během období přezkumu, nebo se tak stane po uplynutí tohoto období, resp. v období přezkumu již existuje jasný důkaz, že trh vykazuje pozitivní dynamiku, na takovémto trhu by již neměla být uplatněna regulace ex ante.

Technologický vývoj nebo sblížování produktů a trhů mohou vyvolávat tlaky mezi operátory, kteří působí na různých produktových trzích. Úřad proto analyzuje i sblížování produktů dodávaných prostřednictvím různých síťových technologií, které může vyvolat konkurenční tlaky ze strany operátorů, kteří působí na jiných produktových trzích, a může vést ke sblížování trhů.

Úřad provedl věcné vymezení maloobchodního trhu vzhledem k tomu, že technologický vývoj nebo sblížování produktů a trhů mohou vyvolat konkurenční tlaky mezi operátory, kteří působí na různých produktových trzích. V případě velkoobchodních služeb terminace se toto týká interpersonálních služeb nezávislých na číslech, které Úřad na základě provedeného zkoumání maloobchodního trhu považuje za přímou náhradu tradičních služeb poskytovaných poskytovateli služeb elektronických komunikací (hlasové komunikační služby založené na číslech). Uvedené komunikační služby nezávislé na číslech mohou vzhledem k vnímání jejich zastupitelnosti ze strany uživatelů a jejich neustálému rozšiřování v nadcházejících letech hrát stále významnější úlohu na maloobchodních trzích a následně tak vyvíjet nepřímý tlak na velkoobchodní trh terminace.

Vzhledem ke skutečnosti, že ukončit hlasové volání může pouze ten poskytovatel elektronických komunikací, v jehož síti se volané telefonní číslo nachází, má každý poskytovatel služeb na analyzovaném velkoobchodním relevantním trhu ukončení volání vždy tržní podíl 100 % v dané síti.

Významný tržní podíl sám o sobě předem nevylučuje určitou konkurenci na trhu. Pouze umožňuje podnikatelskému subjektu, který v takovém postavení je, určovat, nebo alespoň znatelně ovlivňovat podmínky, za kterých se taková konkurence vyvíjí a obecně jednat bez ohledu na omezení konkurence, pokud mu takové chování nepůsobí újmu. Úřad vychází z premisy, že v prostředí ex ante regulace je tržní síla především měřena porovnáním síly dotyčného podnikatelského subjektu možností zvýšit ceny, aniž by utrpěl významné ztráty prodeje nebo výnosů. Komise hodnotí v závěru Nařízení, že ve svém důsledku vede „*při zpracování nových analýz národními regulačními úřady ke striktnímu oddělení cenových a necenových rizik. Obecně se má za to, že cenová selhání (zejména uplatnění excesivních cen) jsou dostatečně ošetřena výše uvedeným Nařízením. Národní regulační úřady se proto při hodnocení druhého a třetího kritéria testu tři kritérií, to je rozvoje hospodářské soutěže a dostatečnosti jiných regulačních nástrojů (vyjma regulace ex-ante), zabývají možnostmi tržních selhání v necenové oblasti a nástroji pro řešení takovýchto tržních selhání. Tento přístup uplatňují i v případné analýze a následném ukládání povinností podniku s významnou tržní silou.*“.

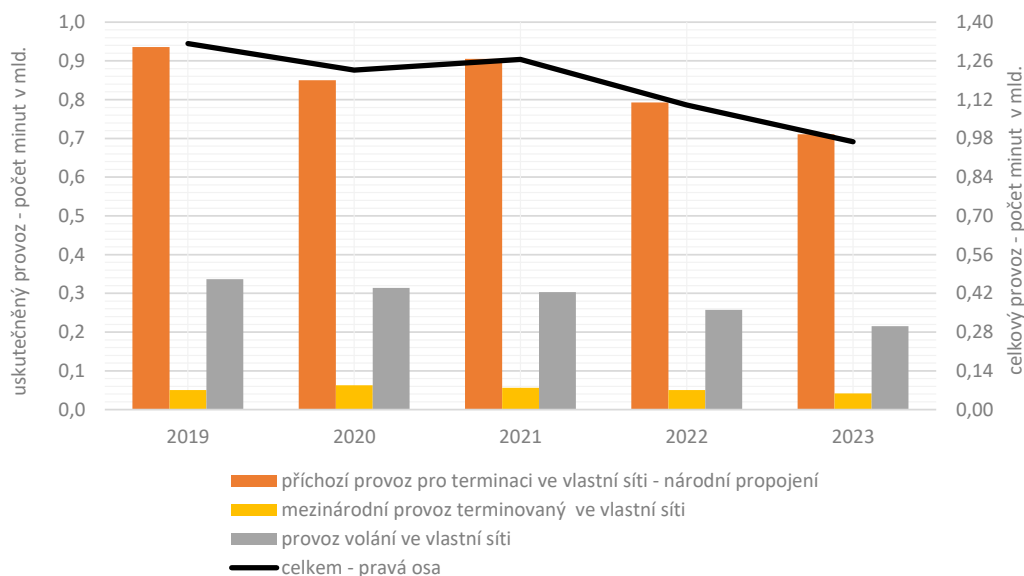
Úřad proto analyzoval vývoj velkoobchodního trhu ukončení volání v pevném místě a sledoval dva druhy možných překážek rozvoje konkurence na tomto trhu, a to cenových a necenových.

4.2.1 Vývoj na trhu terminace poskytované v pevném místě a tržní podíl poskytovatelů služby ukončení hlasových volání ve všech veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě

Službami zahrnutými na velkoobchodní trh terminace jsou terminace příchozího provozu v rámci národního propojení od jiného národního operátora a terminace příchozího provozu mezinárodního volání od propojeného zahraničního operátora. Mezinárodní příchozí provoz je pro účely regulace rozdělen na provoz v rámci zemí EHP a ostatní, a to s ohledem na uplatněnou regulaci anebo komerční ujednání. Do velkoobchodních služeb terminace pro účely analýzy velkoobchodního relevantního trhu je zahrnut i počet minut hlasových volání originovaných i terminovaných ve vlastní síti jednotlivých poskytovatelů služeb elektronických komunikací (tj. self supply), neboť tyto jsou považovány za potenciální rozšíření velkoobchodního trhu, pokud by maloobchodní účastník přešel k jinému poskytovateli služeb.

Následující grafy dokumentují vývoj trhu za období účinnosti závěrů analýzy zpracované v předchozím kole.

Graf č. 15: Vývoj celkového provozu terminovaných minut v pevném místě v mld. reálných minut

Zdroj: Úřad

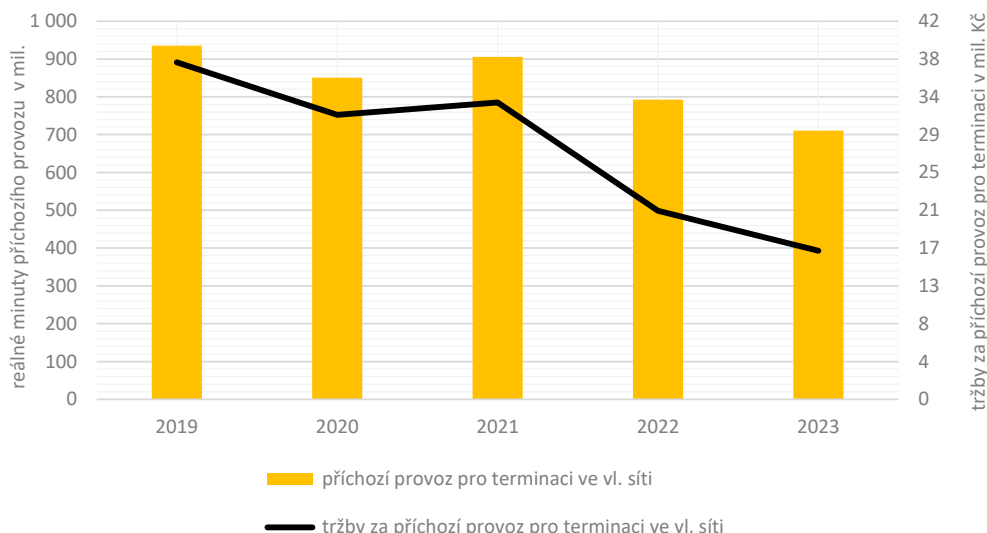
Ve sledovaném období, to je od minulé analýzy, docházelo nejprve k mírnému poklesu provozu a následně v roce 2021 k mírnému nárůstu provozu. Tento nárůst byl způsoben nejspíše specifickou situací vyvolanou COVID-19 a nejedná se tak o základní charakteristiku vývoje na trhu. Posléze opět docházelo k poklesu jak celkového objemu velkoobchodního terminovaného provozu, tak i jeho jednotlivých složek, což odpovídá trendu, který byl charakteristický i pro předchozí období.

V porovnání s rokem 2019 poklesl v roce 2023 celkový provoz znázorněný v grafu č. 15 na 73,2 %, z toho provoz volání ve vlastní síti poklesl za toto období na 64,1 %, provoz národní terminace na 75,9 % a provoz terminace mezinárodního volání na 64,1 %.

Z výše uvedeného grafu je zřejmé, že dochází k postupnému poklesu všech kategorií služeb zahrnutých do celkového velkoobchodního trhu terminace. Tuto skutečnost lze považovat, jak Úřad zdokumentoval ve věcném vymezení maloobchodního trhu, za důsledek nahrazování hlasových komunikačních služeb založených na číslech poskytovaných v pevné síti, jak službami mobilními, tak i dalšími interpersonálními komunikačními službami, především těmi nezávislými na číslech, a to nejen hlasovými. Dle Úřadu dostupných údajů z dat od poskytovatelů služeb elektronických komunikací a z provedených spotřebitelských průzkumů v roce 2019 a 2024 se jedná o přetrvávající trend.

Úřad se dále zabýval analýzou samotného národního propojení. Následující graf uvádí vývoj provozu velkoobchodních služeb terminace v rámci národního propojení a tržeb za tyto služby.

Graf č. 16: Vývoj provozu a tržeb za služby velkoobchodní terminace v pevném místě v rámci národního propojení

Zdroj: Úřad

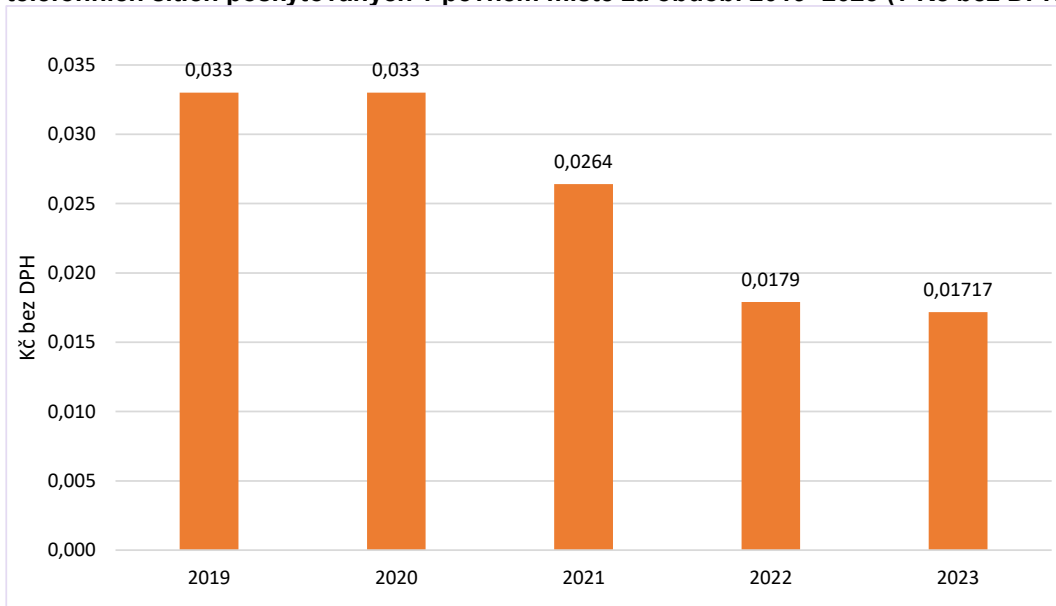
Z grafu je zřejmý razantní pokles obou sledovaných parametrů v posledních dvou letech. To odpovídá vývoji na maloobchodním trhu hlasových komunikačních služeb založených na číslech poskytovaných v pevném místě. Vývoj reflektuje jak snížení počtu účastníků, tak i provoz v pevných sítích a jejich nahrazování zejména službami mobilních sítí a interpersonálními komunikačními službami nezávislými na číslech (viz vývoj maloobchodního trhu). Je tedy zřejmé, že zejména úbytek počtu účastníků má přímý vliv na iniciaci volání do těchto sítí, a tedy i na velkoobchodní provoz terminace. Velkoobchodní provoz dle výše uvedeného grafu za sledované období poklesl na 75,9 % své původní hodnoty v roce 2019. Ve velkoobchodních tržbách se promítá, kromě nižšího provozu i uplatněná cenová regulace, zejména pak na základě Nařízení od roku 2021, což vedlo k rapidnímu poklesu tržeb za sledované období až na hodnotu 44,1 % oproti roku 2019. Snížení regulované velkoobchodní ceny se promítlo výrazně do snížení jednotkové ceny za tuto velkoobchodní službu, a to za sledované období o 51,1 %.

Regulovanou cenu za terminaci volání v jednotlivých veřejných komunikačních sítích poskytovaných v pevném místě Úřad fakticky stanovil naposledy s účinností od prosince 2016 (0,033 Kč/min.) a od té doby platila beze změn až do června 2021. Od července 2021 jsou terminační ceny regulovány na základě nařízení Evropské komise v přenesené pravomoci (EU) 2021/654 ze dne 18. prosince 2020, kterým se doplňuje směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1972 stanovením jednotné maximální sazby za ukončení hlasového volání v mobilní síti po celé Unii a jednotné maximální sazby za ukončení hlasového volání v pevné síti po celé Unii ve výši 0,07 Eurocentu/min. Maximální sazby za ukončení hlasového volání v pevné síti vyjádřené v jiných měnách než euro se každoročně revidují a aktualizují do 1. ledna, přičemž se použije nejaktuálnější průměr referenčních směnných kurzů zveřejněných 1. září, 1. října a 1. listopadu Evropskou centrální bankou v Úředním věstníku Evropské unie. Např. pro přepočítání sazby 0,07 Eurocentu/min. k 1. lednu 2023 byl použit průměr referenčních směnných kurzů (24,529 Kč/Euro) zveřejněných Evropskou centrální bankou 1. září 2022, 3. října 2022 a 3. listopadu 2022. Vývoj regulovaných cen za předmětnou službu terminace pro sledované období zobrazuje následující tabulka doplněná o graf.

Tabulka č. 1: Vývoj cen za velkoobchodní služby ukončení volání v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě (v Kč bez DPH za minutu)

OBDOBÍ OD	12/2016	7/2021	1/2022	1/2023
CENA	0,033 Kč	0,0264 Kč	0,0179 Kč	0,01717 Kč

Graf č. 17: Vývoj cen za velkoobchodní služby ukončení volání v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě za období 2019–2023 (v Kč bez DPH)

Zdroj: Úřad

Na základě předchozí analýzy evidoval Úřad na dotčeném velkoobchodním trhu 25 poskytovatelů. Tito poskytovatelé (v průběhu let došlo k přejmenování několika subjektů) vykazali k 31. prosinci 2023 Úřadu data o poskytnutých velkoobchodních službách. V průběhu účinnosti analýzy společnost CETIN převedla na základě nového technologického řešení poskytování velkoobchodních služeb terminace na společnost O2 (převod v rámci holdingu PPF) – viz dodatečná analýza tohoto velkoobchodního relevantního trhu z prosince roku 2022⁵⁴.

V prvním pololetí 2024 byla dokončena fúze na základě akvizice společnosti Nej.cz společností CETIN, přičemž velkoobchodní služby terminace, shodně jako maloobchodní služby, byly převedeny za úplaty do jiné části holdingové společnosti PPF, a to společnosti O2.

V závěru prvního pololetí byla rovněž oznámena akvizice společnosti Nordic Telecom Regional s.r.o. společností O2 (viz přehled v úvodu analýzy), kterou ÚOHS následně v závěru září 2024 povolil. Úřad v tomto ohledu předpokládá, že velkoobchodní služby poskytované na dotčeném trhu budou po dokončení fúze následně poskytovány společností O2 a společnost Nordic Telecom Regional s.r.o. jako taková přestane na vymezeném velkoobchodním trhu působit. V současné době však nelze predikovat v jakém termínu by k předpokládané fúzi těchto subjektů mělo dojít.

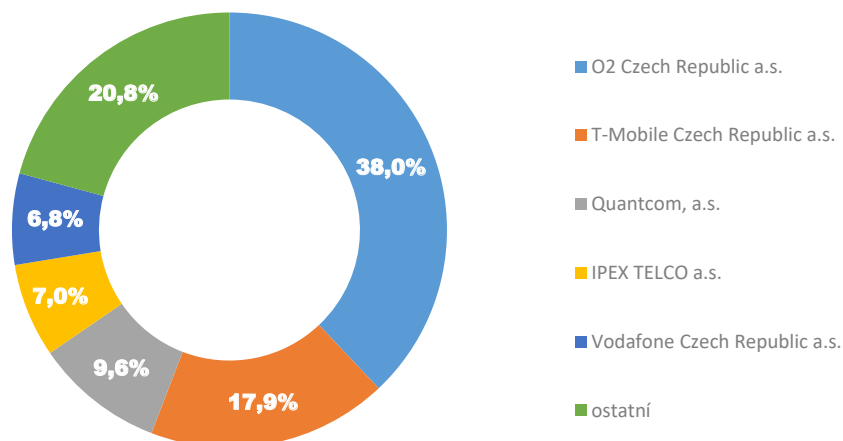
⁵⁴ https://ctu.gov.cz/sites/default/files/obsah/stranky/311068/soubory/ooop_arts1_k_vydani_signed.pdf

Úřad eviduje uzavřené smlouvy o propojení i jejich změny a dodatky. Za sledované období (tedy od uložení povinností v listopadu 2020) Úřad evidoval celkem 9 nových uzavřených smluv o propojení sítí a 11 stávajících smluv o propojení sítí, které byly upraveny novým dodatkem.

V případě nových smluv se jednalo výhradně o smlouvy o propojení dvou pevných sítí elektronických komunikací. Zároveň většina nových smluv (7), které má Úřad k dispozici, jsou smlouvami společnosti O2, které byly uzavřeny, neboť tato společnost v návaznosti na změny v síti společnosti CETIN začala sama zajišťovat hlasové služby, včetně služby terminace volání. Pro zajištění těchto služeb uzavírala smlouvy o propojení, a to před i po nabytí právní moci (20. července 2023) rozhodnutí č. REM/S1/07.2023-4, kterým byly společnosti uloženy povinnosti ve vztahu k terminaci volání v pevném místě. Těmito smlouvami došlo k nahrazení smluv o propojení, které měla uzavřené společnost CETIN, která dříve pro společnost O2 zajišťovala poskytování hlasových služeb, a to včetně služby ukončení volání.

V následujícím grafu Úřad uvádí tržní podíly dle počtu minut poskytovatelů velkoobchodních služeb terminace v rámci národního propojení celkem.

Graf č. 18: Tržní podíly poskytovatelů služby ukončení volání v pevném místě dle počtu terminovaných minut v rámci národního propojení celkem, stav k 31. 12. 2023

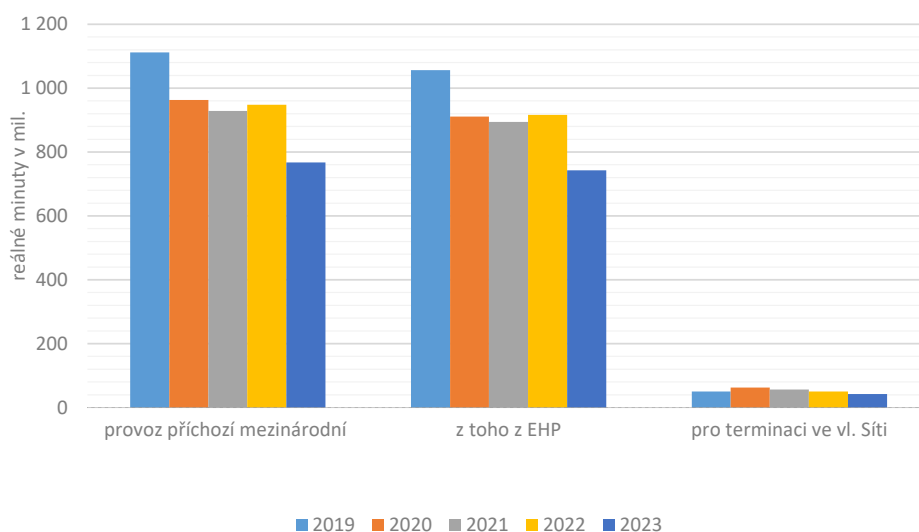
Zdroj: Úřad

Z výše uvedeného grafu je zřejmé, že nejvýznamnější postavení na trhu má společnost O2 (bývalý incumbent), druhý největší poskytovatel pak dosahuje méně než 50 % velkoobchodního provozu v porovnání právě se společností O2. K 31. prosinci 2023 vykázalo data za velkoobchodní službu terminace 25 společností. 20 společností poskytujících velkoobchodní službu terminace na celkovém trhu tak dosáhlo pouze necelých 21 %. Tyto údaje svědčí o tom, že na trhu jsou přítomni operátoři, jejich tržní síla měřená počtem účastníků a provozu je nesourodá. Potenciálně tak vytváří rozdílnou tržní sílu, která by mohla být zneužita pro narušení vývoje hospodářské soutěže. V této souvislosti je však třeba zdůraznit i skutečnost, že každý z podnikatelských subjektů, který působí na velkoobchodním trhu terminace je nejen dodavatelem, ale i odběratelem služeb. Tuto provázanost je možno považovat do jisté míry za faktor eliminující významnou tržní sílu subjektu působícího na

zkoumaném velkoobchodním trhu, neboť v zájmu každého z těchto subjektů je i zajištění obousměrných služeb (odchozích i příchozích volání) svým maloobchodním účastníkům.

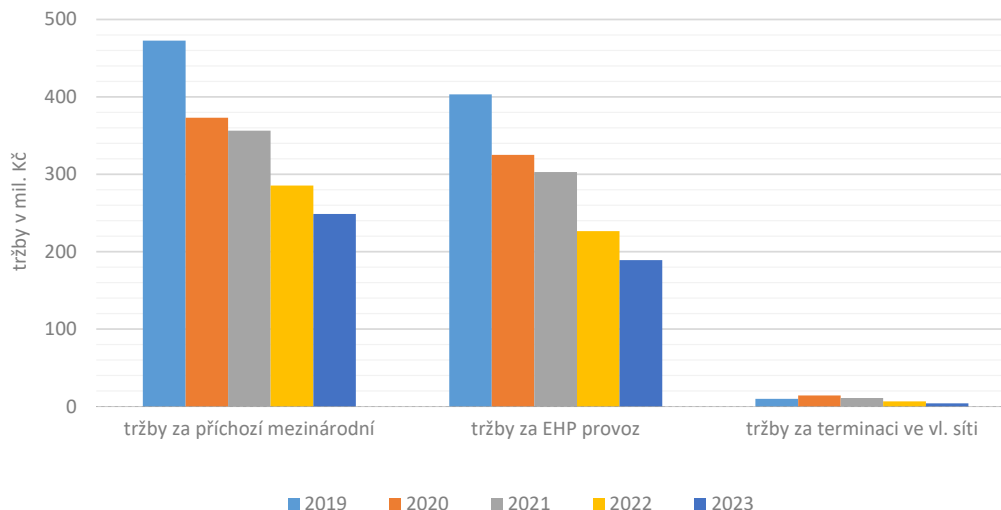
Níže uvádí Úřad vývoj mezinárodního provozu určeného pro terminaci v ČR, a to provozu celkem a za země EHP a tržeb za tento provoz. Klesající trend je evidován i u těchto velkoobchodních služeb propojení, jak dokládají následující grafy. Zatímco velkoobchodní provoz ze zemí EHP za sledované období poklesl na 70,3 %, tržby za tento provoz poklesly na 46,9 %. Mezinárodní velkoobchodní provoz pro terminaci ve vlastní síti poklesl za sledované období na 83,1 %, zatímco tržby za tento provoz na 41,6 %, což vedlo k poklesu průměrné velkoobchodní ceny na minutu této služby o 49,9 % za sledované období.

Graf č. 19: Vývoj provozu – velkoobchodní mezinárodní příchozí provoz propojení pro služby terminace

Zdroj: Úřad

Graf č. 20: Vývoj tržeb – velkoobchodní mezinárodní příchozí provoz propojení pro služby terminace

Zdroj: Úřad

Dílčí závěr: Vývoj hlasových komunikačních služeb založených na číslech v pevné komunikační síti Úřad analyzoval v rámci věcného vymezení maloobchodního trhu. Trend vývoje na maloobchodě je obdobný s trendem vývoje velkoobchodních služeb terminace poskytovaných v pevné komunikační síti. Jedná se o pokles provozu i souvisejících tržeb za dané služby.

Lze tak konstatovat, že dotčený velkoobchodní trh je nepřímo ovlivňován vývojem na maloobchodním trhu, resp. substitucí s mobilními komunikačními službami založenými na číslech a interpersonálními komunikačními službami nezávislými na číslech, a to jak hlasovými, tak i textovými. Úřad má za to, že tento faktor je nutné brát v úvahu při hodnocení tržního prostředí a schopnosti uplatnit jednotlivými poskytovateli velkoobchodních služeb terminace v sítích poskytovaných v pevném místě významnou tržní sílu.

4.2.2 Cenové překážky

Riziko nadměrných (nepřiměřeně vysokých, excesivních) sazeb za ukončení hlasového volání je chápáno jako nejzávažnější hrozbou pro efektivní hospodářskou soutěž na velkoobchodních terminačních trzích.

Kodex v článku 75 proto zmocnil Komisi k přijetí aktu v přenesené pravomoci, jímž stanoví jednotnou maximální sazbu za ukončení hlasového volání v mobilní síti po celé Unii a jednotnou maximální sazbu za ukončení hlasového volání v pevné síti po celé Unii (společně dále jen „celounijní sazby za ukončení hlasového volání“).

Komise aktem v přenesené pravomoci stanovila formou Nařízení jednotnou úroveň cen za služby terminace pro celou EU, čímž nahradila dosavadní regulační pravomoc národních regulačních Úřadů a jednotnou cenovou hladinu.

Celounijní velkoobchodní ceny za ukončení hlasového volání se přímo použijí na každého poskytovatele služeb v oblasti ukončení hlasového volání v sítích poskytovaných v pevném místě a v mobilních sítích v EU.

Jednotné celounijní ceny za ukončení hlasového volání vycházejí z efektivních nákladů na poskytování služeb v oblasti ukončení hlasového volání a měly by být podobné jako sazby, které by bylo možné očekávat v případě konkurenčních trhů.

Uplatňování celounijních sazeb za ukončení hlasového volání tak má omezit schopnost operátorů mobilních a pevných sítí stanovovat nadměrné sazby za ukončení hlasového volání.

Stanovení jednotných cen Nařízením považuje Komise za dostatečné regulační opatření proti narušení hospodářské soutěže na velkoobchodním trhu terminace, a proto v Doporučení již neuvvedla dotčený velkoobchodní trh na seznam relevantních trhů, které by připadaly v úvahu pro uplatnění regulace ex ante.

Komise zavedením jednotné celounijní velkoobchodní ceny za terminaci formou Nařízení v podstatě za pomoci jiného regulačního nástroje tento hlavní potenciální konkurenční problém podchytila. Dle příslušných odstavců § 51 Zákona musí Úřad při provádění analýz mimo jiné zohlednit vliv jiných regulačních opatření na zkoumaný trh. **V případě vymezeného trhu tak Úřad bere do úvahy celounijní regulaci jednotných velkoobchodních cen vyplývající z Nařízení a konstatuje, že uvedený potenciální soutěžní problém je již vyřešen přijetím tohoto opatření na úrovni Komise.** Úřad tak na vymezeném trhu neshledává cenové překážky, resp. riziko účtování nepřiměřeně vysokých velkoobchodních cen za ukončení volání ze strany poskytovatelů dotčených služeb.

Úřad v souvislosti s uloženými nápravnými opatřeními v oblasti cen dále uvádí, že v období účinnosti stávající analýzy dotčeného trhu neřešil žádné podněty a podání týkající se oblasti cen.

Dílčí závěr: Úřad považuje, ve shodě s Komisí, cenové překážky (možnost uplatnění excesivních cen) na tomto trhu za stěžejní ohrožení rozvoje účinné hospodářské soutěže. Celounijní regulaci cen za velkoobchodní službu terminace formou nařízení považuje Úřad za účinnou, vedoucí k odstranění této překážky.

4.2.3 Necenové překážky

Zamezení uplatnění neúměrně vysokých velkoobchodních cen za službu terminace Nařízením je vnímáno jako zásadní pro zajištění rozvoje soutěže na souvisejícím maloobchodním trhu. Přesto však Komise v článku 41 Doporučení připouští, že v některých členských státech nicméně konkrétní situace může opravňovat k regulaci vybraných prvků velkoobchodních trhů ukončení hlasového volání. Specifické vnitrostátní okolnosti mohou naznačovat, že tyto trhy při pohledu do budoucna nesměřují k hospodářské soutěži nebo že v oblasti hospodářské soutěže i nadále existují problémy – necenové překážky. Úřad se proto dále zaměřil na analýzu těchto necenových překážek.

Úřad vyhodnotil jako zásadní necenové překážky, které by mohly vést k omezení hospodářské soutěže, potíže s propojováním sítí a uzavíráním smluvních ujednání o propojení sítí, jejich porušování a diskriminaci při jednání. Tyto překážky odpovídají ukládaným nápravným opatřením v rámci regulace ex ante, která měla nastavení takovýchto překážek eliminovat, resp. na jejich základě umožnit Úřadu neprodleně reagovat na možné porušení soutěžního prostředí.

Na základě závěrů předchozích analýz trhu, včetně vyhodnocení stávajících nápravných opatření a řešených podnětů souvisejících s analyzovaným velkoobchodním trhem, Úřad identifikoval následující potenciální tržní necenové problémy.

a. Odmítnání požadavku na propojení nebo přístup ostatním podnikatelům v elektronických komunikacích.

Úřad na základě předchozích analýz tohoto velkoobchodního trhu přistoupil k uložení povinnosti přístupu podle § 84 Zákona k zajištění propojení všem poskytovatelům služeb na posuzovaném velkoobchodním trhu.

Úřad nezaznamenal problémy s uzavíráním smluv o propojení a v době účinnosti stávající analýzy Úřad neřešil žádné podněty. Referenční nabídky byly řádně zveřejněny a byly tak k dispozici potenciálním zájemcům o velkoobchodní služby terminace. V průběhu účinnosti stávající analýzy při změně poskytovatele velkoobchodních služeb, to je ukončení poskytování těchto služeb společností CETIN a jejich převzetí společností O2, došlo k uzavírání nových smluv o propojení společností O2 již před uložení této povinnosti společností O2 doplňující analýzou trhu v roce 2022.

Úřad na základě dosavadních zkušeností obecně předpokládá, že po zrušení povinností na dotčeném velkoobchodním trhu bude i nadále docházet k dobrovolnému uzavírání smluv na komerční bázi bez zásahu Úřadu. Dotčení operátoři by měli mít zájem na propojení, aby jejich účastníci mohli realizovat volání do/z ostatních sítí. Přesto však nelze zcela vyloučit, že by k takové situaci na trhu nemohlo dojít.

Úřad v této souvislosti připomíná, že i když je velkoobchodní služba terminace volání nejméně replikovatelným vstupem nezbytným pro zajišťování služeb volání na maloobchodním trhu, lze však podnikatele poskytujícího služby na daném velkoobchodním trhu terminace volání (dodavatele velkoobchodních služeb) označit zároveň i za odběratele velkoobchodních služeb poskytovaných na tomto trhu. Úřad vychází ze skutečnosti, že uzavřené smlouvy o propojení zahrnují jak příchozí, tak i odchozí provoz, resp. poskytovatel maloobchodních hlasových komunikačních služeb založených na číslech musí svému koncovému účastníkovi zajistit, jak možnost dovolat se do sítí jiných poskytovatelů, tak i ze sítí jiných poskytovatelů do jeho sítě. Je tedy v zájmu každého poskytovatele maloobchodních hlasových komunikačních služeb založených na číslech, bez ohledu na jeho tržní sílu, propojení, resp. služby terminace zajistit, a to jak uzavřením smluv o propojení přímo anebo nepřímým propojením na základě smluv o přístupu.

Úřad zde poukazuje na skutečnost, že trh velkoobchodních služeb terminace v pevném místě mohou ovlivnit i poskytovatelé hlasových komunikačních služeb v pevném místě působící na maloobchodní úrovni trhu, kteří nedisponují atributy nezbytnými pro realizaci propojení. Vytváří však na trhu poptávku po službách propojení (zde terminace) pro ukončení hlasových komunikačních služeb svých koncových účastníků, a to prostřednictvím jiného operátora v jehož síti jsou umístěni, kterému zároveň zvyšují potenciální vyjednávací sílu.

Z hlediska subjektů, kteří disponují atributy nezbytnými pro realizaci propojení, je možné volit mezi přímým propojením se sítí, v níž je terminováno, anebo propojením za využití tranzitu (prostřednictvím veřejné komunikační sítě třetího podnikatele). Přijaté řešení pak odpovídá technickému a především ekonomickému vyhodnocení variantních řešení konkrétního poskytovatele maloobchodních hlasových interpersonálních komunikačních služeb založených na číslech. Pro menšího alternativního operátora (měřeno v počtu reálných minut realizovaných v rámci daného propojení) může být nevýhodné zřizovat více než jedno propojení, v jehož rámci je realizována jak terminace v síti tohoto smluvně propojeného operátora, ale i směřování provozu do ostatních sítí formou tranzitu.

Kromě uzavření smlouvy o propojení může menší alternativní operátor, který disponuje anebo zvažuje nabytí atributů nezbytných pro realizaci propojení, vzít do úvahy i využití nepřímého propojení. Nepřímé propojení nabízí na trhu někteří z větších alternativních operátorů, kteří již mají uzavřeny velkoobchodní smlouvy propojení, v rámci nichž jsou velkoobchodní služby terminace nabízeny, a s menšími alternativními operátory na trhu

uzavírají na komerční bázi velkoobchodní smlouvy o přístupu (v rámci této analýzy označování jako „nepřímé propojení“). Toto nepřímé propojení je pro menší operátory obvykle vhodnější než uzavřít smlouvu o propojení, byť jen s jedním operátorem, neboť s touto službou souvisí i zajištění povinností jako například i přenositelnosti, zajištění lokalizačních údajů apod. V případě nepřímého propojení zajišťuje takovéto povinnosti smluvní partner. Pro řadu menších operátorů je tak nepřímé propojení racionálnější i ekonomicky efektivnějším řešením.

Úřad má za to, že případný vstup nového subjektu na trh poskytování hlasových komunikačních služeb, včetně terminace volání ve vlastní síti, a možnosti uzavření smluv o propojení, by neměl být problematický, a to s ohledem i na znění ustanovení § 79 odst. 1 zákona o elektronických komunikacích, podle kterého je *podnikatel zajišťující veřejnou komunikační síť oprávněn, nebo v případě, kdy je požádán jiným podnikatelem, který podle § 13 oznámil podnikání, povinen sjednat propojení za účelem poskytování veřejně dostupných služeb elektronických komunikací tak, aby bylo zajištěno poskytování a interoperabilita těchto služeb na území členských států.*

Úřad se v této souvislosti na základě informací z trhu však nedomnívá, že by docházelo k odmítání přímého propojení. Nýbrž na základě vyhodnocení ekonomických, administrativních, časových a dalších faktorů, které souvisí s uzavřením smluv o propojení oproti nepřímému propojení, kde za dohodnutou finanční úhradu tyto činnosti zajistí poskytovatel nepřímého propojení, je toto rozhodnutí na podnikatelském subjektu. Úřad neshledal překážky pro přechod mezi takovouto alternativní nabídkou. Naopak poskytování komerčních velkoobchodních služeb přístupu umožní nově vstoupivšímu podnikateli na trh maloobchodních služeb tyto zajišťovat v kratším časovém úseku a rozšiřovat tak maloobchodní nabídku hlasových komunikačních služeb ve prospěch koncových uživatelů.

Obdobně jako v době účinnosti předchozí analýzy dotčeného relevantního trhu, Úřad ani v rámci platnosti stávající analýzy nenevidoval žádné stížnosti nebo podněty týkající se odmítání propojení nebo přístupu v souvislosti s vymezeným velkoobchodním trhem. Úřad proto, s ohledem na skutečnost, že na základě minulých zkušeností nebyly evidovány spory ani stížnosti a také s ohledem na ustanovení Zákona (§ 79 odst. 1), ze kterého vyplývá povinnost sjednat propojení (a kdy Úřad má pravomoc nesoulad řešit rozhodnutím sporu), ani ve výhledu do budoucna nepředpokládá problémy s neodůvodněným odmítáním požadavku na propojení, které by zároveň nebylo možné řešit jinými opatřeními (vyplývajícími) přímo ze Zákona.

b. Diskriminační jednání nebo zadržování informací

Úřad zvažoval, zda vzhledem ke své tržní síle by některý z poskytovatelů velkoobchodních služeb terminace mohl diskriminovat jiného podnikatele vůči své maloobchodní divizi nebo vůči ostatním podnikatelům v souvislosti s poskytováním dotčených velkoobchodních služeb. Úřad vychází ze skutečnosti, že vydáním Nařízení byla odstraněna nejsilnější motivace k diskriminaci, a to cenová, kdy každý z podnikatelů je s jednotnou celounijní sazbou za terminaci volání seznámen a je povinen ji dodržovat.

Vzhledem k tomu, že stávající referenční smlouvy o propojení již nabízejí propojení na IP bázi, což vedlo ke zjednodušení architektury sítě (oproti původnímu propojování v PSTN síti), kdy většina sítí je propojena pouze jednou ústřednou, odpadá i možná forma diskriminace v této oblasti (IP propojení je realizováno na jedné nebo dvou ústřednách u větších operátorů, na rozdíl od PSTN sítě, kde byly dvě úrovně propojení, a to na tranzitní a na místní ústředně). Za optimální propojení pro službu terminace bylo považováno propojení na ústředně (místní) nejbližší volanému účastníkovi.

Úřad má za to, že na trhu je relativně vysoký počet poskytovatelů velkoobchodních služeb propojení, kteří vystupují v pozici agregátora a nabízejí tak zajištění „propojení“ pro

menší operátory, což umožňuje výběr při uzavření nové smlouvy anebo přechodu. Vzhledem k tomu, že maloobchodní trh hlasových komunikačních služeb poskytovaných v pevném místě je trhem, kde dochází k poklesu provozu, lze předpokládat, že poskytovatelé navazujících velkoobchodních služeb budou mít spíše zájem o udržení anebo získání odbytu svých služeb než vytvářet překážky jejich poskytování. Úřad v této souvislosti rovněž upozorňuje na nepřímý vliv dalších interpersonálních komunikačních služeb z maloobchodního trhu.

Pokud je zvažováno, zda by mohlo docházet k zadržování a neposkytování informací v dostatečném rozsahu, Úřad předpokládá, že dotčení poskytovatelé budou ve svých nabídkách velkoobchodních služeb na komerční bázi předcházet potenciálnímu diskriminačnímu jednání např. i tím, že budou zveřejňovat velkoobchodní nabídky služeb na svých webových stránkách tak, jak je tomu i dnes. Zájemce o propojení by měl od provozovatele veřejné komunikační sítě obdržet dostatečné informace týkající se propojení sítí nejpozději v návaznosti na žádost o propojení, a to s ohledem na povinnost propojení dle § 79 odst. 1 Zákona. V případě, že by nebyly nezbytné informace žadatelům o propojení poskytovány a propojení sítí bylo ze strany velkoobchodních poskytovatelů služeb terminace odmítáno, má Úřad regulační nástroje ze Zákona, kterými může uvedené problémy a spory řešit.

Závěrem Úřad uvádí že v případě neuložení povinností na základě výsledku analýz relevantních trhů, s výjimkou stanovení maximální výše terminačních cen ze strany Evropské komise, **by ve většině případů tržních selhání, které lze predikovat jako spíše individuální než systematické, měly být postačující regulační nástroje dané Úřadu Zákonem (např. § 79 odst. 1 a 2 či § 80).** Zároveň nadále, v případě zjištění systémových tržních selhání majících negativní dopad na úroveň hospodářské soutěže na sledovaném trhu, existuje možnost opětovného zavedení ex ante regulace na dotčeném velkoobchodním trhu. Uvedená možnost (hrozba znovuzavedení regulace v případě prokázání naplnění testu tří kritérií) tak může mimo jiné sama o sobě odrazovat dotčené subjekty na trhu od zneužívání svého postavení. Úřad proto bude vývoj na trhu dále monitorovat.

Nadto případná individuální tržní selhání jsou obecně postižitelná i v rámci obecné regulace hospodářské soutěže.

V případě zkoumaného trhu je třeba zároveň přihlídnout ke skutečnosti, že samotný objem provozu hlasové komunikační služby má klesající trend a lze i nadále předpokládat, že bude docházet k omezení jejího využití, například vzhledem k rozvoji OTT služeb, a tím i k omezení potřeby budování nových kapacit propojení za účelem terminace volání.

c. Ostatní

V období od vydání analýzy, resp. od uložení povinností v listopadu 2020 Úřad nepřijal žádné stížnosti ani podání v oblasti cenové regulace, ani nezjistil žádná pochybení ohledně účtování regulovaných velkoobchodních terminačních cen v rámci svého dohledu nad plněním uložených povinností. Obdobně tomu tak bylo i u uložených necenových nápravných opatření, výjimkou je řešení necenových povinností pouze ve vztahu k dopadům ochranných opatření proti spoofingu, která společnost T-Mobile na dobrovolné bázi nasadila v září 2023. Došlo k situaci, kdy specifická část hlasového provozu (od subjektů Telidoo a.s., miniTEL s.r.o. a FAYN Telecommunications s.r.o.) nebyla v síti společnosti T-Mobile terminována, protože tento provoz byl opatřením proti spoofingu zachycen a zablokován. Jednalo se o situaci, kdy do sítě společnosti T-Mobile byla směrována volání, která v označení volajícího obsahovala telefonní číslo umístěné v síti společnosti T-Mobile. Opatření proti spoofingu tato volání vyhodnotila jako podvodná, jakkoliv se v případech výše uvedených společností jednalo o specifické služby využívající změnu identifikace volajícího (ať už pro služby založené na principu call-backu, nebo služby označované jako tzv. CLIP). Uvedenou problematiku Úřad s dotčenými subjekty intenzivně komunikoval a medioval jejich jednání tak, aby došlo na

velkoobchodní úrovni ke vzájemné dohodě na tom, jak v konkrétních případech umožnit terminaci volání vzniklých v rámci výše uvedených specifických služeb.

Zástupce společnosti FAYN Telecommunications s.r.o. se v obdobné věci obrátil na Úřad i v květnu 2024, tentokrát v reakci na anti-spoofing opatření nasazené společností O2, nicméně svůj podnět následně vzal zpět s tím, že zahájil komunikaci se jmenovanou společností za účelem nalezení vzájemné dohody.

Úřad výše uvedenou problematiku zaznamenal a v rámci své působnosti řešil. S ohledem na identifikované problémy na trhu Úřad pro řešení této problematiky v oblasti spoofingu stanovil podmínky všeobecným oprávněním č. VO-S/2/04.2024-1, kterým se mění všeobecné oprávnění č. VO-S/2/07.2005-10, kterým se stanoví podmínky k zajišťování veřejných komunikačních sítí a přiřazených prostředků, ve znění pozdějších změn. V rámci oprávnění VO-S2 Úřad nastavil pravidla v oblasti spoofingu, která by měla umožnit nasazování nástrojů proti spoofingu a zároveň řešit problémy s blokováním legitimních volání. Uvedené podmínky a jejich realizace v praxi může mít dopad do propojení sítí elektronických komunikací, resp. do provozu, který by mohl být na propojení blokován.

Po vydání výše uvedeného VO-S/2/04.2024-1 a po mediacích výše uvedených případů neobdržel Úřad od daných subjektů, ani od žádných jiných, další stížnosti a podněty v dotčené věci a má tak za to, že uvedené problémy, které se na trhu vyskytly byly vyřešeny.

Závěr k druhému kritériu: Na základě posouzení výše uvedeného vývoje trhu a vyhodnocení cenových a necenových překážek rozvoje hospodářské soutěže dospěl Úřad k závěru, že druhé kritérium není splněno.

4.3 Kritérium č. 3 – Uplatňování práva hospodářské soutěže samo o sobě dostatečně neřeší dotčené(á) selhání trhu

Smyslem třetího kritéria je posoudit, zda na trhu, splňujícím první dvě kritéria, nelze dosáhnout nápravy (tj. účinné hospodářské soutěže) mírnější cestou prostředky soutěžního práva. Vzhledem k výsledku hodnocení druhého kritéria nemůže být test tří kritérií kumulativně splněn, a proto Úřad již nepřistupuje k hodnocení 3. kritéria.

4.4 Shrnutí závěrů provedeného testu tří kritérií

Úřad po provedené analýze dospěl k závěru, že na analyzovaném trhu existují značné a trvalé překážky vstupu na trh. Přesto však na základě přijaté cenové regulace v rámci Evropské unie formou Nařízení platného pro všechny subjekty poskytující službu velkoobchodní terminace v rámci EHP byl odstraněn závažný potenciální tržní problém (cenová překážka), který by mohl ohrozit konkurenční prostředí na analyzovaném velkoobchodním trhu. Na základě vývoje trhu a vyhodnocení možností uplatnění necenových překážek dospěl Úřad k závěru, že dosavadní a předpokládaný vývoj trhu, charakter poskytovaných služeb i nepřímá omezení působící z maloobchodního trhu interpersonálních komunikačních služeb, využití tržní síly jednotlivých subjektů do značné míry oslabuje. Případné narušení trhu, které by se mohlo objevit, by tak nebylo systematickým ale pouze individuálním, které nelze apriori obecně vyloučit na žádném z trhů produktů a služeb, a proto nevyžaduje uplatnění specifické odvětvové regulace ex ante. Úřad proto na daném trhu považuje za daných okolností za dostatečné využití dalších pravomocí Úřadu k regulaci oblasti elektronických komunikací, které mu dává Zákon.

Úřad tedy na základě neprokázání kumulativního splnění testu tří kritérií na trhu č. 1 – velkoobchodní služby ukončení volání v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě není oprávněn na daném trhu uplatnit regulaci ex ante v souladu s § 51 Zákona.

Současné postavení podniků s významnou tržní silou včetně jim uložených povinností na základě platné analýzy trhu č. 1 – velkoobchodní služby ukončení volání v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě (A/1/04.2020-3) bude s ohledem na výsledky testu tří kritérií zrušeno. Úřad vzhledem k existujícím délkám výpovědních lhůt uplatňovaných ve smlouvách o propojení nepřistoupí ani k vymezení přechodného období po dobu, kterého by poskytovatele služeb propojení (stávající podniky SMP) pro účely ukončení volání v jejich sítích nemohli jednostranně vypovědět uzavřené smlouvy. Úřad má za to, že tyto výpovědní lhůty⁵⁵ jsou dostatečné pro prodloužení či nastavení podmínek dalšího poskytování služeb ukončení volání.

5. Shrnutí závěrů analýzy velkoobchodního trhu č. 1 – velkoobchodní služby ukončení volání v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě

Úřad zpracoval analýzu předmětného trhu v souladu se Zákonem a časovým vymezením daného trhu v rámci předchozí analýzy. Úřad vzal do úvahy, že Komise na základě analýzy daného trhu v celoevropském prostředí dospěla k závěru, že trh již není obecně vhodný k uplatnění regulace ex ante a nezařadila jej na seznam relevantních trhů v novelizovaném Doporučení. K tomuto rozhodnutí Komise dospěla na základě uplatnění regulovaných celounijních velkoobchodních terminačních sazeb, to je odstranění nejzávažnější překážky rozvoje soutěžního prostředí na tomto trhu. Nicméně Komise připustila, že v některých členských státech dosud mohou přetrvávat překážky, které ohrožují nebo by potenciálně mohly ohrožovat úroveň konkurenčního prostředí na tomto trhu a potenciálně ohrozit i rozvoj hlasových komunikačních služeb na podřazeném maloobchodním trhu v neprospěch koncového účastníka.

Úřad byl povinen proto provést na dotčeném velkoobchodním trhu test tří kritérií a na národní úrovni vyhodnotit, zda jsou kumulativně splněna jeho kritéria. Úřad vyznačil podřazený maloobchodní trh jako trh interpersonálních komunikačních služeb (založených i nezávislých na číslech) a to jak hlasových, tak textových. Následně vyznačil velkoobchodní trh služeb terminace (ukončení volání) v pevném místě, na němž aplikoval test tří kritérií.

Úřad dospěl k závěru, že první kritérium je vzhledem ke specifitě trhu, kdy může volání ukončit pouze poskytovatel služeb v jehož síti se nachází číslo volaného účastníka, vždy splněno. Ani po dobu účinnosti analýzy nejsou známy technické prostředky, které by tuto bariéru vstupu překonaly.

V rámci druhého kritéria Úřad zkoumal stav a vývoj sledovaného trhu, existující bariéry rozvoje jak cenového, tak i necenového charakteru. Při zkoumání Úřad vycházel ze svých dosavadních zkušeností z regulační praxe a vyhodnotil potenciální rizika, včetně disponibilních nástrojů řešení vhodných pro řešení takovýchto potenciačních tržních selhání.

Úřad dospěl k závěru, že druhé kritérium testu tří kritérií není splněno, a to zejména z důvodu odstranění nejzávažnější hrozby narušení hospodářské soutěže, to je hrozby účtování neúměrných cen za velkoobchodní služby terminace. Tato hrozba byla eliminována vydáním Nařízení.

Úřad neshledal, že by na trhu byly uplatňovány necenové překážky a nedomnívá se, že by v následujícím období docházelo k systémovým selháním trhu prostřednictvím uplatnění necenových překážek, a to i s ohledem na skutečnost, že v zájmu každého poskytovatele služeb terminace je, aby svým maloobchodním účastníkům zprostředkoval uskutečnění hovoru z jiných/do jiných sítí. Při poskytování velkoobchodních služeb terminace je tedy jak jejich poskytovatelem, tak současně i jejich odběratelem. Pokud by však k uplatnění omezení

⁵⁵ Tyto lhůty činí dle jednotlivých subjektů 3–12 měsíců.

hospodářské soutěže, což nelze apriori zcela vyloučit, došlo, jednalo by se o nesystémové/individuální narušení hospodářské soutěže. Takováto tržní selhání pak není vhodné řešit prostřednictvím specifické odvětvové regulace ex ante. Úřad má ze Zákona dostatečné kompetence k postihu takového narušení hospodářské soutěže. V případě porušení zákona o ochraně hospodářské soutěže má pravomoci zasáhnout i ÚOHS.

Úřad má dále za to, že na národním trhu je vytvořeno konkurenční prostředí, které umožňuje maloobchodním poskytovatelům hlasových komunikačních služeb zajistit svým účastníkům uskutečnění volání účastníkům v komunikačních sítích jiných poskytovatelů maloobchodních služeb, ať již formou propojení komunikačních sítí anebo zprostředkovaně formou nepřímého propojení.

Vzhledem k nesplnění jednoho z kritérií testu nelze dosáhnout kumulativního splnění testu tří kritérií, Úřad má proto nesplnění tohoto testu za prokázané, aniž by test dokončil samostatným zkoumáním třetího kritéria.

Na základě výše uvedeného rozhodla Rada Úřadu, že trh č. 1 – velkoobchodní služby ukončení volání v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě není v podmínkách České republiky trhem relevantním, na němž lze uplatnit regulaci ex ante.

Úřad proto s ohledem na výše uvedené závěry navrhuje zrušit stanovení podniků s významnou tržní silou na tomto trhu, a to včetně zrušení uložených nápravných opatření.

Na závěr této analýzy Úřad dodává, že bude nadále dotčený velkoobchodní trh průběžně monitorovat a jeho vývoj vyhodnocovat. V případě, že by došlo k zásadní změně směřování vývoje trhu v neprospěch rozvoje hospodářské soutěže a koncových účastníků, je Úřad oprávněn přistoupit k novému vymezení trhu, za účelem zjištění, zda se jedná o trh relevantní, na němž lze uplatnit regulaci ex ante a k provedení nové analýzy trhu.

Část D – Vypořádání připomínek z veřejné konzultace

Na základě § 130 Zákona a podle Pravidel Českého telekomunikačního úřadu pro vedení konzultací na diskusním místě Úřad [zveřejnil](#) návrh opatření obecné povahy č. A/S1/xx.2024-Y – trh č. 1 – velkoobchodní služby ukončení volání v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě na diskusním místě dne 9. října 2024. Připomínky k návrhu opatření bylo možno uplatnit do 30 dní od zveřejnění, tj. do 8. listopadu 2024. V rámci veřejné konzultace Úřad k návrhu opatření žádnou připomínku, stanoviska ani názory neobdržel.

Část E – Konzultace s ÚOHS

Podle ustanovení § 130 odst. 3 Zákona Úřad po vypořádání připomínek konzultoval konečný text návrhu opatření obecné povahy s Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže. Předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže zaslal Úřadu dopisem ze dne 2. prosince 2024 své stanovisko, ve kterém uvedl, že k návrhu opatření obecné povahy nemá žádné připomínky. Zároveň však poznamenal, že vzhledem k monopolnímu postavení jednotlivých operátorů poskytujících služby ukončení volání na samostatných trzích odpovídajících příslušným sítím těchto operátorů apeluje na potřebu průběžného monitoringu analyzovaného trhu, a to zejména s ohledem na možné necenové překážky, které byly dříve ošetřeny ex ante regulací.

Úřad provádí pravidelný sběr informací a průběžně monitoruje a vyhodnocuje vývoj trhu elektronických komunikací. Výsledky zveřejňuje mimo jiné i ve [Zprávě o vývoji trhu](#) a [Zprávě o vývoji cen](#). Jak Úřad uvedl v závěru předchozí kapitoly 5. bude nadále dotčený

velkoobchodní trh průběžně monitorovat a jeho vývoj vyhodnocovat. V případě, že by došlo k zásadní změně směřování vývoje trhu v neprospěch rozvoje hospodářské soutěže a koncových účastníků, využije Úřad své regulační nástroje dané mu Zákonem k zajištění nápravy.

Část F – Připomínky Evropské komise k oznámení návrhu opatření

Dne 8. ledna 2025 byl podle § 131 odst. 1 Zákona a v souladu s článkem 32 odst. 3 Kodexu návrh analýzy relevantního trhu postoupen Evropské komisi. Ve svém vyjádření ze dne 7. února 2025 Komise sdělila, že k Úřadem zaslánému návrhu opatření nemá žádné připomínky. Úřad proto podle článku 32 odst. 8 Kodexu může přijmout konečný návrh opatření.

Otisk úředního razítka

Elektronický podpis: 18.2.2025
Certifikát autora podpisu:
Jméno: Ing. Marek Ebert
Vydal: PostSignum Qualified CA 4
Platnost do: 3.3.2025 09:46 +01:00

za Radu Českého telekomunikačního Úřadu:
Ing. Marek Ebert
předseda Rady
Českého telekomunikačního úřadu
podepsáno elektronicky

- 3. Opatření obecné povahy - analýza trhu č. A/S2/02.2025-2, bývalý trh č. 2 – velkoobchodní služby ukončení hlasového volání v jednotlivých mobilních sítích.**

(reprodukce dokumentu na str. 64 – 115)

Č e s k ý t e l e k o m u n i k a č n í ú ř a d

se sídlem Sokolovská 219, Praha 9
poštovní přihrádka 02, 225 02 Praha 025

Praha 18. února 2025
Čj. ČTÚ-39 294/2024-611

Český telekomunikační úřad (dále jen „Úřad“) jako příslušný orgán státní správy podle § 108 odst. 1 písmene b) zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Zákon“) a zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, na základě výsledků veřejné konzultace uskutečněné podle § 130 a konzultace podle § 131 Zákona, rozhodnutí Rady Úřadu podle § 107 odst. 9 písmene b) bod 2 a k provedení § 51 Zákona vydává opatřením obecné povahy

analýzu trhu č. A/S2/02.2025-2,

bývalý trh č. 2 – velkoobchodní služby ukončení hlasového volání v jednotlivých mobilních sítích.

Článek 1

Výsledky analýzy relevantního trhu

(1) Úřad provedl v souladu s § 51 odst.1 až 3 Zákona pravidelný přezkum relevantního trhu č. 2 – velkoobchodní služby ukončení hlasového volání v jednotlivých mobilních sítích.

(2) Na základě provedení testu tří kritérií Úřad konstatuje, že trh kumulativně kritéria tohoto testu nespĺňuje, a proto jej nelze nadále považovat za trh relevantní, na němž lze uplatnit regulaci ex ante.

Článek 2

Návrh na zrušení stanovení podniků s významnou tržní silou

Na základě výsledku testu tří kritérií Úřad navrhuje zrušit stanovení podniku s významnou tržní silou na trhu velkoobchodních služeb ukončení hlasového volání v jednotlivých mobilních sítích dle předchozí provedené analýzy tohoto trhu, a to níže uvedeným subjektům podnikajícím v elektronických komunikacích:

O2 Czech Republic a.s.,
T-Mobile Czech Republic a.s.,
Vodafone Czech Republic a.s.,
Nordic Telecom Regional s.r.o.¹

¹ Nástupce společnosti Nordic Telecom s.r.o. Zároveň byla v červenci 2024 oznámena akvizice společnosti Nordic Telecom Regional s.r.o. společností O2 Czech Republic a.s., kterou Úřad pro ochranu hospodářské soutěže v závěru září 2024 povolil.

Článek 3**Účinnost**

Toto opatření obecné povahy nabývá účinnosti patnáctým dnem ode dne jeho uveřejnění v Telekomunikačním věstníku.

Odůvodnění

Část A

Úřad podle § 51 až 53 Zákona provedl analýzu relevantního trhu č. 2 – velkoobchodní služby ukončení hlasového volání v jednotlivých mobilních sítích (dále jen „trh č. S2“). Relevantní trh byl stanoven Opatřením obecné povahy č. OOP/1/04.2015-2, kterým se stanoví relevantní trhy v oboru elektronických komunikací, včetně kritérií pro hodnocení významné tržní síly (dále jen „Opatření 2015“), v souladu s Doporučením Komise Evropských společenství o relevantních trzích produktů a služeb ze dne 9. října 2014 (2014/710/EU), (dále jen „Doporučení 2014“). Dle nového [Doporučení Komise \(EU\) 2020/2245, ze dne 18. prosince 2020 o relevantních trzích produktů a služeb v odvětví elektronických komunikací, které připadají v úvahu pro regulaci ex ante podle směrnice Evropského parlamentu a Rady \(EU\) 2018/1972, kterou se stanoví evropský kodex pro elektronické komunikace](#) (dále jen „Doporučení“) došlo ze strany Evropské komise (dále též „Komise“) k revidování počtu relevantních trhů připadajících v úvahu pro regulaci ex ante. Původní velkoobchodní trh č. S2 již není v novém Doporučení zařazen. Z tohoto důvodu Úřad přikročil k vydání nového opatření OOP č. 1, kterým se stanoví relevantní trhy v oboru elektronických komunikací. Dle současného znění opatření obecné povahy č. OOP/1/05.2021-5 ve znění opatření obecné povahy č. OOP/1/07.2023-5 (dále jen „Opatření“) je však dotčený trh č. S2, s ohledem na znění přechodných ustanovení v článku 7, považován za trh relevantní do doby provedení analýzy, která prokáže, že trh je efektivně konkurenční nebo nesplnil test tří kritérií. V tomto ohledu a **v souladu s Doporučením Úřad přistoupil k provedení testu tří kritérií.**

K provedení analýzy relevantního trhu Úřad přistoupil ve lhůtě podle § 51 odst. 3 Zákona a v souladu s časovým vymezením trhu v platné analýze (A/2/04.2020-4) z roku 2020.

Úřad při zpracování analýzy vycházel z technologického rozvoje sítí a služeb a platných předpisů, jakož i doporučení Komise a BEREC, včetně zkušeností ostatních národních regulátorů při zpracování této analýzy.

Část B – Metodika definování relevantních trhů, analýzy relevantních trhů, posouzení významné tržní síly a určení nápravných opatření v oblasti elektronických komunikací v České republice

Úřad postupoval při zpracování analýzy v souladu s [Metodikou analýz relevantních trhů](#) (dále jen „Metodika“), kterou v roce 2016 aktualizoval a zveřejnil na webových stránkách Úřadu. Metodika je obecně platná pro všechny analýzy relevantních trhů, veřejně dostupná na webových stránkách Úřadu, a proto není znovu uváděna v plném znění v předmetné analýze.

Nad rámec výše uvedené Metodiky Úřad při zpracování analýzy přihlédl rovněž ke [Směrnici Evropského parlamentu a Rady \(EU\) 2018/1972 ze dne 11. prosince 2018, kterou se stanoví evropský kodex pro elektronické komunikace](#) (dále jen „Kodex“) a její implementaci do české legislativy v roce 2021 – zejména do Zákona (transponováno Zákonem č. 374/2021 Sb.). Dále přihlédl i k aktualizovaným [Pokynům k analýze trhu a posouzení významné tržní síly podle předpisového rámce EU pro sítě a služby elektronických komunikací](#) (dále jen „Pokyny“) a Evropskou komisí provedené analýze vývoje hospodářské soutěže v Evropské unii (dále jen „EU“) se zaměřením na hodnocení vývoje hospodářské soutěže na Doporučením 2014 vymezených relevantních trzích. Na základě závěrů následně Evropská komise revidovala i seznam relevantních trhů novým Doporučením, ve kterém trh č. S2 na nový seznam relevantních trhů zařazen nebyl. Úřad tuto změnu promítl do vydaného Opatření.

Úřad v rámci analýzy zohlednil i [Nařízení Komise v přenesené pravomoci \(EU\) 2021/654 ze dne 18. prosince 2020, kterým se doplňuje směrnice Evropského parlamentu a Rady \(EU\) 2018/1972 stanovením jednotné maximální sazby za ukončení hlasového volání v mobilní síti po celé Unii a jednotné maximální sazby za ukončení hlasového volání v pevné síti po celé Unii](#) (dále jen „Nařízení“), které Evropská komise vydala podle článku 75 a 117 Kodexu. Uvedeným nařízením Komise stanovila od 1. července 2021 povinnost, všem poskytovatelům služeb ukončení hlasového volání v pevné či mobilní síti, účtovat sazby za službu ukončení hlasového volání (pro koncové uživatele) ve své síti v úrovni nepřesahující Komisí stanovené jednotné maximální terminační sazby v EU.

Část C – Analýza relevantního trhu č. 2 – velkoobchodní služby ukončení hlasového volání v jednotlivých mobilních sítích

1. Úvod

Na základě provedené analýzy bylo dne 22. dubna 2020 v částce 4/2020 Telekomunikačního věstníku vydáno [opatření obecné povahy, analýza trhu č. A/2/04.2020-4, trh č. 2 – velkoobchodní služby ukončení hlasového volání v jednotlivých mobilních sítích](#).

Na základě opatření obecné povahy č. A/2/04.2020-4 Úřad stanovil podnikem s významnou tržní silou společnosti O2 Czech Republic, a.s. (dále jen „O2“), T-Mobile Czech Republic a.s. (dále jen „T-Mobile“), Vodafone Czech Republic a.s. (dále jen „Vodafone“) a *Nordic Telecom s.r.o.* (přešlo na nástupce Nordic Telecom Regional s.r.o.). V případě prvních tří společností se jedná o mobilní síťové operátory (MNO), společnost Nordic Telecom Regional s.r.o. byla na trh zařazena jako tzv. full MVNO.

Všem stanoveným podnikům s významnou tržní silou Úřad na základě předchozí analýzy trhu uložil soubor povinností podle § 51 odst. 5 písm. a), b), d) a f)² Zákona, účinného k datu vydání analýzy. Po novelizaci Zákona se jedná o § 51 odst. 6 písm. a), b), d) a e). Pro přehlednost budou v dalším textu využívány pouze odvolávky v souladu s novelizovaným Zákonem.

Společnostem O2, T-Mobile a Vodafone Úřad na základě předchozí analýzy trhu uložil dále také povinnost podle § 51 odst. 6 písm. c) Zákona. Tato povinnost ukládala výše zmíněným společnostem vést oddělenou evidenci nákladů a výnosů podle § 86 Zákona tak, aby při určování cen na maloobchodní i velkoobchodní úrovni bylo prokazatelné, že nedochází k neodůvodněnému křížovému financování, a aby byly k dispozici podklady pro ověření nákladů a výnosů za jednotlivé služby.

Cenová regulace uložená podle § 51 odst. 6 písm. e) související s regulací cen podle § 56 a 57 byla platná do doby účinnosti Nařízení na základě rozhodnutí Evropské komise v přenesené pravomoci (viz článek 75 a 117 Kodexu).

Úřad přistoupil k nové analýze tohoto velkoobchodního trhu ukončení volání po uplynutí maximální lhůty stanovené Zákonem (tj. po pěti letech), což je v souladu s časovým vymezením v předchozí analýze.

Úřad průběžně monitoroval vývoj na dotčeném velkoobchodním relevantním trhu a nezjistil žádné závažné skutečnosti, které by významně ovlivnily konkurenční prostředí velkoobchodního relevantního trhu, a proto Úřad nepřistoupil k provedení analýzy v dřívějším termínu. Úřad zároveň nevyužil ustanovení § 51 odst. 3, které mu umožňuje výjimečně lhůtu prodloužit.

Cílem stávající analýzy služeb dotčeného velkoobchodního trhu je tedy definování tohoto trhu v národních podmínkách České republiky a následné posouzení, zda trh splňuje v národních podmínkách kumulativně test tří kritérií. Dle výsledku tohoto testu Úřad buď bude pokračovat v analýze, stanoví podnik/podniky s významnou tržní silou a navrhne odpovídající nápravná opatření – v případě kumulativního splnění testu, anebo navrhne zrušení stanovení podniků s významnou tržní silou na tomto trhu, včetně zrušení nápravných opatření – v případě že nebude splněno aspoň jedno z kritérií testu.

Úřad v rámci analýzy využívá data, která vykazali podnikatelé v elektronických komunikacích prostřednictvím systému Elektronického sběru dat. Povinnost odevzdávat údaje

² Viz [zde](#) přehled Úřadem uložených povinností.

Úřadu prostřednictvím webových formulářů v tomto systému mají všichni podnikatelé v elektronických komunikacích podle § 115 Zákona.

Úřad při zpracování analýzy zohlednil i skutečnost, že vzhledem k vývoji v oblasti budování vysokorychlostních sítí a modernizace stávajících přístupových sítí na vyšší parametry, dochází k rozvoji nabídky vysokorychlostních služeb přístupu k síti internet a poptávky po těchto službách, což má dopad i na rozvoj interpersonálních komunikačních služeb poskytovaných prostřednictvím IP technologie, a to jak kvantitativní, tak i kvalitativní.

Úřad proto za účelem zjištění, jak jsou využívány služby interpersonální komunikace a jak je vnímána jejich vzájemná zastupitelnost uživateli v České republice, zadal prostřednictvím společnosti **ppm factum research s.r.o.** provedení marketingového průzkumu (dále jen „Průzkum“). Průzkum rovněž porovnává stávající výsledky oproti průzkumu realizovanému v roce 2019, který byl zohledněn při zpracování dosud účinné analýzy. Výstup z provedeného [Průzkumu využívání interpersonálních komunikačních služeb 2024](#) Úřad zveřejnil na svých webových stránkách.

Úřad při analýze dotčeného velkoobchodního relevantního trhu postupuje následovně:

- definuje podřazený maloobchodní trh. Vzhledem ke specifice velkoobchodního trhu služeb terminace by obecně bylo možno tento krok vynechat, Úřad však má za to, že vymezení maloobchodního trhu je potřebné pro vysvětlení faktorů ovlivňujících tržní chování subjektů působících na velkoobchodní úrovni trhu,
- definuje velkoobchodní trh věcně, územně a časově,
- provádí test tří kritérií:
 - a. v případě kumulativního splnění testu
 - analyzuje trh z hlediska určení samostatné a společné významné tržní síly,
 - vyhodnocuje stávající regulační opatření,
 - navrhuje uplatnění přiměřených nápravných opatření stanoveným podnikům s významnou tržní silou,
 - b. v případě nesplnění testu navrhuje zrušení stanovení podniku/podniků s významnou tržní silou a zrušení uložených povinností.

V souladu s § 130 a § 131 Zákona Úřad návrh analýzy konzultuje s dotčenými subjekty, Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže a Evropskou komisí.

2. Významné charakteristiky trhu a další důležité skutečnosti, které měly vliv na vývoj na trhu

Před provedením analýzy Úřad stručně shrnuje zásadní informace o národním trhu a uvádí významné skutečnosti, ke kterým na trhu došlo od termínu zpracování předchozí analýzy, a které přímo nebo nepřímo ovlivnily rozvoj služeb na dotčeném maloobchodním nebo velkoobchodním trhu anebo mají vliv na rozvoj konkurence na dotčeném trhu.

Úřad v této souvislosti připomíná, že dne 1. června 2015 byla dovršena dobrovolná separace v rámci které vznikla odštěpením od incumbenta, společnost O2 a společnost Česká telekomunikační infrastruktura a.s., která se od 1. ledna 2020 přejmenovala na CETIN a.s. (dále jen „CETIN“) a na kterou byly převedeny veřejné komunikační sítě, jejich provozování a poskytování velkoobchodních služeb. Společnost O2 se profilovala jako poskytovatel převážně maloobchodních služeb. Na předmětném trhu velkoobchodních služeb terminace v mobilní síti působí společnost O2, která se na základě technické přeměny sítě společnosti

CETIN stala v průběhu účinnosti stávající analýzy i poskytovatelem velkoobchodních služeb terminace v pevných sítích.³

2.1. Rozvoj a výstavba nových sítí – přístup k síti internet

Služba přiměřeného širokopásmového přístupu k síti internet by již měla podporovat i volání a videohovory ve standardní kvalitě, proto Úřad zahrnuje do přehledu vývoj trhu širokopásmového přístupu k síti internet, a to zejména z pohledu rozvoje pokrytí 5G sítěmi. Dle Úřadu dostupných informací celkové pokrytí ČR 5G sítěmi v 1. pololetí roku 2024 dosáhlo úrovně 98,3 % obyvatel (96,4 % území), což představuje značný nárůst v porovnání s 1. pololetím 2021, kdy pokrytí 5G sítěmi dosahovalo 49,2 % obyvatel (15,9 % území).

V období účinnosti analýzy docházelo na trhu k dalšímu kontinuálnímu rozvoji využívání služeb přístupu k internetu, což umožnilo další rozvoj interpersonální komunikace, včetně hlasových komunikačních služeb jak založených na číslech, tak i nezávislých na číslech.

2.2. Konsolidace trhu, akvizice a fúze

- Ve sledovaném období společně s výstavbou nových sítí a rozvojem stávajících probíhala i konsolidace trhu, kdy kapitálově silné společnosti skupovaly zejména regionální vlastníky síťové infrastruktury a poskytovatele služeb přístupu k internetu, obvykle včetně poskytování VoIP hlasových služeb na maloobchodní úrovni služeb. Jednalo se zejména o společnosti Libli s.r.o. (později Nordic Telecom Regional s.r.o.), Wia spol. s.r.o., PODA a.s., STARNET, s.r.o., Telco Pro Services, a.s., ČEZNET s.r.o., T-Mobile, Vodafone, CETIN a O2.
- Již v předchozím období skupina Kaprain Industrial Holding Limited uskutečnila na trhu několik akvizic poskytovatelů služeb elektronických komunikací a následně fúzovala tyto subjekty sloučením do společnosti Nej.cz. Tato společnost pak pokračovala v nákupech a následných fúzích některých menších poskytovatelů služeb širokopásmového přístupu k internetu. Součástí této skupiny se staly také významné společnosti CentroNet, a.s. SMART Comp. a.s., včetně společností NJNet s.r.o. a A1net s.r.o.

V roce 2022 oznámila skupina prodej společnosti Nej.cz společnosti CETIN, po schválení transakce Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „ÚOHS“) v prosinci 2023 (v oblasti hlasových služeb poskytovaných na maloobchodním i velkoobchodním trhu nebyl shledán soutěžní problém, přijaté závazky ze strany společnosti CETIN se týkaly velkoobchodních služeb s centrálním přístupem poskytovaným v pevném místě pro výrobky pro širokou spotřebu – bývalý relevantní trh 3b). Nový vlastník, společnost CETIN, která se profiluje výhradně jako poskytovatel velkoobchodních služeb, oddělil poskytování maloobchodních služeb a velkoobchodních služeb v rozsahu odpovídajícím službám poskytovaným společností O2 a na tuto společnost předmětnou část společnosti Nej.cz za úplaty převedl k 1. červnu 2024 (převod v rámci společností majoritního vlastníka skupiny PPF). Společnost CETIN si ponechala síť, síťové prostředky a poskytování velkoobchodních služeb.

- Poté co společnost Libli s.r.o. byla plně převzata holdingem Nordic Telecom a počátkem roku 2020 došlo k přejmenování společnosti na Nordic Telecom Regional s.r.o. Společnosti Nordic Telecom Holding a O2 podepsaly 24. června 2024 smlouvu o prodeji stoprocentního podílu ve společnosti Nordic Telecom Regional⁴. Transakce podléhala

³ Viz [Opatření obecné povahy analýza trhu č. A/S1/12.2022-22, kterým se mění opatření obecné povahy analýza trhu č. A/1/04.2020-3, trh. č. 1 – velkoobchodní služby ukončení volání v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě.](#)

⁴ <https://nordictelecom.cz/pro-media/11/prohlaseni-nordic-o2/>

schválení ÚOHS. ÚOHS dotčené spojení soutěžitelů povolil v závěru září 2024 svým pravomocným rozhodnutím, v jehož důsledku může společnost PPF TMT Holdco 2 B.V. získat prostřednictvím společnosti O2 výlučnou kontrolu nad společností Nordic Telecom Regional s.r.o. Pozitivní rozhodnutí je však podmíněno splněním závazků, jejichž účelem je zachování účinné hospodářské soutěže na předmětném trhu⁵. Úřad očekává, že dojde k následnému procesu odprodeje části společnosti zahrnující sítě a velkoobchodní služby v rámci holdingu PPF společnosti CETIN a následným fúzím, obdobně tedy jako tomu bylo u společnosti Nej.cz. Úřad také očekává, že zákaznickou bázi vč. poskytování souvisejících služeb by měla převzít společnost O2, která tak po uskutečnění fúze bude pro nově získané účastníky zajišťovat i služby spadající do vymezení zkoumaného velkoobchodního trhu.

- Společnost T-Mobile posílila svoji pozici na trhu širokopásmového přístupu v pevném místě poté, co došlo z její strany k fúzím se společnostmi LEMO internet a.s. a RegioNET Morava, a.s. a k akvizici společnosti Planet A, a.s.
- Společnost Vodafone se v Česku rozdělila na dvě společnosti⁶. Operátor vyčlenil telekomunikační věže a stožáry do samostatně operující společnosti. Pod novou firmu mimo jiné přešli zaměstnanci a pasivní infrastruktura sítě. Jednalo se o součást mnohamiliardového celoevropského úpisu akcií na burze. Nově vzniklý podnik Vodafone Towers provozuje pasivní infrastrukturu základnových mobilních stanic (BTS) jako jsou telekomunikační věže nebo stožáry na budovách. V rámci České republiky jde o tisíce lokalit. Pod Vodafone Towers nespádají komunikační zařízení, jako jsou GSM antény, kabinety pro BTS a další. Rozdělení je součástí rozsáhlého plánu mateřské Vodafone Group⁷. Projekt označovaný jako TowerCo po Evropě vytváří největšího provozovatele mobilních vysílačů.
- Společnost T-Mobile v České republice vyčlenila pasivní část infrastruktury do samostatné společnosti obdobně jako společnost Vodafone. K rozdělení společnosti T-Mobile a vyčlenění majetku došlo v průběhu prosince 2022⁸. Společnost T-Mobile Infra CZ od T-Mobilu převzala pozemky, stavby, věcná břemena, konstrukce na budovách a další části pasivní infrastruktury (jedná se o telekomunikační věže, stožáry na budovách a související pasivní infrastruktura, tvořená majetkem, právy a závazky rozdělované společností) a finanční hotovost 171 mil. Kč.

2.3. Dohoda o sdílení mobilních sítí

- Dne 11. července 2022 Evropská komise rozhodla po téměř 6 letech o ukončení řízení o sdílení mobilních sítí společností T-Mobile a CETIN⁹. Dohoda o sdílení sítí společností CETIN a T-Mobile zahrnuje spolupráci a společnou výstavbu pasivní a aktivní infrastruktury mobilních sítí. Evropská komise po předběžném posouzení dohod o sdílení uplatnila výhrady s ohledem na možné narušení hospodářské soutěže. V reakci na tyto výhrady společnosti T-Mobile, CETIN a O2 nabídly Komisi dobrovolné závazky. Komise konečné nabídnuté závazky směřující k odstranění překážek pro rozvoj hospodářské soutěže vyplývajících z dohod o sdílení akceptovala a rozhodla že tyto závazky jsou pro dotčené strany právně závazné. Závazky by měly zůstat v platnosti do 28. října 2033 a zahrnují závazky týkající se modernizace zařízení pro mobilní sítě s cílem zvýšit flexibilitu a nezávislost sdílejících stran, změny finančních podmínek pro jednostranné zavádění sítí, zlepšení smluvních podmínek s cílem omezit výměnu informací na nezbytné minimum,

⁵ <https://uohs.gov.cz/cs/informacni-centrum/tiskove-zpravy/hospodarska-soutez/3985-spojeni-skupiny-ppf-a-nordic-telecom-muze-probehnout-pod-podminkou-splneni-zavazku.html>

⁶ [Vodafone se v Česku dělí na dvě firmy. Operátor vyčlenil telekomunikační věže a stožáry - Lupa.cz](#)

⁷ UBS, Morgan Stanley expected to lead Vodafone Tower IPO: sources | Reuters: <https://www.reuters.com/article/us-vodafone-towers-ipo/ubs-morgan-stanley-expected-to-lead-vodafone-tower-ipo-sources-idUSKCN2411UL/>

⁸ [Český T-Mobile se rozdělil na dvě firmy. Nový podnik získal pasivní infrastrukturu a 171 milionů - Lupa.cz](#)

⁹ [Antimonopolní politika \(europa.eu\) / Evropská komise rozhodla o ukončení řízení o sdílení mobilních sítí ve prospěch společností T-Mobile a CETIN | T-Mobile t.press.](#)

a závazek týkající se geografického nerozšiřování působnosti dohod o sdílení sítí (aby Praha a Brno byly ze sdílení nadále vyloučeny). Velkoobchodní služby terminace v mobilní síti však nebyly touto dohodou ani rozhodnutím Komise přímo ovlivněny.

2.4. Příděly radiových kmitočtů

- Na základě dalšího výběrového řízení Úřad rozhodl dne 18. ledna 2021 o přidělech kmitočtů pro zajištění sítí elektronických komunikací v kmitočtových pásmech 700 MHz a 3400–3600 MHz společně s Nordic Telecom 5G a.s., CentroNet, a.s., T-Mobile, Vodafone a O2.
- V lednu 2023 po uzavření dohody mezi společnostmi PODA a Vodafone byl ze společnosti PODA na společnost Vodafone převeden přiděl radiových kmitočtů pro zajištění veřejné sítě elektronických komunikací v úseku radiových kmitočtů 3400–3800 MHz vysoutěžených v roce 2017.
- Následně v polovině roku 2023 skupina Kaprain (nabyvatel CentroNet, a.s.) odprodala bezdrátové frekvence v pásmu 3,5 GHz pro provozování 5G sítě společnosti T-Mobile.
- V květnu 2024 poté došlo k převodu přidělů radiových kmitočtů vysoutěžených společností Nordic Telecom 5G a.s. na společnost O2. A to na základě odprodeje a v návaznosti na předchozí dlouhodobý pronájem práv vyplývajících z individuálního oprávnění k využívání radiových kmitočtů dle § 19a odst. 4 Zákona¹⁰.

3. Definování relevantního trhu

Trh ukončení volání (terminační trh) je obecně označován jako specifický, a to vzhledem k nemožnosti nahradit službu terminace jiným poskytovatelem služeb než tím, v jehož síti se dotčený uživatel a jemu přidělené číslo, na kterém bylo volání ukončováno, nachází.

Správné vymezení relevantního trhu považuje Úřad za rozhodující, neboť účinná hospodářská soutěž může být posouzena pouze s odkazem na takto vymezený trh. Vymezení trhu není mechanický nebo abstraktní proces, nýbrž vyžaduje analýzu veškerých dostupných důkazů o tržním chování v minulosti a celkové pochopení mechanismů daného odvětví. Při provádění výhledové nebo do budoucna zaměřené analýzy trhu je nutný nikoliv statický, nýbrž dynamický přístup.

I když výchozím bodem jakékoli analýzy by mělo být posouzení relevantních maloobchodních trhů v souvislosti s článkem 26 Pokynů, má Úřad za to, že maloobchodní trh volání v mobilních sítích je obecně považován za efektivně konkurenční trh, a nebyl zařazen na seznam relevantních trhů žádným z předchozích Doporučení Komise. Splnění testu tří kritérií se dosud nepodařilo pro tento trh prokázat ani v České republice. Postup Úřadu je tak v souladu s Doporučením, které uvádí, že pokud na maloobchodních trzích funguje účinná hospodářská soutěž i při neuplatnění velkoobchodní regulace, měly by vnitrostátní regulační orgány vyvodit závěr, že regulace na souvisejících velkoobchodních trzích již není potřebná. Úřad tak v předchozích kolech analýz relevantních trhů dospěl na základě provedených analýz k závěru, že navazující velkoobchodní trhy originace¹¹ a tranzitu¹² služeb volání nejsou trhy relevantními pro uplatnění regulace ex ante. Tento závěr odpovídá i závěrům analýz zpracovaných pro Komisi při revizích Doporučení o relevantních trzích. Situaci

¹⁰ <https://ctu.gov.cz/informace-o-prevodu-pridelu-18905-2024>

¹¹ https://ctu.gov.cz/1/download/Analzy%20relevantnich%20trhu/OOP_A_15_06_2006_23.pdf

¹² <https://ctu.gov.cz/trh-c-10-tranzitni-sluzby-v-pevne-verejne-telefonni-siti>

na velkoobchodním trhu přístupu k mobilním službám však Úřad nadále pozorně sleduje a vyhodnocuje úroveň konkurenčního prostředí.

Vymezení maloobchodního trhu v případě terminačních trhů považuje Úřad za podstatné zejména z hlediska vnímání nahraditelnosti služeb uživateli, včetně jeho vývoje. Toto považuje Úřad za významné pro zjištění nepřímých omezení poskytování služeb na dotčeném velkoobchodním trhu terminace.

Úřad nebude proto v případě velkoobchodních trhů ukončení volání analyzovat stav a vývoj hospodářské soutěže na maloobchodním trhu, ale pouze jeho vymezení a vývoj tak, aby mohl následně **v rámci provedení testu tří kritérií, případně i následné analýzy trhu, vyhodnotit nepřímá omezení působící na tomto trhu a jejich vývoj.**

Úřad přihlédl jak ke stávajícímu, očekávanému technickému vývoji sítí a služeb elektronických komunikací, uživatelským preferencím, tak i skutečností, které budou ovlivňovat trh po dobu platnosti zpracovávané analýzy.

Zohlednil především vývoj služeb poskytovaných prostřednictvím sítě internet (dále „OTT služby“, resp. „interpersonální služby nezávislé na číslech“), které mohou být považovány za substitut ke klasickým/tradičním interpersonálním komunikačním službám založeným na číslech, a to jak na straně poskytovatelů služeb, tak i preferenčním změnám u uživatelů.

Úřad má za to, že vývoj, a to jak dosavadní, tak i předpokládaný, je na českém trhu obdobný, a to jak v nabídce, tak i poptávce po službách jako v EU, a proto Úřad do předmětné analýzy promítá i zjištění, prognózy vytvářené na úrovni EU. Úřad zohlednil při vymezení trhu i dostupná stanoviska Evropské komise a BEREC k dané problematice.

Úřad při zpracování přihlíží nejen k údajům získaným v rámci sběru dat za služby elektronických komunikací, získaných od podnikatelů poskytujících služby elektronických komunikací, ale i závěrům nově provedeného Průzkumu trhu, zaměřeného na využívání interpersonálních hlasových služeb a jejich vzájemnou zaměnitelnost uživateli.

Úřad zohlednil rovněž dosavadní zkušenosti z regulační praxe na dotčeném velkoobchodním relevantním trhu, zejména pak, zda nedocházelo k porušování jak cenových, tak i necenových regulačních opatření.

V rámci vymezení trhu posuzuje Úřad nahraditelnost v souladu článkem 28 Pokynů: *„Nahraditelnost na straně poptávky se používá ke stanovení míry, v jaké jsou spotřebitelé připraveni nahradit danou službu nebo produkt jinými službami nebo produkty, zatímco nahraditelnost na straně nabídky naznačuje, zda jiní dodavatelé než ti, kteří nabízejí daný produkt nebo služby, by v krátké době změnili svou výrobu nebo nabídli relevantní produkty či služby, aniž by museli vynaložit významné dodatečné náklady. Náhrada na straně nabídky je obzvláště důležitá u síťových odvětví, jako jsou elektronické komunikace, jelikož k poskytování různých druhů služeb lze používat stejnou síť. Rozdíl mezi potenciální konkurencí a náhradou na straně nabídky spočívá v tom, že náhrada na straně nabídky reaguje rychle na zvýšení cen, zatímco potenciální noví soutěžitelé mohou potřebovat více času, než začnou dodávat na trh. Náhrada na straně nabídky neznamená žádné významné dodatečné náklady, zatímco k možnému vstupu nových účastníků na trh může dojít při vynaložení značných utopených nákladů, a z tohoto důvodu se ve fázi vymezení trhu nebere v potaz.“*

Respektováním zásady „dostatečné zaměnitelnosti“ stanovené v judikatuře Soudního dvora není nutné, aby na konkurenční službu přešli všichni uživatelé, ale je postačující, aby jich přešlo dostatečné množství, takže zvýšení relativní ceny není ziskové.

V rámci analýz Úřad dosud používal pro posouzení existence náhrady na straně poptávky a nabídky zejména tzv. „testu SSNIP“ (též nazýván „kritériem hypotetického monopolu“). Tento test zkoumá reakci na malé, ale významné a nikoli přechodné zvýšení ceny daného produktu nebo služby za předpokladu, že by se ceny všech ostatních produktů nebo služeb nezměnily („zvýšení relativní ceny“). Předmětem zkoumání je tedy chování odběratelů na takovéto zvýšení ceny v rozmezí 5 až 10 %. Reakce odběratelů tak pomohou při určení existence nahraditelných produktů, věcného vymezení trhu.

Úřad má za to, jak uvedl i v předchozí analýze zkoumaného trhu, že test SSNIP nemusí být vždy adekvátním měřítkem nahraditelnosti produktu. Jedná se o skutečnost, že je volba spotřebitelů ovlivněna jinými než cenovými úvahami¹³.

Úřad v této souvislosti poukazuje na rozdílný přístup k vymezení služeb elektronických komunikací dle Kodexu a novelizovaného Zákona oproti předchozí úpravě. Nový přístup ke službám elektronických komunikací je detailně vysvětlen v Kodexu, který zdůvodňuje změnu značným vývojem, kterým prošly služby používané pro účely komunikace a technické prostředky pro jejich poskytování, preferencemi koncových uživatelů a skutečností, že pro tyto uživatele není relevantní technologie, jakou je komunikace zajišťována.¹⁴

Výše uvedený nový přístup je tedy funkční z hlediska uživatele, naproti tomu předchozí vymezení bylo založeno technologicky. Za služby elektronických komunikací byla považována jen služba splňující dvě podmínky – služba je obvykle poskytovaná za úplatu, a spočívá zcela nebo převážně v přenosu signálů po sítích elektronických komunikací¹⁵. Službou elektronických komunikací tak nebyla označena služba nabízející obsah prostřednictvím sítí a služeb elektronických komunikací, vykonávající redakční dohled nad obsahem přenášeným sítěmi a poskytovaným službami elektronických komunikací, nezahrnovala služby informační společnosti, které nespočívaly zcela nebo převážně v přenosu signálů po sítích elektronických komunikací.

Obdobně jako v předchozí úpravě, jsou za služby elektronických komunikací považovány pouze služby, které jsou poskytovány zpravidla za úplatu, která je však nově vnímána v širším smyslu¹⁶, to je včetně např. situace, kdy je získání přístupu ke službě

¹³ Viz poznámka 31 Pokynů.

¹⁴ Recitál (15) Kodexu „Koncoví uživatelé ve stále větší míře nahrazují tradiční hlasové telefonní služby, textové zprávy (SMS) a služby přenosu elektronické pošty funkčně rovnocennými on-line službami, jako jsou VoIP, služby přenosu zpráv a webové e-mailové služby. Aby byla zajištěna účinná a rovnocenná ochrana koncových uživatelů a jejich práv při používání funkčně rovnocenných služeb, nemělo by vymezení služeb elektronických komunikací orientované na budoucnost vycházet čistě z technických parametrů, ale spíše stavět na funkčním přístupu. Oblast působnosti nezbytné regulace by měla být přiměřená, aby bylo dosaženo jejich cílů obecného zájmu. I když „přenos signálů“ zůstává důležitým parametrem pro určení služeb, které spadají do oblastí působnosti této směrnice, definice by se měla vztahovat i na jiné služby, které umožňují komunikaci. Z pohledu koncového uživatele není relevantní, zda poskytovatel zajišťuje přenos signálů sám, nebo zda je komunikace zajišťována prostřednictvím služby přístupu k internetu. Definice služeb elektronických komunikací by proto měla obsahovat tři typy služeb, které se mohou částečně překrývat, tedy služby přístupu k internetu podle definice v článku 2 bodu 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2120 (1), interpersonální komunikační služby podle definice v této směrnici a služby spočívající zcela nebo převážně v přenosu signálů.“

¹⁵ Zákon před novelizací v roce 2021 (§ 2 písm. n)) a rámcová směrnice.

¹⁶ Recitál (16) Kodexu „V digitální ekonomice účastníci trhu stále častěji považují informace o uživateli za něco, co má peněžní hodnotu. Služby elektronických komunikací jsou koncovému uživateli často poskytovány nejen za peníze, ale v rostoucí míře zejména i za poskytnutí osobních nebo jiných údajů. Pojem úplaty by proto měl zahrnovat situace, kdy poskytovatel služby požaduje osobní údaje ve smyslu nařízení (EU) č. 2016/679 nebo jiné údaje a koncový uživatel je poskytovateli vědomě přímo či nepřímo poskytne. Rovněž by měl zahrnovat situace, kdy koncový uživatel umožní přístup k informacím, například k osobním údajům, včetně IP adresy, nebo jiným automaticky generovaným informacím, jako jsou informace shromažďované a přenášené prostřednictvím souborů cookie, aniž by je aktivně poskytl. V souladu s judikaturou Soudního dvora Evropské unie (Soudní dvůr) k článku 57 Smlouvy o fungování EU (1) úplata ve smyslu Smlouvy o fungování EU existuje i v případě, že je poskytovatel služby placen třetí stranou, a nikoli příjemcem služby. Pojem úplaty by proto měl zahrnovat rovněž situace, kdy je získání přístupu ke službě podmíněno vystavením koncového uživatele reklamám, nebo situace, kdy poskytovatel služby zpeněžuje osobní údaje, které shromáždil v souladu s nařízením (EU) 2016/679.“

podmíněno vystavením koncového uživatele reklamám, anebo kdy poskytovatel služby zpeněžuje osobní údaje, které shromáždil o koncovém uživateli.

Z výše uvedeného vyplývá, že část služeb, které bude Úřad zvažovat jako substitut, jsou sice poskytovány za úplaty, nikoli však za jednotkovou cenu účastníkovi, ale úhrada je prováděna jinou formou. Z tohoto důvodu provedl Úřad ve spolupráci s výzkumnou agenturou průzkum trhu za účelem zjištění zaměnitelnosti produktů a služeb na straně poptávky, její míry a důvodů, které k využívání jiného produktu vedou. Zároveň na základě výše uvedeného upouští od provedení testu SSNIP.

Úřad tak postupuje v souladu s Pokyny, které v článku 33 stanoví „*Podle ustálené judikatury zahrnuje relevantní výrobní trh všechny produkty nebo služby, které jsou dostatečně zaměnitelné nebo nahraditelné nejen z hlediska jejich objektivních vlastností, jejich cen nebo jejich zamýšleného použití, ale také z hlediska podmínek hospodářské soutěže a/nebo struktury nabídky a poptávky na daném trhu. Produkty nebo služby, které jsou vzájemně zaměnitelné pouze v malé nebo relativní míře, nejsou součástí stejného trhu. Vnitrostátní regulační orgány by proto měly zahájit proces vymezení relevantního trhu produktů nebo služeb sdružením produktů nebo služeb, které spotřebitelé používají ke stejnému účelu (koncové použití). Ačkoliv koncové použití produktu nebo služby má úzkou vazbu na jejich fyzické vlastnosti, mohou být ke stejnému účelu použity různé druhy produktů nebo služeb. K nahraditelnosti produktů u různých služeb může docházet prostřednictvím většího sbližování různých technologií, což operátorům často umožňuje nabízet balíčky podobných maloobchodních produktů. Využívání digitálních přenosových systémů může například vést k tomu, že výkonnost a vlastnosti síťových služeb využívajících odlišné technologie jsou si podobné.*“.

Dále pak Úřad poukazuje na soulad s článkem 36 Pokynů, kdy posuzuje jako možný substitut k zavedeným maloobchodním komunikačním službám rozvíjející se tzv. „over-the-top“ (OTT) služby či jiné internetové komunikační prostředky, posuzuje, zda do budoucna mohou tyto služby představovat částečné či úplné náhrady tradičních telekomunikačních služeb. Úřad v tomto smyslu provedl v rámci Průzkumu porovnání stávajících trendů a trendů v průzkumu provedeném v rámci zpracování předchozího kola této terminační analýzy, to je před pěti lety – v roce 2019.

Úřad vychází z předchozích kol analýz relevantních trhů, ve kterých byl prováděn přezkum dotčeného relevantního trhu. Zohledňuje novelizovaný regulační rámec, technologický vývoj sítí a rozvoj prostřednictvím nich poskytovaných služeb, vývoj uživatelských preferencí i další skutečnosti, které budou ovlivňovat trh po dobu platnosti zpracovávané analýzy.

Úřad zohlednil především vývoj služeb poskytovaných prostřednictvím sítě internet (tj. OTT služby, resp. interpersonální komunikační služby nezávislé na číslech), které mohou být považovány za substitut ke klasickým telekomunikačním službám, a to jak na straně poskytovatelů služeb, tak z pohledu koncových uživatelů s ohledem na změny jejich preferencí při používání služeb.

Pro správnost věcného vymezení maloobchodního trhu jsou rovněž zásadní analýzy rozvoje služeb poskytovaných v mobilních a pevných sítích a vnímání nahraditelnosti mobilních služeb službami poskytovanými v pevném místě.

3.1. Vymezení maloobchodního trhu

V předchozí analýze Úřad zahrnul do věcného vymezení hlasové komunikační služby poskytované v mobilní síti. Na základě vnímání nahraditelnosti uživateli hlasových služeb zařadil na trh i další formy interpersonální komunikace jako jsou SMS a MMS zprávy, e-mailová

korespondence a OTT hlasové a textové komunikační služby (interpersonální komunikační služby nezávislé na číslech) poskytované prostřednictvím sítí elektronických komunikací, které splňují definici interpersonálních komunikačních služeb.

Zároveň Úřad definoval veřejnou mobilní komunikační síť, kterou se rozumí taková komunikační síť, která v koncovém bodě této sítě umožňuje poskytovat hlasovou mobilní komunikační službu. Za hlasovou mobilní komunikační službu se považuje taková služba, která je poskytována za pohybu, bez přerušení komunikace (umožňující tzv. handover mezi jednotlivými základnovými stanicemi dané veřejné mobilní komunikační sítě). Pokud se jedná o přenos volání, ten je realizován prostřednictvím mobilní přístupové sítě využívající rádiové kmitočty, přidělené podle Plánu využití rádiového spektra na základě použité technologie¹⁷.

Na daném maloobchodním trhu hlasových mobilních komunikačních služeb působí vedle operátorů disponujících oprávněním k využívání kmitočtů pro mobilní síť, tj. mobilních síťových operátorů (MNO) také řada mobilních virtuálních operátorů (MVNO). MVNO jsou subjekty, které nemají své vlastní veřejné mobilní telefonní síť (resp. nedisponují oprávněním k využívání kmitočtů pro mobilní síť), avšak na maloobchodním trhu nabízejí a poskytují služby mobilního volání (ale i další, jako služby SMS/MMS či přístup k síti internet) na základě velkoobchodních smluv s MNO či MVNE¹⁸.

Základní službě stanovené na maloobchodním trhu odpovídá **hlasová komunikační služba**, která je v Zákoně vymezena v § 2 bod 3 písm. f) „*hlasovou komunikační službou veřejně dostupná služba elektronických komunikací pro uskutečňování a přijímání, a to přímo nebo nepřímo, národních nebo mezinárodních volání prostřednictvím jednoho nebo více čísel národního nebo mezinárodního číslovacího plánu*“.

Hlasová komunikační služba v mobilních sítích v předchozí analýze tohoto trhu zahrnovala služby využívající technologie GSM, UMTS a LTE. V průběhu účinnosti předchozí analýzy došlo k postupnému vypnutí sítí technologie UMTS a jejich nahrazení zejména technologií LTE, umožňující efektivnější využití spektra pro poskytování mobilních vysokorychlostních služeb, zároveň docházelo k masivnímu nasazování technologie 5G¹⁹. Základním produktem na relevantním trhu je tak mobilní hlasová komunikační služba, která je provozována prostřednictvím mobilních sítí GSM, LTE a 5G.

Pro ilustraci lze interpersonální komunikační služby znázornit následovně

¹⁷ Viz [Plán využití rádiového spektra | Český telekomunikační úřad \(gov.cz\)](#).

¹⁸ MVNE (Mobile Virtual Network Enabler) je subjekt nabízející velkoobchodní služby dalším operátorům (ve formě MVNO či značkových přeprodejců), tzn. bez vlastních účastnických smluv. Disponuje některými prvky mobilní sítě, nikoliv však mobilní přístupovou sítí (RAN).

¹⁹ [ČTÚ Vizualizační portál](#).

Obrázek č. 1: Interpersonální komunikační služby

Zdroj: Průzkum

Úřad bude dále analyzovat stav a vývoj jednotlivých skupin služeb zahrnutých do interpersonálních služeb z hlediska jejich nahrazování (substituce), a to jak na datech sledujících vývoj trhu, tak i zjištění v rámci provedeného Průzkumu. V jednotlivých krocích bude předmětem vyhodnocení:

- Zaměnitelnost hlasových komunikačních služeb založených na číslech poskytovaných v mobilní síti a v pevném místě.
- Zaměnitelnost hlasových komunikačních služeb založených na číslech a hlasových komunikačních služeb nezávislých na číslech (OTT).
- Zaměnitelnost hlasových komunikačních služeb a ostatních (zejm. textových) interpersonálních komunikačních služeb.

3.1.1. Zaměnitelnost hlasových komunikačních služeb založených na číslech poskytovaných v mobilní síti a v pevném místě

Ve stávajícím vymezení maloobchodního trhu Úřad vychází rovněž z provedených analýz, ve kterých došel k závěru, že lze považovat hlasové komunikační služby založené na číslech poskytované v mobilních sítích za substituty pro hlasové komunikační služby poskytované v pevném místě, a tedy za součást jednoho produktového maloobchodního trhu²⁰. Jedná se však o zaměnitelnost jednostrannou, tj. že hlasové komunikační služby mobilní představují efektivní náhradu za hlasové komunikační služby poskytované v pevném místě, ale ne naopak.

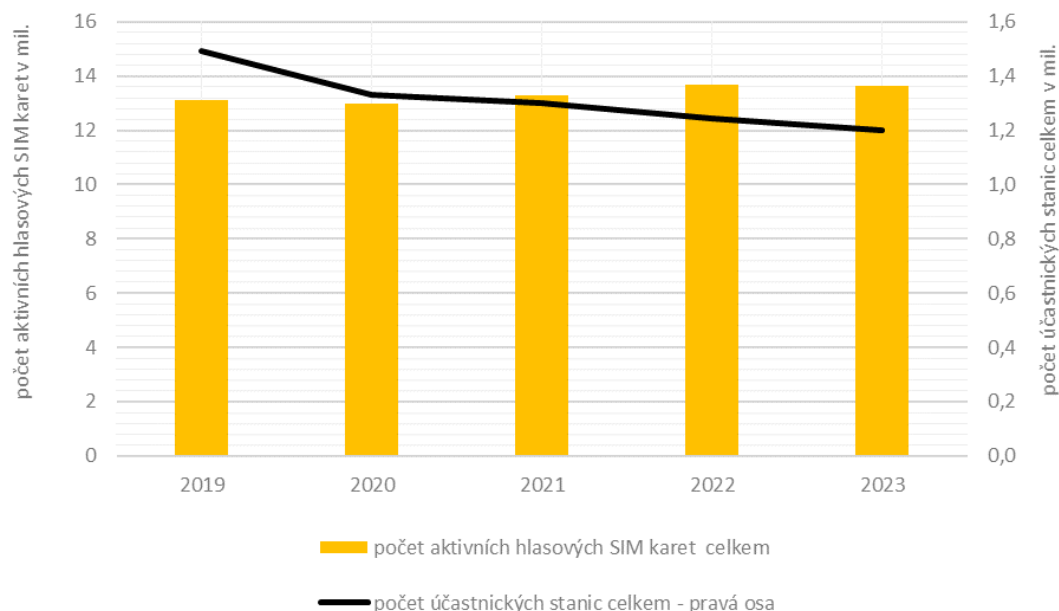
²⁰ Viz 4. kolo analýz relevantních trhů, trh č. 1 – přístup k veřejné telefonní síti v pevném místě a trh č. 2 – původ volání (originace) ve veřejné telefonní síti v pevném místě. Úřad v rámci daných analýz konstatoval, že v České republice má počet účastnických stanic stejně jako hlasový provoz v pevném místě klesající tendenci, kterou přebírají mobilní služby, a proto z pohledu substituce na straně poptávky shledal mobilní hlasové služby za substituty k hlasovým službám poskytovaným v pevném místě. Rovněž tak 5. a 6. kolo analýz relevantních trhů – trh č. S1 – velkoobchodní služby ukončení volání v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě.

Při hodnocení zastupitelnosti mobilních hlasových komunikačních služeb hlasovými komunikačními službami v pevném místě Úřad dospěl k názoru, že služby poskytované v pevném místě nemohou být substitutem mobilních služeb, a to zejména z důvodu absence mobility služby. Mobilita je klíčovou charakteristikou mobilních služeb a její absence je jednou z hlavních překážek zastupitelnosti na straně poptávky (z pohledu koncových uživatelů). Úřad též při svém hodnocení zohlednil klesající tendenci počtu účastnických stanic, stejně jako provozu u služeb poskytovaných v pevném místě v porovnání s vývojem u mobilních služeb. Tento trend dokládají i dva následující grafy.

Pokud se jedná o možnosti substituce na straně nabídky rovněž je třeba dodat, že poskytovatel vlastní pevnou síť nemůže jejím prostřednictvím nabídnout mobilní služby. V tomto ohledu sice mají poskytovatelé služeb v pevném místě možnost vstoupit na maloobchodní trh mobilních služeb jako MVNO, avšak v takovém případě pro poskytování daných služeb nevyužívají svou infrastrukturu pevné sítě, ale stávající infrastrukturu mobilních sítí MNO. Z tohoto pohledu tak nelze mezi danými službami sledovat nabídkovou substituci. Hlavním argumentem však zůstává, že jsou služby v pevném místě omezeny na jedno místo a neumožňují využívání služby za pohybu, jako je tomu u základního produktu na tomto trhu. S ohledem na výše uvedené nelze hlasové komunikační služby v pevném místě považovat za substitut k mobilní hlasové komunikační službě.

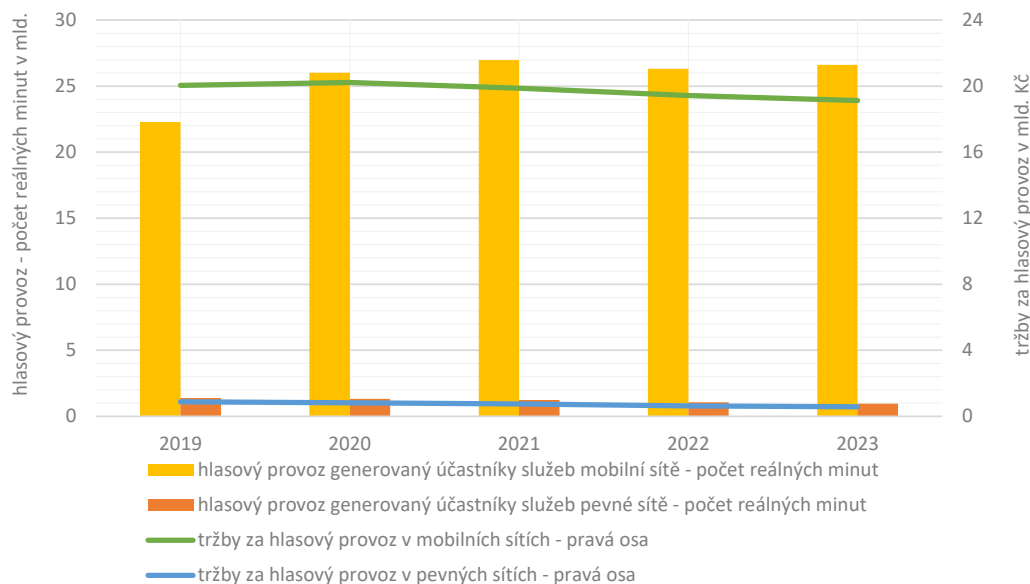
Úřad dokladuje vývoj a současný stav pro účely zpracovávané analýzy porovnáním vývoje počtu SIM karet/účastnických stanic a provozu mobilních hlasových služeb a hlasových služeb poskytovaných v pevném místě za období let 2019 až 2023, které je uvedeno v následujících grafech.

Graf č. 1: Vývoj počtu účastnických stanic v pevném místě a počtu aktivních hlasových SIM karet v mobilní síti

Zdroj: Úřad

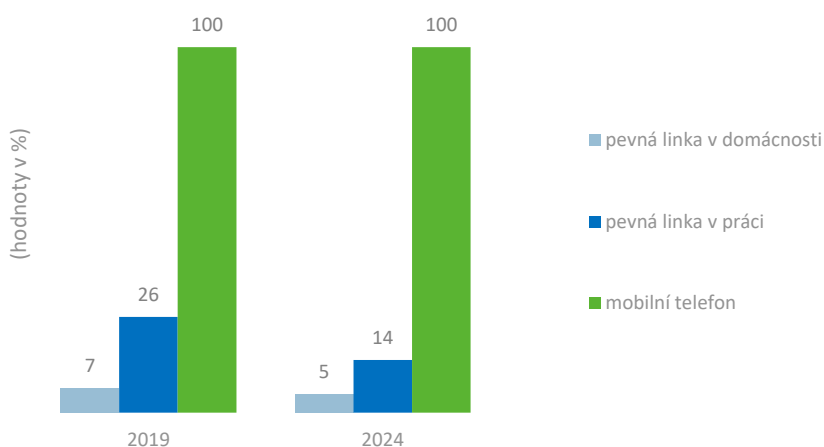
Graf č. 2: Vývoj objemu hlasového provozu v pevném místě a v mobilních sítích a vývoj tržeb za tyto služby od maloobchodních účastníků

Zdroj: Úřad

Česká republika patří historicky v mezinárodním porovnání v rámci zemí EU k zemím s nejnižší penetrací pevných linek. Toto potvrzují i výsledky provedeného Průzkumu, z něhož je zřejmé, že pevnou linku v domácnosti využívá jen 5 % respondentů a na pracovišti 14 %. Obě tyto hodnoty pak mají oproti průzkumu provedenému v roce 2019 klesající trend. 82 % respondentů dále uvedlo, že používá pouze mobilní telefon.

Graf č. 3: Využívání pevné linky a mobilních telefonů

Zdroj: Průzkum

Trend vyššího využívání mobilních hlasových komunikačních služeb na úkor hlasových komunikačních služeb poskytovaných v pevném místě dokumentují i údaje uveřejněné Českým statistickým úřadem v tematicky posledně zveřejněném dokumentu [Digitální infrastruktura](#), který byl zveřejněn v závěru září 2023 a který mimo jiné porovnává využívání

hlasových komunikačních služeb v pevném místě v mezinárodním kontextu na základě údajů za rok 2022. Z předmětných údajů je zřejmá nízká penetrace účastníků hlasových služeb v pevném místě v ČR v rámci porovnání s ostatními státy EU. Dle uvedeného srovnání v ČR v roce 2022 dosahovala penetrace účastníků na 100 obyvatel 11,8 %, přičemž průměr zemí EU činil 34,9 %. Oproti tomu penetrace mobilních SIM karet byla v ČR s hodnotou 128,4 % nad průměrnou hodnotou zemí EU, která dosáhla 123,7 %.

Výše uvedené tak dokládá nízkou a klesající poptávku po hlasových komunikačních službách poskytovaných v pevném místě a v této souvislosti i velmi omezenou zastupitelnost hlasových komunikačních služeb poskytovaných v pevném místě za hlasové komunikační služby mobilní.

Dílčí závěr: Úřad nepovažuje hlasové komunikační služby založené na číslech poskytované v pevném místě za substitut k mobilní hlasové komunikační službě a nezařazuje je do vymezení zkoumaného maloobchodního trhu. Úřad tak potvrdil závěry předchozí analýzy.

3.1.2. Zaměnitelnost hlasových komunikačních služeb založených na číslech a hlasových komunikačních služeb nezávislých na číslech (OTT)

Úřad vychází jak z analýz a průzkumů provedených v rámci EU, tak i vlastního uživatelského průzkumu a dat z elektronického sběru dat.

Evropskou komisí zveřejněný průzkum International communications within the EU klasifikuje využívání jednotlivých prostředků interpersonální komunikace následovně.

Obrázek č. 2: Využívání interpersonální komunikace v rámci EU (sběr dat říjen–listopad 2022)

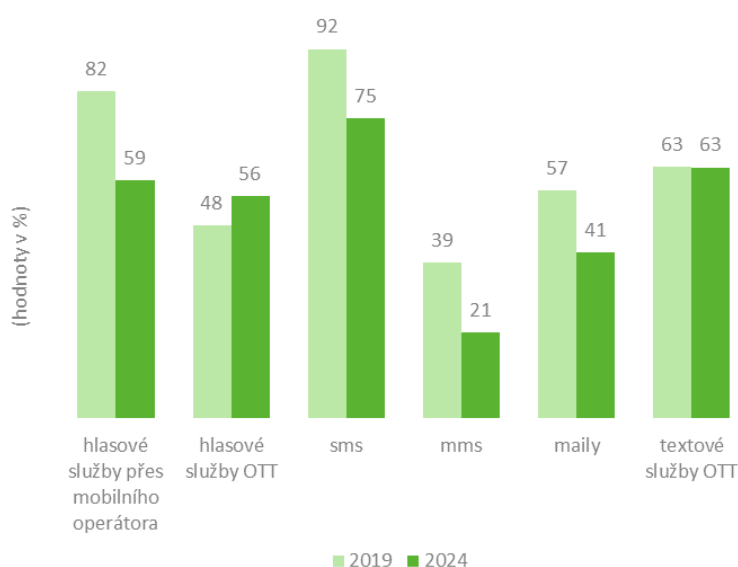
Zdroj: [International communications within the EU](#)

Z výše uvedeného obrázku je zřejmé, že interpersonální služby založené jak na číslech, tak i ostatní, jsou uživateli upřednostňovány oproti volání z pevných linek, avšak

mobilní volání si zachovává své výsadní postavení v rámci interpersonálních komunikačních služeb, i když jeho prostřednictvím se uskutečnila méně než polovina interpersonální komunikace. Pomyslného celkového padesátiprocentního podílu by dosáhly standardní hlasové služby založené na číslech (poskytované v pevném místě a mobilní síti). Z toho lze dovozovat rostoucí preference uživatelů jiných interpersonálních služeb, včetně vnímání jejich zaměnitelnosti.

Preferenci využívání interpersonálních komunikačních služeb nezávislých na číslech oproti interpersonálním službám založeným na číslech, poskytovaným prostřednictvím mobilního telefonu, znázorňuje následující graf.

Graf č. 4: Využívané služby prostřednictvím mobilního telefonu

Zdroj: Průzkum

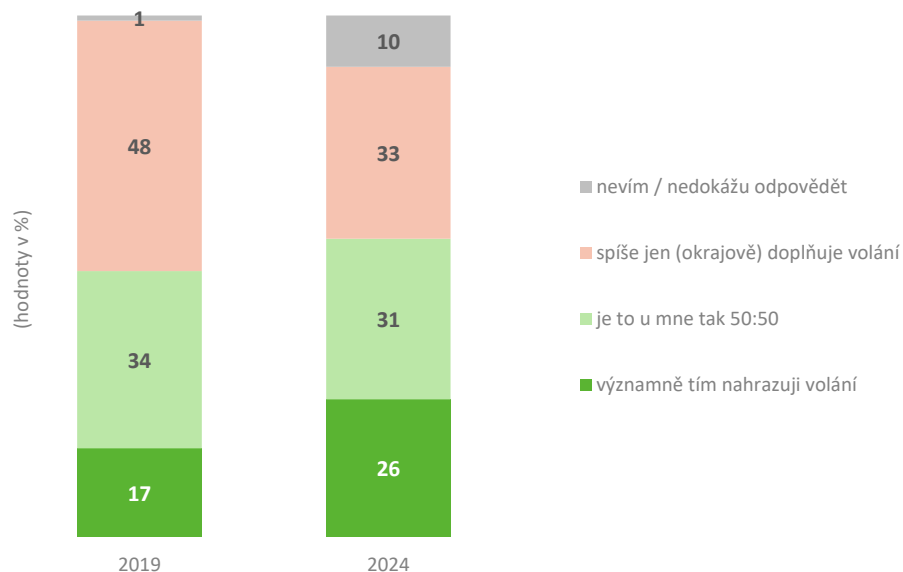
Z výše uvedeného grafu je ve sledovaném období zřejmá nižší preference standardních interpersonálních komunikačních služeb založených na číslech, a to jak hlasových, tak i SMS a MMS, pokles využívání služeb v jednotlivých kategoriích je možno označit za razantní, přičemž došlo zároveň k nárůstu využívání hlasových OTT služeb a využívání OTT textových služeb je konstantní.

Z Průzkumu je také zřejmé vyšší využívání interpersonálních komunikačních služeb nezávislých na číslech v porovnání s výsledky předchozího průzkumu z roku 2019, a to u celé báze respondentů. Významný nárůst ve využívání těchto služeb zaznamenaly i dvě nejvyšší věkové kategorie (45–59 let a 60–75 let). Nejvyšší míra využívání těchto OTT služeb byla pozorována zejména u mladších respondentů (do 45 let), kde dosahovala úrovně nad 98 %. Lze tedy předpokládat, že trend vyššího využívání OTT služeb bude platný i v dalším časovém období.

Vnímání respondentů průzkumu zaměnitelnosti standardních hlasových komunikačních služeb založených na číslech s hlasovými aplikacemi OTT (hlasové interpersonální komunikační služby, které nejsou založeny na číslech) je uvedeno v následujícím grafu, ze kterého vyplývá, že více než polovina respondentů (57 %) považuje tyto služby za zaměnitelné. Z hlediska vývoje poukazuje Úřad zejména na nárůst počtu respondentů, kteří OTT voláním významně nahrazují standardní hlasovou interpersonální

komunikační službu založenou na číslech, a to o 9 procentních bodů oproti výsledkům z průzkumu provedeného v roce 2019. A naopak na pokles počtu respondentů, kteří považují OTT hlasové služby spíše jen okrajově jako doplněk standardních hlasových služeb (interpersonálních služeb založených na číslech), tento pokles oproti roku 2019 představuje významných 15 procentních bodů.

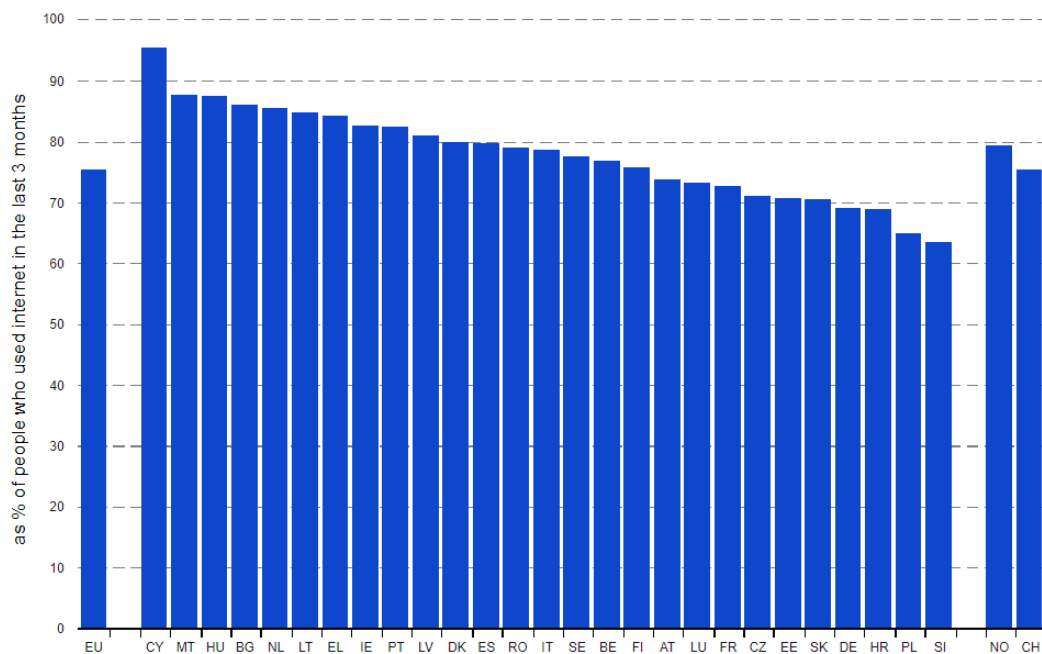
Graf č. 5: Vnímání zaměnitelnosti interpersonálních hlasových komunikačních služeb založených na číslech a OTT hlasových služeb

Zdroj: Průzkum

V následujícím grafu je uvedeno porovnání aktivit českých účastníků v rámci činnosti na internetu – OTT služby on-line hovorů a videohovorů v mezinárodním porovnání. Z uvedeného grafu je zřejmé že úroveň využívání těchto služeb v ČR (70,9 %) je pod úrovní průměru EU (75,3 %), v rámci tohoto evropského porovnání lze tedy i pro další období predikovat další růst využívání OTT hlasových komunikačních služeb.

Graf č. 6: Porovnání internetových aktivit – on-line hovorů a videohovorů v rámci EU (v % uživatelů internetu za poslední 3 měsíce)

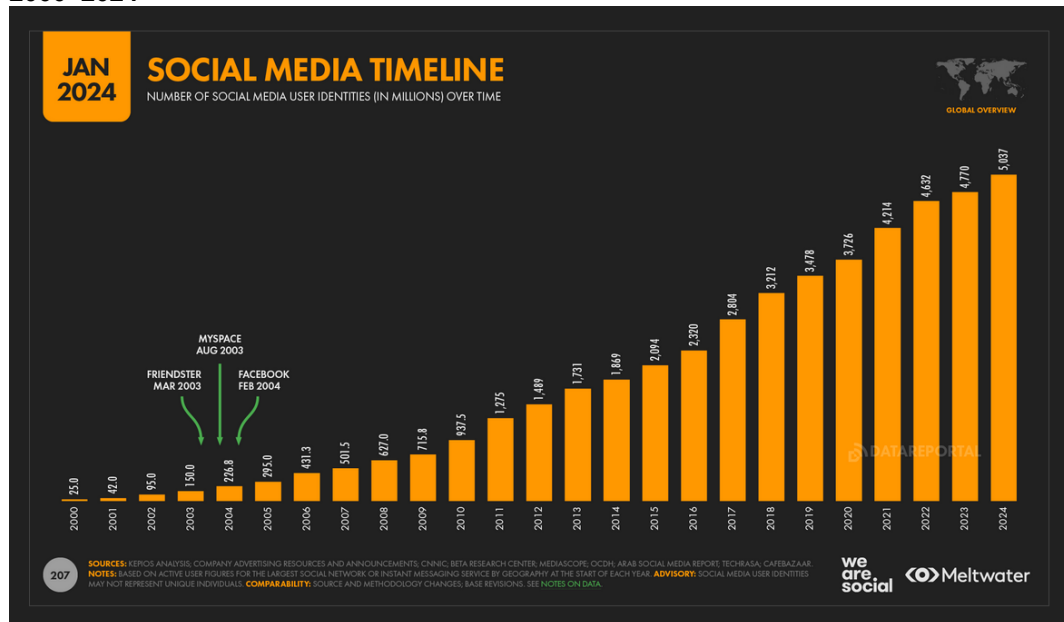

Zdroj: [Digitalisation in Europe – 2024 edition](#)

Nejsilněji zastoupené OTT aplikace jsou u respondentů WhatsApp, Facebook Messenger, Skype, MS Teams a RCS. Tyto aplikace mohou významnou měrou ovlivňovat trh hlasových komunikačních služeb založených na číslech, poskytovaných tradičními subjekty podnikajícími v oblasti elektronických komunikací.

Právě komunikační aplikace (vč. sociálních sítí) sdružují ve svých sítích celosvětově významný počet uživatelů (viz následující graf), čímž mohou, z pohledu jejich uživatelů, vytvářet náhradu k hlasovým komunikačním službám

Graf č. 7: Vývoj počtu uživatelů komunikačních aplikací (vč. sociálních sítí) celosvětově 2000–2024

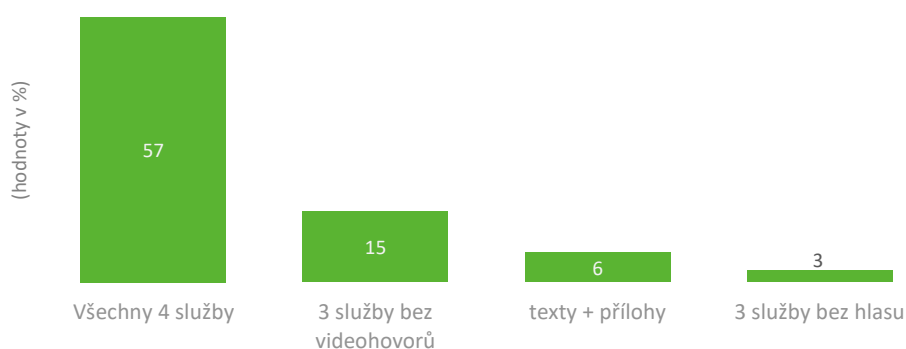

Zdroj: [Datareportal](https://www.datareportal.com)

V rámci dalších informací uveřejněných na webových stránkách [Datareportal](https://www.datareportal.com) je uvedeno i porovnání podílu uživatelů OTT aplikací na celkovém počtu obyvatel. Za leden 2024 bylo pro ČR uvedeno 76 % aktivních uživatelů OTT aplikací z celkového počtu obyvatel ČR, přičemž celosvětový průměr je uveden v hodnotě 62,3 %. ČR tedy o téměř 14 procentních bodů převyšuje celosvětový průměr.

V rámci Průzkumu je rovněž uveden graf zaměřený na využívání OTT aplikací dle kategorií hlas, text, přílohy a videohovory respondenty v ČR. Počet respondentů, kteří využívají všechny 4 služby (hlas, text, přílohy i videohovory) dle průzkumu stoupl na 57 % uživatelů OTT aplikací oproti 35 % uživatelů zjištěným v roce 2019.

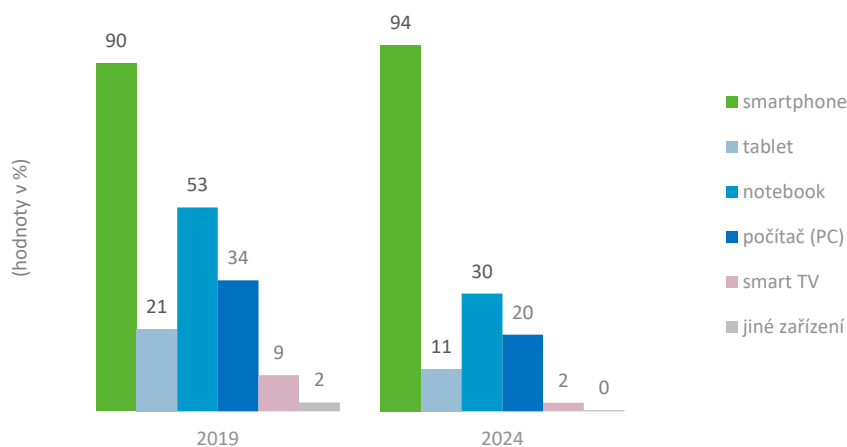
Graf č. 8: Využívání OTT služeb dle kategorií (hlas, text, přílohy a videohovory)

Zdroj: Průzkum

Pro doplnění informací bylo předmětem průzkumu i zjišťování, která koncová zařízení jsou respondenty využívána pro OTT služby. Z Průzkumu vyplynulo, že nejvíce využívána jsou mobilní koncová zařízení (94 %), využití ostatních zařízení zaznamenalo klesající trend, jak dokládá následující graf.

Graf č. 9: Zařízení používaná koncovými účastníky pro interpersonální komunikační služby nezávislé na číslech (OTT)

Zdroj: Průzkum

Jak již Úřad uvedl v úvodu kapitoly, nepovažuje využití testu SSNIP při věcném vymezení maloobchodního trhu za dostatečně vypovídající. Proto se v rámci průzkumu dotázal i na důvody preference služeb OTT. Důvody a jejich prioritizace jsou uvedeny přehledně v grafu zveřejněném v Průzkumu (slide č. 42), z něhož vyplývá, že spontánně uživatelé k upřednostnění OTT služeb vedou zejména cenové – nákladové důvody, rychlost, ale i možnosti posílání příloh, obrázků a videí bez omezení.

Předností komunikačních aplikací je jejich neustálý rozvoj, který zohledňuje požadavky a zájmy uživatelů, uživatelé dle svých preferencí migrují nebo jsou aktivními uživateli více aplikací.

Z Průzkumu je zřejmá vysoká „penetrace“ používání OTT aplikací u všech respondentů, zejména pak u mladé generace, která OTT služby významně využívá a která si s sebou, jak lze předpokládat, zvyk využívat OTT služby jistě ponese do budoucna. Obdobné závěry byly deklarovány i u jiných průzkumů²¹.

Z výše uvedených průzkumů je zřejmé poměrně vysoké využívání OTT hlasových služeb, včetně nárůstu preferencí využívání těchto služeb, což je v souladu se závěry Úřadu v rámci předchozího kola této analýzy. Růstový trend u využívání těchto služeb Úřad očekává i v následujícím období, a to k obecně vyššímu využívání OTT služeb především mladou generací.

Na druhou stranu je třeba poznamenat, že současné vnímání hlasových komunikačních služeb založených na číslech a OTT služeb je ovlivněno jejich stávajícím využíváním jako částečného (nedokonalého) substitutu – dosud neexistuje náhrada za část uskutečňovaných standardních interpersonálních komunikačních služeb založených na číslech – ne všichni její uživatelé jsou i uživateli OTT služeb a pokud ano, jejich identifikátor užívaný pro komunikaci není veřejně znám²². I v této sféře však dochází k vývoji a je cíleně budována dostupnost různých služeb prostřednictvím e-aplikací, jak je tomu např. u služby WhatsApp, která se zaměřuje na propojení uživatelů s poskytovateli služeb v bankovníctví, dopravě apod., což umožňuje vyšší dostupnost aktuálních informací. Úřad se proto domnívá, že v rámci časového vymezení trhu bude docházet k prohloubení nahraditelnosti.

Dílčí závěr: Úřad tedy do věcného vymezení maloobchodního trhu zařazuje nad rámec mobilních hlasových komunikačních služeb založených na číslech i hlasové komunikační služby nezávislé na číslech, což je v souladu se závěry předchozí analýzy.

3.1.3. Zaměnitelnost hlasových komunikačních služeb a ostatních (zejm. textových) interpersonálních komunikačních služeb

V dalším kroku zkoumal Úřad zastupitelnost hlasových komunikačních služeb mobilních a OTT s dalšími formami interpersonálních komunikačních služeb, a to jak založených na číslech, tak i ostatních. Úřad analyzoval, zda součástí věcného vymezení maloobchodního trhu jsou kromě hlasových služeb i další interpersonální komunikační služby, které splňují charakteristiku obousměrnosti a oběma stranám (volajícímu i volanému) umožňují vzájemnou komunikaci. Tento postup odpovídá Kodexu²³ „*koncoví uživatelé ve stále větší míře nahrazují tradiční hlasové telefonní služby, textové zprávy (SMS) a služby přenosu elektronické pošty funkčně rovnocennými on-line službami jako jsou VoIP, služby přenosu zpráv (messagingové služby) a webové e-mailové služby*“.

Z grafu č. 4 v předchozí kapitole s výsledky Průzkumu je ve sledovaném období zřejmá nižší preference standardních interpersonálních komunikačních služeb založených na číslech, a to jak hlasových, tak i SMS a MMS. Pokles využívání služeb v jednotlivých kategoriích je možno označit za razantní, přičemž došlo zároveň k nárůstu využívání hlasových OTT služeb a využívání OTT textových služeb si zachovalo svou úroveň.

²¹ Viz např. [Call me maybe \(not\): a quarter of young people never answer the phone | Uswitch](#).

²² Jednotlivé OTT služby vytvářejí vlastní unikátní identifikátor pro komunikaci v rámci své OTT sítě uživatelů (v jeho „vnitřním“ prostředí), které není dostupné jiným aplikacím či poskytovatelům veřejně dostupných služeb elektronických komunikací a jejich uživatelům.

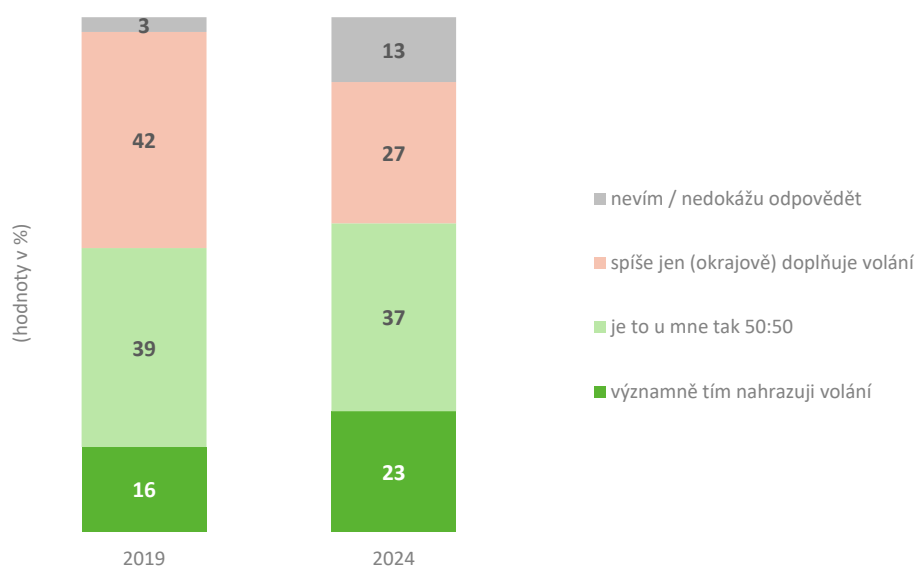
²³ Kodex, recitál (15).

Přesto, na dotaz uplatněný v rámci Průzkumu na uživatele textových zpráv, jak nahlíží na textové zprávy jako náhradu volání, je zřejmé, že podíl respondentů, kteří považují textové zprávy za významnou nebo adekvátní (50:50) náhradu stoupl na 60 %, to je cca desetiprocentní nárůst oproti předchozímu průzkumu z roku 2019.

Tento nárůst zaměnitelnosti je možno zdůvodnit mimo jiné rozvojem OTT aplikací umožňujících jak zaslání zpráv o rozsáhlejším textu (není limit jako u SMS), a to včetně obrázků (kde není jako v případě MMS uplatněna vyšší cenová hladina, která, jak bylo uváděno v minulosti, limitovala rozvoj této formy komunikace), tak i možnost interaktivní komunikace formou chatu, kdy odesílající vidí, zda příjemce je aktivní. V kontextu s rozvojem aplikací OTT, zejména pak RCS, MS Teams, WhatsApp a dalších, spolu se snahami o propojení komunikačních aplikací, je možno předpokládat kontinuální rozvoj této formy interpersonální komunikace a její rovnocenné používání s hlasovými komunikačními službami.

I když je v současné době využívání tradičních ostatních interpersonálních komunikačních služeb založených na číslech vysoké, tak i rozvojem ostatních interpersonálních komunikačních služeb nezávislých na číslech, se z komplementů postupně staly spíše substituty hlasových komunikačních služeb pro 60 % respondentů využívajících textové služby. Uvedené služby tak lze z pohledu uživatelů považovat do značné míry za zaměnitelné s hlasovými komunikačními službami.

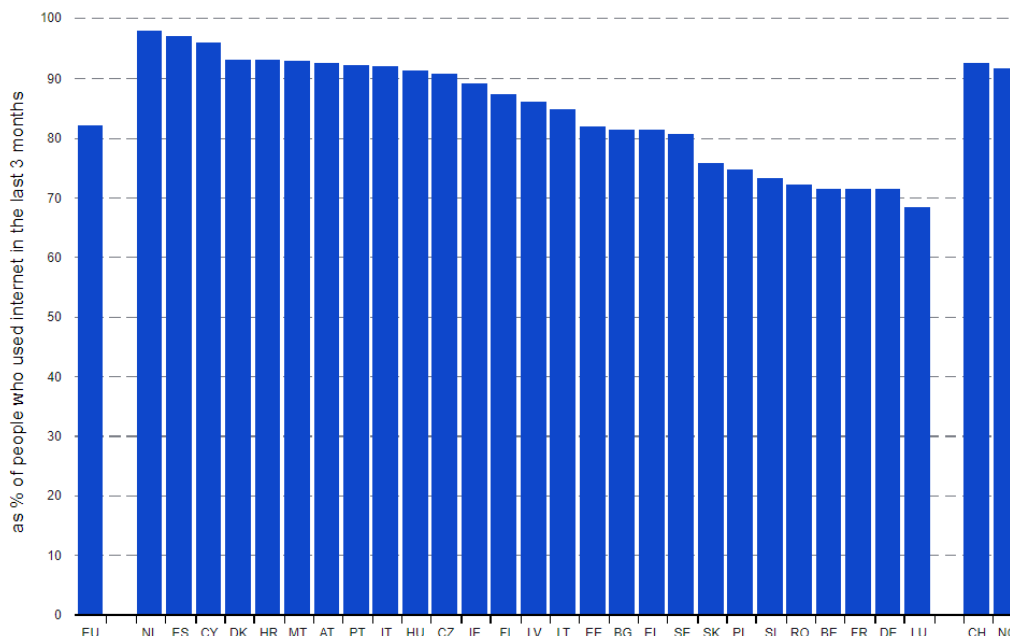
Graf č. 10: Textové služby jako náhrada za volání (uživatelé textových služeb)

Zdroj: Průzkum

V následujícím grafu je uvedeno porovnání situace v ČR se zeměmi EU v aktivitách na internetu – zaslání zpráv. V mezinárodním porovnání je ČR s 90,6 % uživatelů internetu, kteří za sledované 3 měsíce odeslali zprávu, o téměř 9 procentních bodů nad průměrem EU. Další grafy zveřejněné v [Digitalisation in Europe – 2024 edition](#) dokumentují např. využívání služeb odesílání/přijímání e-mailových zpráv v rámci EU. I zde ČR dosahuje jednoho z nejvyšších procentuálních podílů – 95,1 % uživatelů za sledované období tuto službu využila, v porovnání s průměrem EU, který činil 86,1 %.

Graf č. 11: Využívání internetu v zemích EU – odesílání zpráv (v % uživatelů internetu za poslední 3 měsíce)

Zdroj: [Digitalisation in Europe – 2024 edition](#)

Využívání služeb a aplikací OTT a trend jejich vývoje v porovnání s rokem 2019 je uveden v dalším z grafů z Průzkumu. Respondenti uvedli používání celkem 23 OTT služeb, přičemž 5 a více aplikací OTT využívá současně 27 % respondentů.

Obdobně jako v předchozí kapitole je nutné i zde při hodnocení zastupitelnosti hlasových komunikačních služeb a ostatních interpersonálních komunikačních služeb (zejména textových) přihlídnout k vývoji využívání interpersonálních komunikačních služeb nezávislých na číslech prostřednictvím OTT aplikací.

Z Průzkumu je zřejmé vyšší využívání interpersonálních komunikačních služeb nezávislých na číslech v porovnání s výsledky předchozího průzkumu z roku 2019, a to u celé báze respondentů. Významný nárůst ve využívání těchto služeb zaznamenaly i dvě nejvyšší věkové kategorie (45–59 let a 60–75 let). Nejvyšší míra využívání těchto OTT služeb byla pozorována zejména u mladších respondentů (do 45 let), kde dosahovala úrovně nad 98 %. S ohledem na takto vysokou „penetraci“ používání OTT aplikací u všech respondentů, zejména pak u mladé generace, která OTT služby (zejména pak textové OTT služby) významně využívá a která si s sebou zvyk využívat OTT služby jistě ponese do budoucna, lze předpokládat, že trend vyššího využívání OTT textových služeb bude platný i v dalším časovém období.

Dílčí závěr: Úřad tedy do věcného vymezení maloobchodního trhu zařazuje jak mobilní a OTT hlasové komunikační služby, tak i ostatní interpersonální komunikační služby (textové OTT služby, službu SMS a MMS), a potvrdil tak závěry předchozí analýzy.

3.1.4. Shrnutí

Na základě výše uvedeného zkoumání byly do věcného vymezení maloobchodního trhu Úřadem zahrnuty mobilní interpersonální komunikační služby založené na číslech i interpersonální komunikační služby nezávislé na číslech, a to jak hlasové, tak i ostatní formy

interpersonální komunikace (textové OTT služby, SMS a MMS). Přičemž zahrnuté OTT služby umožňují interaktivní výměnu informací mezi konečným počtem fyzických osob (určeným odesílatelem komunikace), služby hlasové (vč. videohovorů), textové služby (vč. posílání příloh a souborů) a podporující chat (skupinový), konferenční hovory apod. Služby musí umožňovat interaktivní výměnu informací mezi osobami, být poskytovány v souladu s recitálem (17) Kodexu a být poskytovány za úplaty dle recitálu (16) Kodexu.

V rámci zpracování analýzy Úřad rovněž vyhodnotil, zda by uživatelé služeb mohli nahradit určitou službu jinou, to je, zda v této náhradě nemohou bránit mimo jiné významné náklady na přechod. Zákazníci, kteří investovali do určité technologie nemusí být ochotni vynaložit další náklady spojené s přechodem na náhradní službu nebo produkt, nebo mohou náklady na přechod považovat za příliš vysoké. Stejně tak by mohli být zákazníci stávajících poskytovatelů vázáni dlouhodobými smlouvami. V situaci, kdy zákazníci čelí při náhradě produktu A produktem B významným nákladům na přechod, tedy nemusí tyto dva produkty patřit na stejný relevantní trh.

Úřad v této souvislosti odkazuje na Průzkum, ze kterého je zřejmé, že shodná koncová zařízení, event. způsoby připojení, jsou využívána pro různé druhy interpersonálních komunikačních služeb, Úřad má proto za to, že vícenáklady účastníkovi nevznikají. Pokud se týká výpovědních lhůt u služeb elektronických komunikací a případných vícenákladů účastníka spojených s předčasným ukončením smlouvy v době účinnosti platné analýzy došlo k významnému posunu ve prospěch koncového účastníka a případné sankce za dřívější ukončení smluv spotřebitelem byly Zákonem pro služby elektronických komunikací významně sníženy, a tak významně sníženy bariery přechodu pro koncového účastníka.

Úřad má za to, že platná legislativa odstranila překážky omezující účastníka v přechodu mezi jednotlivými službami zařazenými na dotčený maloobchodní trh. Z hlediska datového toku v síti internet, přijatá pravidla na úrovni EU týkající se přístupu k otevřenému internetu, zajišťují rovnocenný datový tok u různých služeb a jejich poskytovatelů. Rozmanitost nabídky interpersonálních komunikačních služeb ovlivňuje chování podnikatelských subjektů na trhu. Tato rozmanitost nabídky a počet poskytovatelů (včetně poskytovatelů komunikačních služeb nezávislých na číslech) tak eliminuje jejich možnost chovat se zcela nezávisle na konkurenci, zákaznících a spotřebitelích.

Úřad však nevylučuje, že by vzhledem ke specifikům poskytování služeb na tomto trhu (na realizaci služby hlasového volání se může návazně podílet více poskytovatelů, pokud je služba ukončována v síti jiného než originujícího poskytovatele) a účtování za hlasové komunikační služby, které jsou založeny na číslech a jsou hrazeny stranou volajícího tzv. „calling-party-pays“ a na velkoobchodě je využíváno kaskádní účtování, však bylo zcela eliminováno tržní selhání zejména při ukončování volání²⁴. Úřad proto podrobí dalšímu zkoumání velkoobchodní trh terminace volání v jednotlivých mobilních sítích.

Závěr vymezení maloobchodního trhu:

Úřad na základě výše uvedené analýzy do věcného vymezení maloobchodního trhu zahrnul hlasové komunikační služby založené na číslech poskytované prostřednictvím mobilní sítě.

Interpersonální komunikační služba musí být vždy obousměrná a oběma stranám umožňovat vzájemnou komunikaci, bez ohledu na to, jakou technologii služby využívají.

Na základě vnímání nahraditelnosti uživateli hlasových služeb zařadil na trh i další formy interpersonální komunikace jako jsou SMS a MMS zprávy, e-mailová

²⁴ Velkoobchodní trh originace a tranzitu volání byl již v rámci předchozích analýz zpracovaných Úřadem shledán jako efektivně konkurenční a nejsou uvedeny na seznamu relevantních trhů v Doporučení.

korespondence a OTT hlasové, video a textové komunikační služby poskytované prostřednictvím sítí elektronických komunikací, které splňují definici interpersonálních komunikačních služeb.

Služby, které jsou zařazeny do věcného vymezení maloobchodního trhu, jsou služby poskytované za úplatu²⁵ umožňující prostřednictvím sítí elektronických komunikací přímou interpersonální a interaktivní výměnu informací mezi konečným počtem fyzických osob (určeným odesílatelem komunikace).

3.2. Vymezení velkoobchodního trhu

Obecně je účelem služeb ukončení volání (terminace) zajistit ukončení volání u volaného účastníka, a to v určeném koncovém bodě komunikační sítě.

Směrování je zajištěno využitím provozovatelem sítí zvoleného identifikátoru účastníka. Kodex v této souvislosti rozlišuje i pro velkoobchodní úroveň trhu, zda se jedná o interpersonální komunikační služby založené na číslech nebo nezávislé na číslech²⁶: „Interpersonální komunikační služby založené na číslech z národního a mezinárodního číslovacího plánu jsou propojeny s veřejně přidělenými číslovacími zdroji. Tyto interpersonální komunikační služby založené na číslech zahrnují jak služby, v rámci kterých jsou čísla koncových uživatelů přidělována pro účely zajištění spojení mezi koncovými body, tak služby, které umožňují koncovým uživatelům spojit se s osobami, jimž byla taková čísla přidělena. Pouhé použití čísla jako identifikátoru by se nemělo považovat za rovnocenné s použitím čísla pro spojení s veřejně přidělenými čísly, a proto samo o sobě nemělo být považováno za postačující ke kvalifikaci služby jako interpersonální komunikační služby založené na číslech. Interpersonální komunikační služby nezávislé na číslech by měly podléhat povinnostem, pouze pokud veřejný zájem vyžaduje uplatňování zvláštních regulačních povinností na všechny typy interpersonálních komunikačních služeb bez ohledu na to, zda k poskytování svých služeb využívají čísla. Je odůvodněné zacházet s interpersonálními komunikačními službami založenými na číslech odlišně, neboť se účastní veřejně zajišťovaného interoperabilního ekosystému, a tudíž z něj také mají prospěch.“

3.2.1. Velkoobchodní služba ukončení hlasových komunikačních služeb založených na číslech

Pokud je dotčená interpersonální komunikační služba založená na číslech iniciována jako hlasová je ukončována (terminována) rovněž jako hlasová. Předmětem věcného vymezení velkoobchodního trhu budou proto pouze hlasové komunikační služby založené na číslech.

Obecně je účelem služeb terminace (ukončení volání) zajistit ukončení volání u volaného účastníka, to je v určeném koncovém bodě komunikační sítě (identifikátorem koncového bodu u hlasových komunikačních služeb založených na číslech je číslo přidělené z národního číslovacího plánu a kód sítě, ve které je toto číslo umístěno).

Číslo, na kterém je ukončeno volání v mobilní nebo v pevném místě je jedinečné a hraje tak zásadní roli v zastupitelnosti poptávky. Jedná se tedy o hlavní prvek, který vede k monopolu na ukončení volání.

Velkoobchodní služba terminace je součástí služeb propojení (společně se službami velkoobchodní originace a tranzitu). Zákon a Kodex definují propojení obdobně, to je jako

²⁵ Bez ohledu na formu této úplaty ve smyslu znění recitálu č. 16 Kodexu.

²⁶ Kodex, recitál (18), dotčené služby pak odlišuje i Zákon v § 2 odst. 3 písm. c) a d).

„zvláštní druh přístupu zřízeného mezi operátory veřejných sítí prostřednictvím fyzického a logického spojení veřejných sítí elektronických komunikací užívaných týměž nebo jiným podnikem s cílem umožnit komunikaci uživatelům jednoho podniku s uživateli téhož nebo jiného podniku, nebo umožnit přístup ke službám poskytovaným jiným podnikem, pokud tyto služby poskytují zúčastněné strany nebo jiné strany, které mají přístup k síti“²⁷. Úřad v této souvislosti uvádí i definici přístupu dle Kodexu²⁸: „zpřístupnění zařízení nebo služeb jinému podniku na základě stanovených podmínek, výlučně nebo nevýlučně, za účelem poskytování služeb elektronických komunikací“.

Propojení Komise v Nařízení popisuje jako jakoukoliv službu ukončení volání ve veřejných komunikačních sítích (v mobilní síti či síti poskytované v pevném místě), která zahrnuje propojení sítě operátora ukončujícího volání s alespoň jednou sítí, která není jeho vlastní sítí. **Za poskytovatele velkoobchodních služeb ukončení hlasového volání by proto měli být považováni takoví operátoři, kteří mají technickou kontrolu a zákonné právo k tomu, aby volané číslo používali a směrovali volání k příslušnému příjemci.**

Poskytování služeb terminace hlasových komunikačních služeb založených na číslech je tedy podmíněno existencí služeb založených na veřejně známém systému přidělování identifikátorů, a to jak účastníka maloobchodních služeb, tak i sítě, ve které se nachází. V případě mezinárodních volání pak i kódu země, což umožňuje směrování mezinárodních volání. Tímto unikátním systémem veřejného číslování je vytvořeno propojení mezi jednotlivými sítěmi a jejich účastníky na národní i mezinárodní úrovni.

3.2.2. Kritéria pro vymezení velkoobchodního trhu

Hlavním kritériem²⁹ použitým pro vymezení trhu velkoobchodních služeb ukončení volání by proto měla být skupina čísel určující, zda je hlasové volání uskutečněno na mobilní číslo v případě služby ukončení hlasového volání ve veřejné mobilní komunikační síti, nebo na jiné typy čísel, jako jsou geografická čísla³⁰ a některá negeografická čísla³¹, v případě služeb ukončení hlasového volání ve veřejné pevné komunikační síti.

Využitím veřejného číslovacího systému je podmíněno poskytování služeb na předmětném velkoobchodním trhu terminace. Poskytovatel služeb elektronických komunikací poskytující velkoobchodní služby terminace hlasových komunikačních služeb založených na číslech proto musí disponovat na národní úrovni jednoznačným identifikátorem jak volaného, tak i sítě (OpID), v níž se pro účely propojení účastníků nachází, a to z veřejné databáze. Úřad spravuje v České republice číslovací plán a přiděluje na základě požadavku podnikatele v elektronických komunikacích požadované rozsahy čísel a kódů. Úřad o přidělených číslech vede [veřejnou databázi](#) na svých webových stránkách.

Za účelem technického řešení propojování (s ohledem na portace účastnických čísel mezi sítěmi) byl v České republice pro účely velkoobchodních služeb propojování (originace, terminace a tranzitu) vytvořen unikátní model, tzv. RDČ (referenční databáze čísel), který vznikl již v roce 2010. Provozovatelem a správcem RDČ je [CNPAC s.r.o.](#) Následující obrázek znázorňuje postavení jednotlivých subjektů spravujících a využívajících databáze čísel.

²⁷ Kodex, část Definice 28), Zákon § 78 odst. 2 a 3.

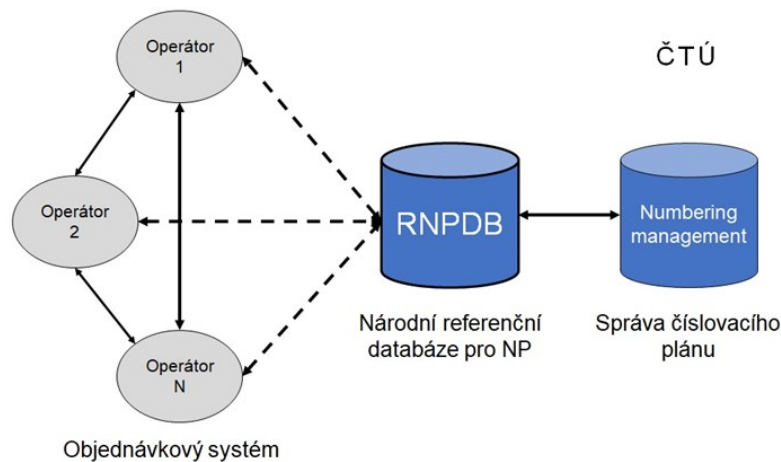
²⁸ Kodex, část Definice 27), obdobně pak definováno i v Zákoně v § 78 odst. 1.

²⁹ Viz § 34 Zákona a Vyhláška č. 117/2007 Sb., o číslovacích plánech sítí a služeb elektronických komunikací, ve znění pozdějších předpisů

³⁰ § 34 odst. (3) Zákona: „Geografickým číslem se rozumí číslo z číslovacího plánu, kde část jeho číselné struktury obsahuje geografický význam užívaný pro směrování komunikace na fyzické umístění koncového bodu veřejné komunikační sítě.“

³¹ § 34 odst. (4) Zákona: „Negeografickým číslem se rozumí číslo z číslovacího plánu, které není geograficky vázaným číslem, zejména číslo pro přístup ke službám na účet volaného, ke službám s vyjádřenou cenou a účastnické číslo veřejné mobilní komunikační sítě.“

Obrázek č. 3 Pozice národní referenční databáze
Provozovatelé

Zdroj: Úřad

S problematikou směrování úzce souvisí povinnost podle § 34 Zákona, a to přenositelnost telefonních čísel. Podnikatel, který zajišťuje veřejnou komunikační síť nebo poskytuje veřejně dostupnou službu elektronických komunikací je povinen zajistit, aby každý účastník, který o to požádá, si mohl bezplatně ponechat své číslo, popřípadě čísla, z rozsahu číslovacího plánu, nezávisle na podnikateli, který službu poskytuje, v případě geografických čísel na určeném území a v případě negeografických čísel kdekoli na území státu. I zde proto byla vytvořena celonárodní referenční databáze pro přenositelnost čísla (RNPDB), která slouží všem provozovatelům veřejných komunikačních sítí v ČR jako jediný platný zdroj informací o přenášených číslech. RNPDB³² představuje jednotnou databázi, na kterou se mohou obrátit všichni dotčení provozovatelé veřejných komunikačních sítí, kteří poskytují veřejně dostupné služby elektronických komunikací (interpersonální komunikační služby založené na číslech), aby zjistili, zda bylo určité číslo přeneseno, ke kterému provozovateli bylo toto číslo přeneseno a který provozovatel toto číslo předává. V současné době existují odděleně dvě databáze [RNPDB-F](#) – národní referenční databáze přenesených čísel v prostředí pevných sítí a [RNPDB-M](#) – národní referenční databáze přenesených čísel v prostředí mobilních sítí. Tyto databáze spravuje společnost CNPAC s.r.o.³³ Služby všech výše uvedených databází jsou zpoplatněny.

Přidělení veřejných číselných identifikátorů spojených s poskytováním interpersonálních komunikačních služeb založených na číslech je podmíněno registrací podnikatele jako poskytovatele těchto služeb Úřadem.

Velkoobchodní služby terminace jsou poskytovány, společně se službami originace a tranzitu, na základě smluv o propojení uzavíraných dle Zákona. Velkoobchodní služby terminace jsou tedy oprávněni poskytovat výhradně podnikatelé v elektronických komunikacích. Služby jsou poskytovány za úplaty.

Kromě výše uvedených databází RNPDB v rámci RDČ, na které odkazují uzavřené smlouvy o propojení, zahrnují dodatky těchto smluv o propojení i seznamy, které vymezují jak

³² RNPDB se nepoužívá pro zpracování volání nebo pro dotazování v reálném čase. Používá se jako prostředek pro aktualizaci jednotlivých databází pracujících v režimu reálného času, které jsou používány všemi provozovateli v České republice pro přenositelnost čísla.

³³ Czech Number Portability Administrative Center byla založena 14. 11. 2002 sdružením APVTS (Asociace Provozovatelé Veřejných Telekomunikačních Sítí). APVTS je 100 % vlastníkem.

identifikační čísla veřejných komunikačních sítí (OpID) smluvních stran, tak i OpID subjektů, pro které jsou volání směrována do sítě jedné ze smluvních stran (nepřímé propojení).

Systém velkoobchodního účtování ukončení hlasových volání je v EU založen na tom, že úhradu provádí síť volající strany (velkoobchodní cena terminace, případně i tranzitu je součástí maloobchodní ceny, která je účtována dle platných ceníků volajícímu koncovému účastníkovi) síti operátora, který hovor na bázi propojení přebírá (do jehož sítě je směrován), ať již pro ukončení volání v této síti anebo pro tranzit prostřednictvím této sítě do další/dalších sítí.

Charakter služeb poskytovaných na velkoobchodním trhu (každý poskytovatel služeb terminace má 100% tržní podíl) a skutečnost, že ukončení v dané síti poskytovatele služby terminace nelze nahradit ukončením v jiné síti (to je jedinečnost možnosti ukončit volání vždy pouze v síti volaného), není substituce možná.

Úřad i nadále zachovává dva samostatné velkoobchodní relevantní trhy terminace, a to trh terminace volání v pevném místě a terminace volání v mobilní síti.

Rozhodující pro zařazení služby na trh mobilní terminace je charakteristika koncového bodu zajišťujícího mobilitu u poskytovaných služeb.

Některé hlasové služby poskytované operátory nelze klasifikovat jako čistě mobilní nebo čistě pevné služby, avšak jedná se o hybridní služby. Služby „domácí zóny“ jsou příkladem takových hybridních služeb, ve kterých jsou volání obvykle uskutečňována na pevné číslo prostřednictvím mobilní sítě. V souladu s definicí služeb ukončení hlasového volání, kdy je určujícím kritériem volané číslo, by se k těmto hybridním službám mělo přistupovat jako ke službám ukončení volání v mobilní nebo v pevném místě v závislosti na volaném čísle.

Velkoobchodní služby ukončování volání na některá negeografická čísla, například čísla využívaná pro služby se zvýšenou sazbou, služby bezplatného volání a služby se sdílenými náklady („služby s přidanou hodnotou“), se odlišují od „tradičních“ služeb ukončení volání na účastnická čísla. Obecně se má za to, že poskyvatelé těchto služeb mají určitou vyjednávací sílu a jsou schopni vyjednat určitou sazbu za ukončení volání v rámci dohody o sdílení výnosů³⁴. Ukončení volání na tato čísla by proto nemělo být součástí dotčeného velkoobchodního trhu.

Úřad proto zařazuje shodně jako v předchozí analýze na trh velkoobchodních služeb ukončení hlasového volání v mobilních sítích volání na čísla určená pro mobilní účastníky nebo pro přístup k tísňovým službám.

3.2.3. Nahraditelnost velkoobchodní služby terminace

Hlasové komunikační služby nezávislé na číslech

U maloobchodních interpersonálních komunikačních služeb nezávislých na číslech nebo využívajících vlastních (jedinečných) identifikátorů se jedná o služby poskytované v rámci vytvořené jedinečné sítě. V tomto případě se jedná o služby volání prostřednictvím aplikací, jako jsou např. Facebook Messenger, WhatsApp, Skype, Viber a další. Tyto služby, jelikož zpravidla neumožňují odchozí volání (směrování) do ostatních veřejných komunikačních sítí (zejména sítí využívajících identifikátorů v rámci veřejného číslovacího systému) či přijímání volání z těchto sítí, tedy nejsou součástí věcného vymezení velkoobchodního relevantního trhu terminace. Pokud je přesto v rámci nabídky takovýchto

³⁴ Viz např. Nařízení

maloobchodních služeb nabízena jako doplňková služba volání do jiných komunikačních sítí na čísla z veřejných číslovacích zdrojů (např. SkypeOut, která je však dle Kodexu chápána jako interpersonální komunikační služba založená na číslech), měla by být terminace takového interpersonální komunikace poskytnuta operátorem sítí elektronických komunikací. Takovéto služby by proto byly velkoobchodně vykazovány tímto operátorem. Navíc jak vyplývá z Kodexu (článek 2 odst. 6) jsou takovéto služby chápány jako interpersonální komunikační služby založené na číslech a spadají tak již do výše uvedené kategorie služeb (tj. v předchozí podkapitole zkoumané interpersonální hlasové komunikační služby založené na číslech). Úřad proto na velkoobchodní relevantní trh zařadil i tyto interpersonální komunikační služby, a to i když si je vědom, že může v rámci těchto služeb docházet i k jejich nelegálnímu/podvodnému ukončování v rámci dané (originující) sítě OTT. Problematika je rozvedena v dalším textu.

Na základě výše uvedeného Úřad nepovažuje ukončení volání (terminaci) v rámci interpersonálních hlasových komunikačních služeb nezávislých na číslech za substitut ke službám ukončení hlasového volání (terminaci) v jednotlivých mobilních sítích. Úřad tak tyto služby nezařazuje do věcného vymezení relevantního velkoobchodního trhu.

I když interpersonální komunikační služby nezávislé na číslech nejsou součástí velkoobchodního trhu, je zřejmé, že jednání podnikatelů na definovaném velkoobchodním trhu ovlivňují (nepřímý vliv). Zejména budou působit jako omezující faktor na chování případného podnikatele s významnou tržní silou s ohledem na možnost jednat ve značné míře nezávisle na konkurenci, zákaznících a spotřebitelích. A to zejména prostřednictvím největších poskytovatelů OTT komunikačních služeb (viz Průzkum).

OTT bypass

I když Úřad výše uvedl, že velkoobchodní službu terminace může poskytnout pouze operátor v jehož síti se dané volané číslo nachází, může být volání ukončeno prostřednictvím OTT aplikace, tzv. OTT bypass. Tento způsob ukončování volání se v současné době pokládá za podvod. Přestože volající toto volání prováděl výhradně jako interpersonální komunikační službu založenou na číslech, volaný za určitých okolností obdrží volání, aniž by toto ovlivnil, jako VoIP hovor v negarantované kvalitě prostřednictvím OTT aplikace. K tomuto přesměrování dochází na velkoobchodní úrovni trhu, v oblasti (především mezinárodního) tranzitu provozu operátorů elektronických komunikací, pokud je pro terminaci užívána veřejná síť internet. Směrování ukončení volání je využíváno pro navýšení profitu poskytovatele služeb tranzitu. Tento výnos je podmíněn využíváním kaskádního účtování při směrování provozu do třetích sítí, stejně tak jako vývojem algoritmů/serverů rozeznávajících tzv. známá čísla a skutečnosti, že OTT poskytovatel disponuje u svých uživatelů databází jejich především mobilních čísel. Vzhledem k nadnárodnímu charakteru je tento postup analyzován a navrhovány odpovídající kroky na mezinárodní úrovni jako např. ITU³⁵ anebo jsou realizována technologická řešení na straně poskytovatelů služeb elektronických komunikací. V současné době, kdy je v platnosti v rámci EHP prostor regulace cen za terminaci na základě Nařízení (výrazné snížení cenové hladiny oproti předchozí úrovni), se toto v současné době týká zejména volání mimo EHP.

Úřad vychází z nadnárodního charakteru problematiky, kterou nelze řešit nápravnými prostředky uloženými na základě českého práva/regulace. Rovněž tak je vážným problémem při zjišťování rozsahu působení takového OTT poskytovatele služeb i nedisponibilita dat na národní úrovni. Úřad má za to, že tyto aktivity jsou směrovány poskytovateli OTT služeb zejména do těch zemí, kde je silné zastoupení uživatelů dané OTT služby a zároveň jsou stanoveny vysoké ceny za terminaci volání. Úřad má za to, že Česká republika počtem obyvatel (resp. počtem uživatelů dané služby OTT, mezinárodním provozem určeným

³⁵ https://www.itu.int/itu-t/workprog/wp_item.aspx?isn=13522

pro terminaci v ČR) ani sazbami uplatňovanými za ukončení volání v pevném místě, není z hlediska dosahovaných výnosů atraktivní, i když nelze vyloučit, že k takovému ukončování dochází.

Další nelegální praktikou je tzv. spoofing, kdy např. tranzitující operátor, rovněž z důvodu realizace části výnosu za terminaci mění ID volajícího, resp. označení země, kde bylo volání originováno (realizuje např. rozdíl mezi cenou za terminaci v zemích EHP a neregulovanými cenami sjednanými na komerční bázi mimo EHP).

Ukončení volání (terminace) prostřednictvím IP protokolu v jednotlivých veřejných bezdrátových sítích (Wi-Fi, FWA)

Úřad vyhodnotil zastupitelnost i pro bezdrátové sítě, které by teoreticky při vhodném nastavení mohli zajistit mobilitu účastníků a zajistit tak služby srovnatelné se službami mobilními.

Úřad zvažoval, zda by ukončení hlasových volání v ostatních bezdrátových sítích mohlo být ze strany nabídky substitutem k ukončení hlasových volání v jednotlivých mobilních sítích. To je, zda by služby poskytované na jiných technologiích bezdrátových sítí (vyjma na trh zařazených technologií GSM, LTE a 5G), u nichž lze předpokládat „mobilitu“, zejména pak bezdrátové sítě zajišťované prostřednictvím nelicencovaných (Wi-Fi) a licencovaných (FWA) pásem, mohly být považovány za substitut k ukončení volání v jednotlivých mobilních sítích, a to především z hlediska předávání hovoru při pohybu účastníka.

V současné době provozované sítě Wi-Fi a FWA v České republice, a to i mobilními operátory, jsou poskytovány jako substitut ke klasickým fixním sítím (xDSL, FTTH/B, CATV) umožňujícím pevné připojení v daném místě, jehož ohraničení je dáno výkonem vysílače.

I když bezdrátové sítě typu Wi-Fi/FWA mají souhrnně v České republice sice téměř celoplošné pokrytí, toto pokrytí je tvořeno velkým množstvím operátorů s lokální či regionální působností, jejichž sítě jsou na různé technické úrovni a s různým počtem koncových účastníků trvalého nebo i dočasného charakteru. Těmito sítěmi tak není vybudováno souvislé celostátní pokrytí a nelze tak při hovoru zabezpečit předávání (tzv. handover) při pohybu účastníka mezi jednotlivými oblastmi (vysílači). Současný stav ani předpokládaný rozvoj v období dalších několika let dle názoru Úřadu neumožní zajištění služeb pro koncového uživatele v porovnatelném rozsahu a kvalitě s mobilními sítěmi s celoplošným pokrytím.

Úřad proto došel k závěru, že ukončení volání v jednotlivých veřejných bezdrátových sítích Wi-Fi a FWA v České republice není substitutem k ukončení volání (terminaci) v jednotlivých veřejných mobilních sítích. Úřad však bude rozvoj těchto sítí a služeb nadále sledovat a v případě zásadní změny na trhu svůj závěr přehodnotí.

Nehlasové interpersonální komunikační služby založené na číslech

Úřad dále zkoumal, zda lze do věcného vymezení velkoobchodního trhu zahrnout pouze hlasové komunikační služby nebo i další (nehlasové) interpersonální komunikační služby. Výše uvedené služby SMS/MMS lze považovat za nehlasové interpersonální komunikační služby založené na číslech. Unikátní veřejná databáze čísel a kódů je využívána nejen pro směřování hlasových komunikačních služeb – služby volání, ale také pro směřování služeb posílání SMS/MMS zpráv. Služba SMS je prioritně využívána jako služba v mobilních sítích. Pro přenos služby krátkých zpráv (SMS) se v mobilních sítích využívá signalizační kanál. V síti GSM mají SMS zprávy odlišné směřování od hlasové komunikační služby. Pokud je v mobilní síti zpráva originována jako SMS je i jako SMS terminována. Nelze tedy ze strany poskytovatele služby SMS zprávu alternativně terminovat jako hlasovou komunikační službu a obráceně originovanou hlasovou komunikační službu nelze v mobilní síti terminovat jako

službu SMS. Z uvedeného pohledu tak na velkoobchodním trhu neexistuje možnost této poptávkové substituce. Obdobně platí i pro služby MMS a také ostatní OTT textové komunikační služby. S ohledem na charakter předmětného velkoobchodního trhu, kdy služba ukončení volání na čísla pro veřejné mobilní telefonní sítě (dle číslovacího plánu) v síti daného operátora může být poskytnuta pouze operátorem v jehož síti se daný volaný (dané účastnické číslo z číslovacího plánu) nachází a zároveň formou komunikace, kterou volající určil, Úřad nepovažuje ukončování SMS/MMS zpráv v mobilní síti, jakož i v rámci OTT textové komunikační služby, za substitut k ukončení volání jednotlivých veřejných v mobilních sítích.

Úřad tak tyto služby nezařazuje do věcného vymezení relevantního velkoobchodního trhu.

Závěr vymezení velkoobchodního trhu:

Úřad do věcného vymezení velkoobchodního trhu zahrnul služby terminace (ukončení volání) ve veřejné mobilní komunikační síti poskytované podnikateli v elektronických komunikacích na velkoobchodní úrovni na základě smluv o propojení.

Z analýzy nahraditelnosti na straně poptávky a nabídky vyplývá, že v současnosti zatím nejsou a ani v blízké budoucnosti nebudou na velkoobchodní úrovni žádné alternativy.

Propojování sítí/směrování volání je prováděno na základě veřejných databází účastnických čísel a kódů sítě (OpID).

Předmětem velkoobchodní terminace je výhradně ukončování hlasové komunikační služby založené na číslech, to je přímé nebo zprostředkované uskutečňování a přijímání vnitrostátních anebo vnitrostátních a mezinárodních volání prostřednictvím jednoho nebo více čísel národního nebo mezinárodního číslovacího plánu. Velkoobchodní trh zahrnuje ukončení volání (terminaci) na telefonní čísla v jednotlivých mobilních sítích (vymezená ve vyhlášce o číslovacích plánech sítí a služeb elektronických komunikací vydané k provedení § 29 odst. 4 Zákona). U těchto služeb je uplatněna technologická neutralita. Trh tedy zahrnuje služby realizované prostřednictvím mobilních sítí provozovaných na technologiích GSM, LTE a 5G.

Zahrnuty jsou dále velkoobchodní služby terminace poskytované v rámci národního propojení, i velkoobchodní služby terminace příchozího mezinárodního provozu (tj. mezinárodní terminaci předávanou v bodech propojení na území České republiky). Zahrnuta je i hlasová komunikace v rámci vlastní veřejné mobilní komunikační sítě (tzv. samozásobení).

Z věcného vymezení trhu jsou vyloučeny služby, které jsou předmětem věcného vymezení velkoobchodního trhu ukončení volání (terminace) v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě.

Součástí trhu nejsou volání na čísla s přístupovými kódy k hlasovým komunikačním službám, na kterých jsou dále poskytovány služby obsahu, a dále volání na telefonní čísla, která se skládají z přístupového kódu k virtuálním neveřejným telefonním sítím (VPN) a doplňkových číslic.

3.2.4. Určení subjektů působících na velkoobchodní úrovni trhu ukončení volání

Úřad konstatuje, že technické řešení veřejných komunikačních sítí neumožňuje volajícímu volbu doručení volání, tj. doručení volání do jiné sítě, než je síť operátora, v níž je číslo volaného umístěno.

Úřad tak zařadil na dotčený trh mobilní síťové operátory – MNO, kteří disponují mobilní sítí na základě přidělených kmitočtů a mají tak technickou kontrolu nad

směrováním volání na účastnická čísla umístěná ve své síti, disponují OpID a uzavírají smlouvy o propojení.

Vzhledem k tomu, že v současnosti na mobilním trhu existuje značné množství virtuálních operátorů a v časovém vymezení analýzy relevantního trhu nelze vyloučit vstup dalších. Úřad posuzoval v jakém případě virtuálního operátora zařadit na relevantní trh.

Jako mobilní virtuální operátoři (MVNO – Mobile Virtual Network Operator) jsou označovány společnosti poskytující mobilní služby koncovým účastníkům, které nedisponují vlastní rádiovou přístupovou sítí (resp. nemají vlastní přiděl rádiových kmitočtů pro vybudování rádiové přístupové sítě). MVNO kupují přístup do mobilních sítí a služby od mobilních operátorů (MNOs – Mobile Network Operators), kteří disponují vlastní mobilní sítí, a to buď přímo nebo zprostředkovaně prostřednictvím tzv. MVNE (Mobile Virtual Network Enabler)³⁶.

Mobilní virtuální operátor působí z hlediska praktické implementace na konkrétním trhu vždy na základě unikátního řešení. Z tohoto pohledu tedy neexistuje žádný standardizovaný koncept, kterého by se subjekty vstupující na mobilní trh měly držet. Každý MVNO se liší mírou závislosti na poskytovateli infrastruktury a spektrem služeb, které nabízí pod vlastním jménem/značkou.

V případě mobilních virtuálních operátorů (MVNO) je nutné vycházet z konkrétní situace, zda tento operátor samostatně hlasová volání terminuje a má k tomu potřebné technické prostředky.

Plnohodnotný MVNO (tzv. full MVNO) využívající pouze přístupovou rádiovou část sítě hostitelského mobilního síťového operátora zpravidla pro účely originace, který si bude další prvky sítě zajišťovat sám a bude hlasová volání terminovat prostřednictvím vlastní infrastruktury (technických prostředků) s využitím vlastního přiděleného OpID, bude považován za součást vymezeného velkoobchodního trhu.

Virtuální operátor na úrovni přeprodeje služeb terminuje prostřednictvím sítě hostitelského operátora, a z tohoto důvodu tyto operátoři nejsou do vymezení relevantního trhu zařazeni.

V době zpracování analýzy byl na trhu identifikován jeden subjekt v postavení full MVNO – Nordic Telecom Regional s.r.o., který měl smlouvu jako full MVNO se společností O2 a zároveň působil jako MVNO v síti T-Mobile. Právě díky postavení full MVNO s vlastními smlouvami o propojení za účelem zajištění služby ukončení volání ve své síti je společnost Nordic Telecom Regional s.r.o. zařazena do vymezení zkoumaného velkoobchodního trhu.³⁷

Na základě výše uvedeného Úřad identifikoval níže uvedené subjekty, které působí na velkoobchodním trhu mobilní terminace:

- O2 Czech Republic a.s.,
- T-Mobile Czech Republic a.s.,
- Vodafone Czech Republic a.s.,

³⁶ MVNE je subjekt nabízející výhradně velkoobchodní služby dalším operátorům (ve formě MVNO či značkových přeprodejců), tzn. bez vlastních účastnických smluv. Disponuje některými prvky mobilní sítě, nikoliv však mobilní přístupovou sítí (RAN).

³⁷ Na základě rozhodnutí ÚOHS z konce září 2024 bylo povoleno spojení soutěžitelů Nordic Telecom Regional a.s. a O2. Společnost O2 dosud nezveřejnila harmonogram dalšího postupu, včetně uskutečnění předpokládané fúze, v době zpracování analýzy tak subjekt Nordic Telecom Regional s.r.o. na trhu nadále působil.

– Nordic Telecom Regional s.r.o.

Společnosti Nordic Telecom Holding a O2 podepsaly 24. června 2024 smlouvu o prodeji stoprocentního podílu ve společnosti Nordic Telecom Regional s.r.o.³⁸. Transakce podléhala schválení ze strany ÚOHS. Jak je uvedeno v kapitole 2.2. ÚOHS koncem září 2024 povolil svým pravomocným rozhodnutím spojení soutěžitelů. V návaznosti na povolení uvedené transakce Úřad očekává následné spojení společností Nordic Telecom Regional s.r.o. a O2, resp. přinejmenším převzetí zákaznické báze a poskytování souvisejících služeb ze strany společnosti O2. Po provedení spojení společností Nordic Telecom Regional s.r.o. a O2 tak na trhu v České republice nebude působit žádný full MVNO operátor, který by byl poskytovatelem velkoobchodních služeb terminace, a součástí vymezeného velkoobchodního trhu tak zůstanou jen 3 MNO.

3.3. Územní vymezení

Podnikatelské subjekty, které na mobilním trhu v současné době působí a které provozují veřejné mobilní sítě pro mobilní hlasové komunikační služby nabízí mobilní služby na území celé České republiky.

Službu ukončení volání (terminace) v jednotlivých veřejných mobilních sítích může poskytovat výhradně jen ten operátor, do jehož síť je volaný účastník připojený. Územní vymezení zahrnuje proto vždy oblast, která je komunikační sítí daného operátora pokryta. Každý podnikatel poskytující ukončení hlasových volání v jednotlivých veřejných mobilních sítích uplatňuje vůči uživatelům/odběratelům stejné ceny v rámci své veřejné mobilní telefonní sítě (nehledě na použitou technologii) napříč Českou republikou což nasvědčuje, že soutěžní podmínky jsou na celém území České republiky dostatečně homogenní. Podnikatelé též neomezují svoji nabídku služeb ukončení volání na vybrané regiony, ale nabízí služby plošně na území celé České republiky.

Úřad proto došel k závěru, že územním vymezením relevantního trhu č. 2 – velkoobchodní služby ukončení hlasového volání v jednotlivých mobilních sítích, je území celé České republiky, resp. rozsah komunikační sítě jednotlivých poskytovatelů velkoobchodní služby ukončení volání v mobilní síti.

3.4. Časové vymezení

S ohledem na charakter trhu se nepředpokládá významná změna v jeho vývoji, proto je časový rámec pro analýzu vymezen v souladu se Zákonem na maximální období 5 let.

4. Test tří kritérií

Doporučení v odstavci 22 ukládá vnitrostátním regulačním orgánům, že by měly provést analýzu trhů, které již v Doporučení uvedeny nejsou, ale jsou regulovány v rámci území spadajícího do jejich pravomoci na základě dřívějších analýz.

V souladu s článkem 67 odst. 1 Kodexu může Úřad uložit regulační povinnosti ex ante odůvodněně pouze na trzích, kde jsou splněna všechna tři kritéria uvedená v testu tří kritérií. Úřad je proto povinen v souladu s ustanovením Zákona v § 52 odst. 3 a 4 na trzích, které byly vyňaty na úrovni EU ze seznamu trhů uvedených v Doporučení jako vhodné pro uplatnění

³⁸ <https://nordictelecom.cz/pro-media/11/prohlaseni-nordic-o2/>

regulace ex ante vyhodnotit test tří kritérií.³⁹ Tato povinnost byla implementována i do Opatření⁴⁰.

4.1. Vyhodnocení prvního kritéria

První kritérium se týká zjišťování přítomnosti značných a nikoli dočasných strukturálních, právních nebo regulačních překážek vstupu na trh. Jeho účelem je určit, zda, kdy a do jaké míry je pravděpodobný vstup na trh, a určit příslušné faktory pro úspěšný vstup na dotčený trh elektronických komunikací.

Z hlediska vyhodnocení tohoto kritéria jsou významné zejména tyto druhy překážek vstupu na trh: strukturální překážky, právní nebo regulační překážky. Přičemž za strukturální překážky jsou považovány i situace kde poskytování služby vyžaduje např. existenci sítě, která není technicky duplikovatelná nebo jejíž duplikace je z ekonomického hlediska neudržitelná.

Různé překážky vstupu na trh by neměly být posuzovány izolovaně, ale souhrnně. Zatímco jednotlivě posuzovaná překážka vstupu na trh nemusí být považována za významnou, spolu s jinými překážkami by mohla vyvolat účinky, které by ze souhrnného hlediska vstup na zkoumaný trh znemožnily nebo mu bránily.

Při určování relevantních trhů pro možnou regulaci ex ante by měly být brány v úvahu také možnosti překonání překážek vstupu na trh ve výhledovém časovém období pro analýzu, to je následujících pěti let.

Každý identifikovaný poskytovatel velkoobchodních služeb terminace je jediným dodavatelem těchto služeb ukončení volání svým účastníkům, proto poskytovatel odchozího volání nemá jinou možnost než zakoupit ukončení hovoru u tohoto poskytovatele, jakmile jeho maloobchodní účastník zavolá na číslo umístěné v síti tohoto jiného poskytovatele hlasových komunikačních služeb.

Na straně poptávky a/nebo nabídky neexistují žádné účinné náhrady za ukončení volání. Na vymezeném velkoobchodním trhu lze proto konstatovat přítomnost vysokých a trvalých překážek vstupu. Takovouto překážku vstupu je tak možno označit za absolutní. Úřad nemá povědomost o tom, že by tato technologická překážka byla v době nejbližších pěti let, což představuje účinnost analýz ex ante dle Zákona, překonána.

Závěr k prvnímu kritériu: Na základě výše uvedeného, zejména s ohledem na neexistenci reálných substitutů na trhu existují na velkoobchodním trhu ukončení volání v mobilní síti značné, a nikoliv dočasné překážky vstupu. První kritérium je tak splněno.

4.2. Vyhodnocení druhého kritéria

Úřad v rámci druhého kritéria analyzuje, zda struktura zkoumaného trhu v příslušném časovém období směřuje k účinné hospodářské soutěži, a to s ohledem na stav a předpokládaný vývoj hospodářské soutěže, a to z pohledu faktorů, které mohou stát za překážkami vstupu na trh.

³⁹ Tento postup byl uplatněn i dalšími národními regulačními úřady v rámci EU po přijetí Nařízení. Na dotčeném trhu nebyl splněn test tří kritérií a trh nebyl nadále považován za vhodný pro uplatnění regulace ex ante v Rakousku, Belgii, Bulharsku, Chorvatsku, Dánsku, Řecku, Irsku, Rumunsku, Slovensku a Španělsku.

⁴⁰ Viz článek 7 Přechná ustanovení ve vztahu k článku 3 dotčeného Opatření.

Úřad bere do úvahy, že i když se dotčený trh vyznačuje značnými překážkami vstupu, mohou jiné strukturální faktory na tomto trhu znamenat, že trh přesto směřuje k tomu, aby se na něm v příslušném časovém období rozvinula účinná hospodářská soutěž.

Pokud z provedené analýzy vyplývá, že se na trhu rozvíjí účinná hospodářská soutěž bez uplatnění regulace ex ante během období přezkumu, nebo se tak stane po uplynutí tohoto období, resp. v období přezkumu již existuje jasný důkaz, že trh vykazuje pozitivní dynamiku, na takovémto trhu by již neměla být uplatněna regulace ex ante.

Technologický vývoj nebo sblížování produktů a trhů mohou vyvolávat tlaky mezi operátory, kteří působí na různých produktových trzích. Úřad proto analyzuje i sblížování produktů dodávaných prostřednictvím různých síťových technologií, které může vyvolat konkurenční tlaky ze strany operátorů, kteří působí na jiných produktových trzích, a může vést ke sblížování trhů.

Úřad provedl věcné vymezení maloobchodního trhu vzhledem k tomu, že technologický vývoj nebo sblížování produktů a trhů mohou vyvolat konkurenční tlaky mezi operátory, kteří působí na různých produktových trzích. V případě velkoobchodních služeb terminace se toto týká interpersonálních služeb nezávislých na číslech, které Úřad na základě provedeného zkoumání maloobchodního trhu považuje za přímou náhradu tradičních služeb poskytovaných poskytovateli služeb elektronických komunikací (hlasové komunikační služby založené na číslech). Uvedené komunikační služby nezávislé na číslech mohou vzhledem k vnímání jejich zastupitelnosti ze strany uživatelů a jejich neustálému rozšiřování v nadcházejících letech hrát stále významnější úlohu na maloobchodních trzích a následně tak vyvíjet nepřímý tlak na velkoobchodní trh terminace.

Vzhledem ke skutečnosti, že ukončit hlasové volání může pouze ten poskytovatel elektronických komunikací, v jehož síti se volané telefonní číslo nachází, má každý poskytovatel služeb na analyzovaném velkoobchodním relevantním trhu ukončení volání vždy tržní podíl 100 % v dané síti.

Významný tržní podíl sám o sobě předem nevylučuje určitou konkurenci na trhu. Pouze umožňuje podnikatelskému subjektu, který v takovém postavení je, určovat, nebo alespoň znatelně ovlivňovat podmínky, za kterých se taková konkurence vyvíjí a obecně jednat bez ohledu na omezení konkurence, pokud mu takové chování nepůsobí újmu. Úřad vychází z premisy, že v prostředí ex ante regulace je tržní síla především měřena porovnáním síly dotčeného podnikatelského subjektu možností zvýšit ceny, aniž by utrpěl významné ztráty prodeje nebo výnosů. Komise hodnotí v závěru Nařízení, že ve svém důsledku vede „*při zpracování nových analýz národními regulačními úřady ke striktnímu oddělení cenových a necenových rizik. Obecně se má za to, že cenová selhání (zejména uplatnění excesivních cen) jsou dostatečně ošetřena výše uvedeným Nařízením. Národní regulační úřady se proto při hodnocení druhého a třetího kritéria testu tři kritérií, to je rozvoje hospodářské soutěže a dostatečnosti jiných regulačních nástrojů (vyjma regulace ex-ante), zabývají možnostmi tržních selhání v necenové oblasti a nástroji pro řešení takovýchto tržních selhání. Tento přístup uplatňují i v případné analýze a následném ukládání povinností podniku s významnou tržní silou.*“.

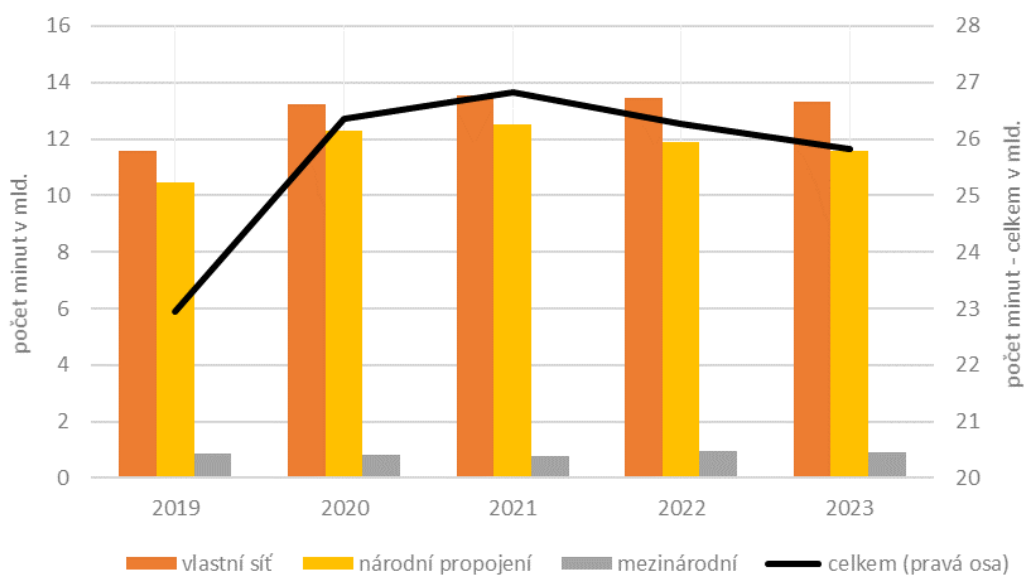
Úřad proto analyzoval vývoj velkoobchodního trhu ukončení volání v mobilní síti a sledoval dva druhy možných překážek rozvoje konkurence na tomto trhu, a to cenových a necenových.

4.2.1. Vývoj na trhu terminace poskytované v mobilní síti a tržní podíl poskytovatelů služby ukončení hlasových volání ve všech jednotlivých komunikačních mobilních sítích

Službami zahrnutými na velkoobchodní trh terminace jsou terminace příchozího provozu v rámci národního propojení od jiného národního operátora a terminace příchozího provozu mezinárodního volání od propojeného zahraničního operátora. Mezinárodní příchozí provoz je pro účely regulace rozdělen na provoz v rámci zemí EHP a ostatní, a to s ohledem na uplatněnou regulaci anebo komerční ujednání. Do velkoobchodních služeb terminace pro účely analýzy velkoobchodního relevantního trhu je zahrnut i počet minut hlasových volání originovaných i terminovaných ve vlastní síti jednotlivých poskytovatelů služeb elektronických komunikací (tj. self supply), neboť tyto jsou považovány za potenciální rozšíření velkoobchodního trhu, pokud by maloobchodní účastník přešel k jinému poskytovateli služeb.

Následující grafy dokumentují vývoj trhu za období účinnosti závěrů analýzy zpracované v předchozím kole.

Graf č. 12: Vývoj celkového provozu terminace v mobilních sítích, včetně volání ve vlastní síti

Zdroj: Úřad

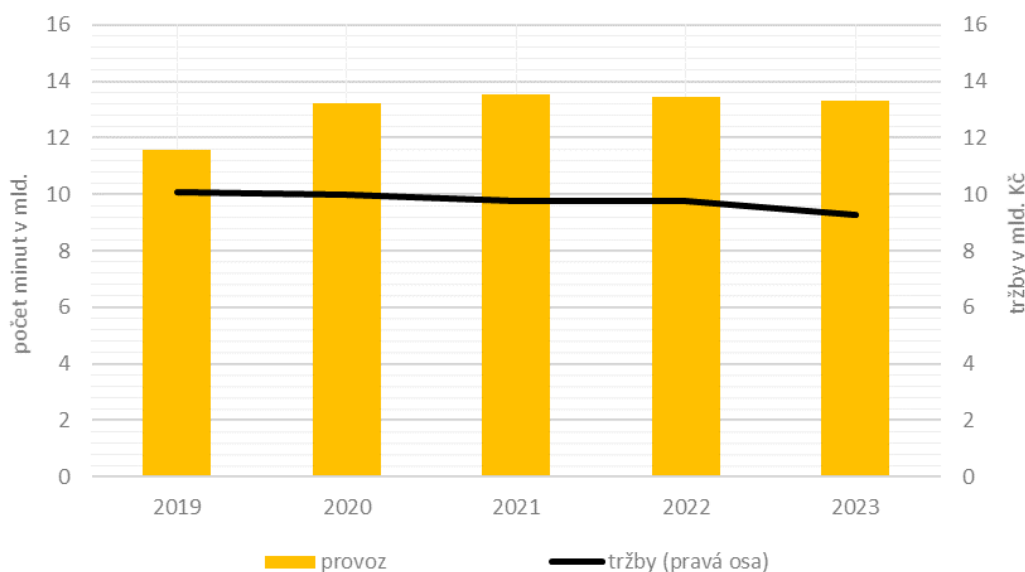
Z výše uvedeného grafu je zřejmé, že provoz volání ve vlastní mobilní síti za celé sledované období mírně převyšuje příchozí provoz pro terminaci z ostatních národních mobilních a pevných sítí. Tržní podíl provozu volání ve vlastní síti tak za celé sledované období mírně převyšuje 50 % (interval 50,2 až 51,5 %).

Celkový provoz v rámci propojení na vymezeném velkoobchodním trhu měl v letech 2020–2021 růstový trend (v roce 2022 se provoz zvýšil o téměř 17 % oproti roku 2019), ke kterému došlo zejména vlivem období pandemie COVID-19, kdy byl omezen pohyb osob, častěji se pracovalo z domova a komunikace byla ve větší míře uskutečňována prostřednictvím interpersonálních komunikačních služeb elektronických komunikací. V následných dvou letech (2022 a 2023) došlo k poklesu terminovaného provozu (v porovnání

s rokem 2021 provoz v roce 2023 poklesl o 3,7 %), ne však pod úroveň roku 2019, když v porovnání s rokem 2019 došlo v roce 2023 k nárůstu provozu o téměř 13 %. Pouze u terminace mezinárodních volání došlo k nárůstu za celé sledované období 2019–2023 pod deset procent (o 6 %).

V následujících grafech se Úřad zaměřuje na detailní vývoj jednotlivých položek služeb zahrnovaných do ukončení volání v rámci analýzy celkového trhu mobilní terminace.

Graf č. 13: Vývoj provozu volání ve vlastní mobilní síti a souvisejících tržeb

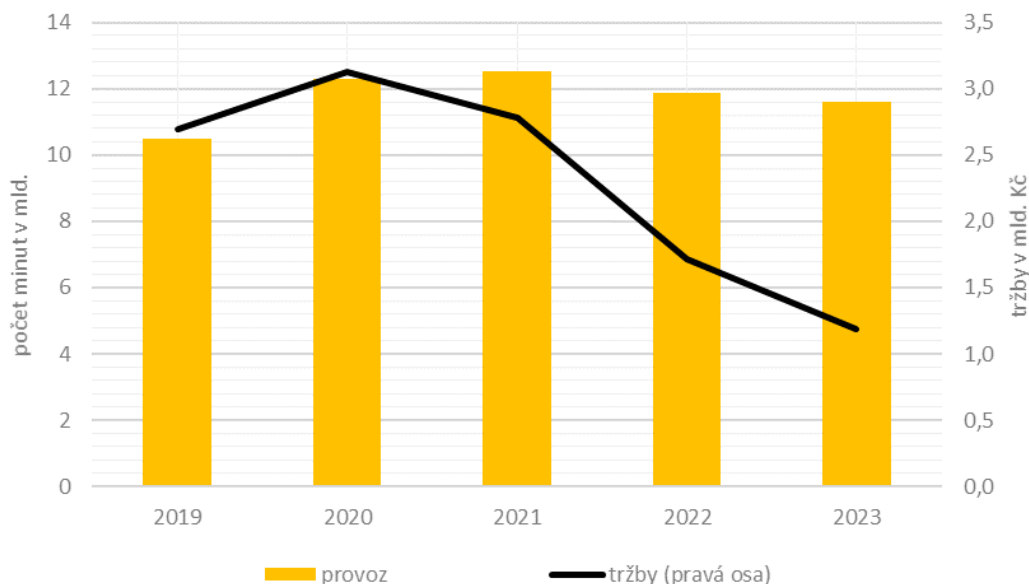

Zdroj: Úřad

Z výše uvedeného grafu je zřejmé, že vývoj tržeb nekopíruje ve sledovaném období vývoj provozu, ale má klesající trend. Za celé období se tržby snížily na 92 %, zatímco provoz celkem vzrostl v roce 2023 na 115 % oproti roku 2019, i když v posledních dvou letech byl zaznamenán trend poklesu (meziročně 2023/2022 činil pokles pouze 1 %). Pokles provozu může být způsoben jak odezněním vlivů pandemických let 2020 a 2021, tak i odlivem komunikace k jiným formám interpersonální komunikace, jak je uvedeno v analýze maloobchodního trhu. Vliv na tržby pak může být dán vyšším využíváním zejména

neomezených paušálů u služeb volání za současného snižování počtu pre-paid služeb na maloobchodním trhu v posledních letech.

Graf č. 14: Vývoj provozu a tržeb terminace v rámci národního propojení

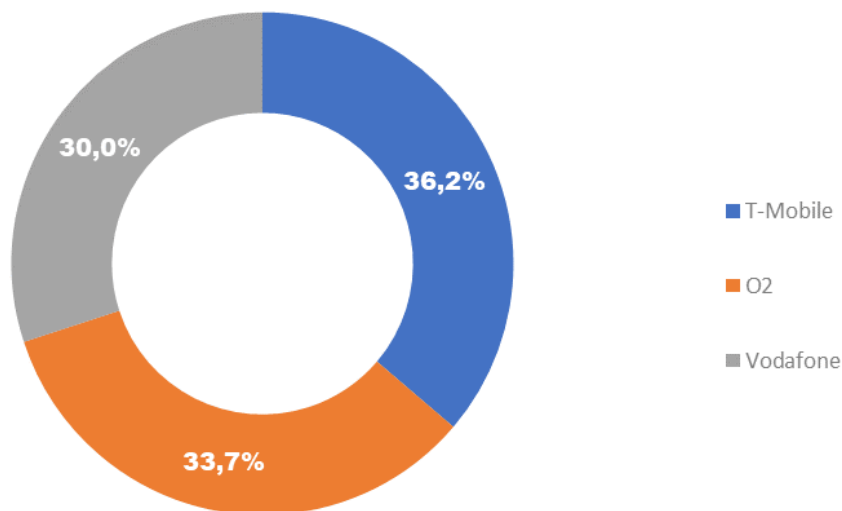
Zdroj: Úřad

I při sledování vývoje provozu u velkoobchodní služby terminace v rámci národního propojení (tj. přichodzí provoz pro terminaci z ostatních národních mobilních a pevných sítí) je zjevný nárůst provozu v počátečním období, to je do r. 2021 a jeho následný pokles. Hodnota provozu v roce 2023 však stále zůstává nad úrovní počátečního období sledování, to je roku 2019, a to o 11 %. Podíl tohoto provozu na celkových službách terminace zařazených na analyzovaných trzích je významný (v roce 2023 dosáhl téměř 45 %), avšak v čase má mírně klesající trend.

Vývoj tržeb na počátku sledovaného období, to je jejich nárůst, ovlivnil nárůst provozu. Následný pokles tržeb od roku 2021 ovlivnil více než samotný pokles provozu zejména pokles regulovaných cen za velkoobchodní službu terminace v rámci zemí EHP na základě Nařízení.

V následujícím grafu je znázorněn tržní podíl jednotlivých poskytovatelů velkoobchodní služby terminace v rámci národního propojení v mobilních sítích k 31. prosinci 2023.

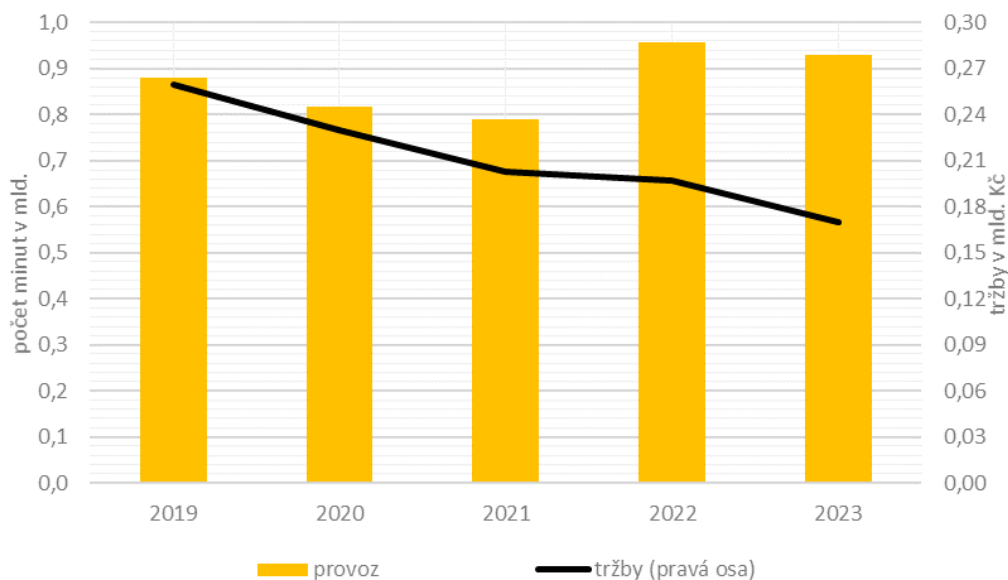
Graf č. 15: Tržní podíl jednotlivých poskytovatelů velkoobchodních služeb terminace v mobilních sítích v roce 2023 na provozu v rámci národního propojení

Zdroj: Úřad

Tržní podíly všech tří poskytovatelů služeb jsou poměrně vyrovnané. Podíl společnosti Nordic Telecom Regional s.r.o. byl u těchto služeb na trhu v roce 2023 marginální a dosáhl úrovně pod 0,01 %, a proto nebyl ve výše uvedeném grafu ani zobrazen.

Graf č. 16: Vývoj provozu a tržeb za službu velkoobchodní terminace v rámci mezinárodního propojení

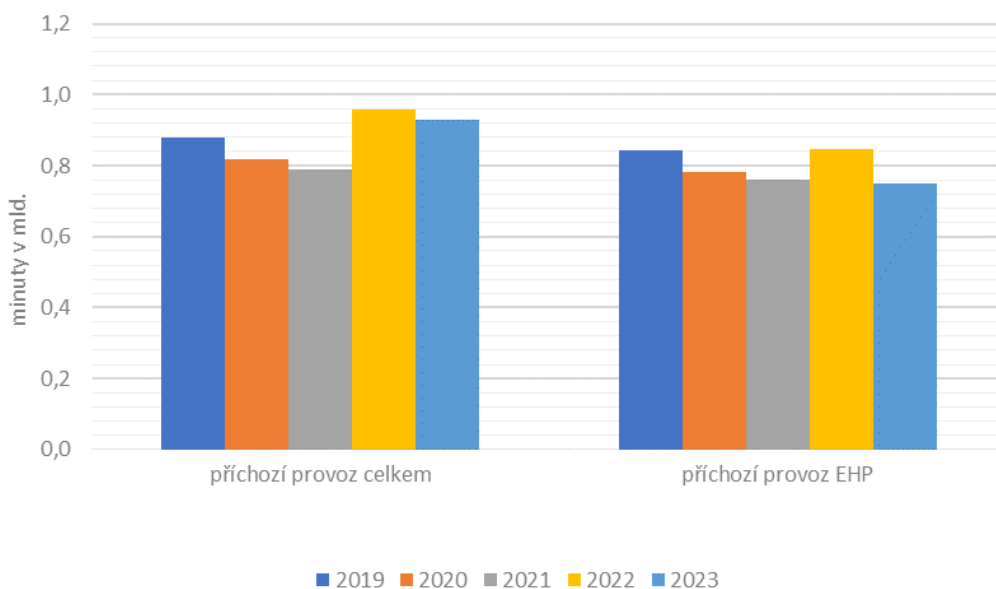
Zdroj: Úřad

Na rozdíl od předchozích služeb zařazených na sledovaný velkoobchodní trh, které byly originované na národním trhu, příchozí provoz mezinárodních volání pro terminaci v mobilních sítích vykazoval ve sledovaném období odlišný vývoj. Zatímco v prvních třech letech se jedná o pokles, v roce 2022 došlo k významnému meziročnímu nárůstu provozu o 21 %. Následně v roce 2023 došlo k meziročnímu poklesu o 3 %. V porovnání s rokem 2019 provoz v roce 2023 vzrostl na 106 %. Podíl mezinárodního příchozího provozu pro terminaci na celkovém provozu pro terminaci v mobilních sítích ve sledovaném období 2019–2023 dosahoval úrovně 2,9–3,8 %, v porovnání s národním provozem jej tak lze označit za relativně nízký, a to stabilně.

Tržby za služby terminace mezinárodních volání měly po celé sledované období klesající trend. Za celé sledované období 2019–2023 tržby celkem za mezinárodní příchozí provoz poklesly o 35 %, za stejné období u příchozího provozu ze zemí EHP poklesly tržby dokonce o 59 %. Tento pokles byl ovlivněn zejména zavedením celounijních regulovaných cen za ukončení volání. Detailní vliv struktury terminovaných mezinárodních volání na tržby, to je,

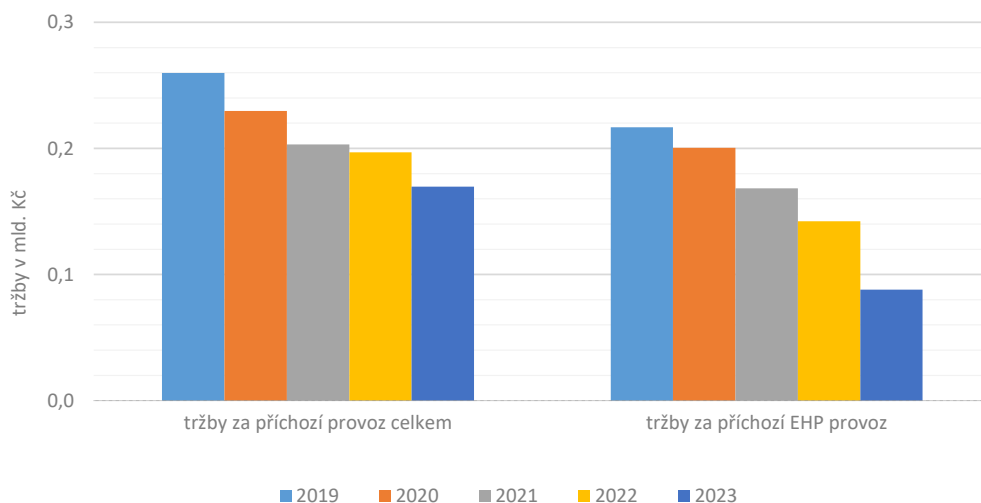
zda se jednalo o originovaná volání ze zemí EHP s regulovanou cenou anebo z ostatních zemí s cenou komerční, je znázorněno v následujících grafech.

Graf č. 17: Vývoj provozu – velkoobchodní mezinárodní příchozí provoz v rámci propojení

Zdroj: Úřad

Graf č. 18: Vývoj tržeb – velkoobchodní mezinárodní příchozí provoz v rámci propojení

Zdroj: Úřad

Z výše uvedených grafů je zřejmé, že podstatnou část příchozího mezinárodního provozu v prvních třech letech 2019–2022 tvořil příchozí provoz ze zemí EHP, kdy dosahoval podílu 96 % na celkovém příchozím provozu. V dalších letech tento podíl klesal a v roce 2023

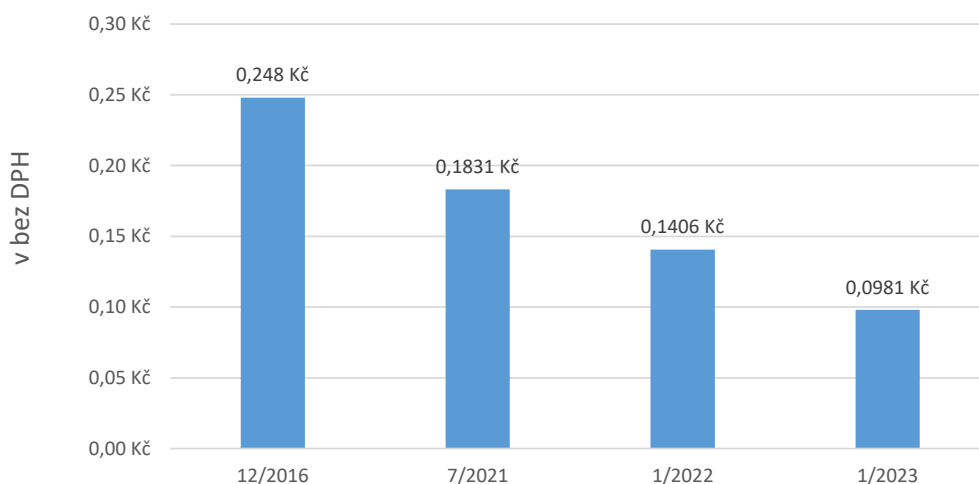
činil 81 %. Příchozí provoz celkem za sledované období 2019–2023 vzrostl na 106 %, za stejné období příchozí provoz z EHP poklesl na 89 %.

Regulovanou cenu za terminaci volání v jednotlivých mobilních sítích Úřad fakticky stanovil naposledy s účinností od prosince 2016 (0,248 Kč/min.) a od té doby platila beze změn až do června 2021. Od července 2021 jsou terminační ceny regulovány na základě nařízení Evropské komise v přenesené pravomoci (EU) 2021/654 ze dne 18. prosince 2020, kterým se doplňuje směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1972 stanovením jednotné maximální sazby za ukončení hlasového volání v mobilní síti po celé Unii ve výši 0,2 Eurocentu/min. K dosažení regulované ceny na úrovni 0,2 Eurocentu/min. bylo stanoveno postupné snižování, přičemž od 1. ledna 2024 již musejí všichni poskytovatelé účtovat ceny za terminaci maximálně v této výši. Maximální sazby za ukončení hlasového volání vyjádřené v jiných měnách než euro se každoročně revidují a aktualizují do 1. ledna, přičemž se použije nejaktuálnější průměr referenčních směnných kurzů zveřejněných 1. září, 1. října a 1. listopadu Evropskou centrální bankou v Úředním věstníku Evropské unie. Např. pro přepočít sazby 0,004 Euro/min. k 1. lednu 2023 byl použit průměr referenčních směnných kurzů (24,529 Kč/Euro) zveřejněných Evropskou centrální bankou 1. září 2022, 3. října 2022 a 3. listopadu 2022. Vývoj regulovaných cen za službu terminace v mobilních sítích ve sledovaném období znázorňuje následující tabulka doplněná o graf.

Tabulka č. 1: Vývoj cen za velkoobchodní služby ukončení volání v jednotlivých mobilních sítích (bez DPH za minutu)

OBDOBÍ OD	12/2016	7/2021	1/2022	1/2023
CENA V EURECH	-	0,007 €	0,0055 €	0,004 €
CENA V KČ	0,248 Kč	0,183 Kč	0,1406 Kč	0,0981 Kč

Graf č. 19: Vývoj cen za velkoobchodní služby ukončení volání v jednotlivých mobilních sítích za období 2019–2023 (v Kč bez DPH)

Zdroj: Úřad

Dílčí závěr: Vývoj hlasových komunikačních služeb založených na číslech v mobilní komunikační síti Úřad analyzoval v rámci věcného vymezení maloobchodního trhu. Trend vývoje na maloobchodě je obdobný s trendem vývoje velkoobchodních služeb terminace poskytovaných v mobilní komunikační síti.

Lze tak konstatovat, že dotčený velkoobchodní trh je nepřímo ovlivňován vývojem na maloobchodním trhu, resp. substitucí s interpersonálními komunikačními službami nezávislými na číslech, a to jak hlasovými, tak i textovými. Zároveň je vývoj na vymezeném velkoobchodním trhu, zejména z pohledu tržeb za dotčené služby terminace, ovlivňován regulovanými jednotnými terminačními sazbami na úrovni EU určenými Nařízením. Úřad má za to, že tyto faktory je nutné brát v úvahu při hodnocení tržního prostředí a schopnosti uplatnit jednotlivými poskytovateli velkoobchodních služeb terminace v mobilní síti významnou tržní sílu.

4.2.2. Cenové překážky

Riziko nadměrných (nepřiměřeně vysokých, excesivních) sazeb za ukončení hlasového volání je chápáno jako nejzávažnější hrozbou pro efektivní hospodářskou soutěž na velkoobchodních terminačních trzích.

Kodex v článku 75 proto zmocnil Komisi k přijetí aktu v přenesené pravomoci, jímž stanoví jednotnou maximální sazbu za ukončení hlasového volání v mobilní síti po celé Unii a jednotnou maximální sazbu za ukončení hlasového volání v pevné síti po celé Unii (společně dále jen „celounijní sazby za ukončení hlasového volání“).

Komise aktem v přenesené pravomoci stanovila formou Nařízení jednotnou úroveň cen za služby terminace pro celou EU, čímž nahradila dosavadní regulační pravomoc národních regulačních Úřadů a nejednotnou cenovou hladinu.

Celounijní velkoobchodní ceny za ukončení hlasového volání se přímo použijí na každého poskytovatele služeb v oblasti ukončení hlasového volání v sítích poskytovaných v pevném místě a v mobilních sítích v EU.

Jednotné celounijní ceny za ukončení hlasového volání vycházejí z efektivních nákladů na poskytování služeb v oblasti ukončení hlasového volání a měly by být podobné jako sazby, které by bylo možné očekávat v případě konkurenčních trhů.

Uplatňování celounijních sazeb za ukončení hlasového volání tak má omezit schopnost operátorů mobilních a pevných sítí stanovovat nadměrné sazby za ukončení hlasového volání.

Stanovení jednotných cen Nařízením považuje Komise za dostatečné regulační opatření proti narušení hospodářské soutěže na velkoobchodním trhu terminace, a proto v Doporučení již neuvádla dotčený velkoobchodní trh na seznam relevantních trhů, které by připadaly v úvahu pro uplatnění regulace ex ante.

Komise zavedením jednotné celounijní velkoobchodní ceny za terminaci formou Nařízení v podstatě za pomoci jiného regulačního nástroje tento hlavní potenciální konkurenční problém podchytila. Dle příslušných odstavců § 51 Zákona musí Úřad při provádění analýz mimo jiné zohlednit vliv jiných regulačních opatření na zkoumaný trh. **V případě vymezeného trhu tak Úřad bere do úvahy celounijní regulaci jednotných velkoobchodních cen vyplývající z Nařízení a konstatuje, že uvedený potenciální soutěžní problém je již vyřešen přijetím tohoto opatření na úrovni Komise.** Úřad tak na vymezeném trhu neshledává cenové překážky, resp. riziko účtování nepřiměřeně vysokých velkoobchodních cen za ukončení volání ze strany poskytovatelů dotčených služeb.

Úřad v souvislosti s uloženými nápravnými opatřeními v oblasti cen dále uvádí, že v období účinnosti stávající analýzy dotčeného trhu neřešil žádné podněty a podání týkající se oblasti cen.

Dílčí závěr: Úřad považuje, ve shodě s Komisí, cenové překážky (možnost uplatnění excesivních cen) na tomto trhu za stěžejní ohrožení rozvoje účinné hospodářské soutěže. Celounijní regulaci cen za velkoobchodní službu terminace formou nařízení považuje Úřad za účinnou, vedoucí k odstranění této překážky.

4.2.3. Necenové překážky

Zamezení uplatnění neúměrně vysokých velkoobchodních cen za službu terminace Nařízením je vnímáno jako zásadní pro zajištění rozvoje soutěže na souvisejícím maloobchodním trhu. Přesto však Komise v článku 41 Doporučení připouští, že v některých členských státech nicméně konkrétní situace může opravňovat k regulaci vybraných prvků velkoobchodních trhů ukončení hlasového volání. Specifické vnitrostátní okolnosti mohou naznačovat, že tyto trhy při pohledu do budoucna nesměřují k hospodářské soutěži nebo že v oblasti hospodářské soutěže i nadále existují problémy – necenové překážky. Úřad se proto dále zaměřil na analýzu těchto necenových překážek.

Úřad vyhodnotil jako zásadní necenové překážky, které by mohly vést k omezení hospodářské soutěže, potíže s propojováním sítí a uzavíráním smluvních ujednání o propojení sítí, jejich porušování a diskriminaci při jednání. Tyto překážky odpovídají ukládaným nápravným opatřením v rámci regulace ex ante, která měla nastavení takovýchto překážek eliminovat, resp. na jejich základě umožnit Úřadu neprodleně reagovat na možné porušení soutěžního prostředí.

Na základě závěrů předchozích analýz trhu, včetně vyhodnocení stávajících nápravných opatření a řešených podnětů souvisejících s analyzovaným velkoobchodním trhem, Úřad identifikoval následující potenciální tržní necenové problémy.

a. Odmítání požadavku na propojení nebo přístup ostatním podnikatelům v elektronických komunikacích.

Úřad na základě předchozích analýz tohoto velkoobchodního trhu přistoupil k uložení povinnosti přístupu podle § 84 Zákona k zajištění propojení všem poskytovatelům služeb na posuzovaném velkoobchodním trhu.

Úřad nezaznamenal problémy s uzavíráním smluv o propojení a v době účinnosti stávající analýzy Úřad neřešil žádné podněty. Referenční nabídky byly řádně zveřejněny a byly tak k dispozici potenciálním zájemcům o velkoobchodní služby terminace

Úřad na základě dosavadních zkušeností obecně předpokládá, že po zrušení povinností na dotčeném velkoobchodním trhu bude i nadále docházet k dobrovolnému uzavírání smluv na komerční bázi bez zásahu Úřadu. Dotčení operátoři by měli mít zájem na propojení, aby jejich účastníci mohli realizovat volání do/z ostatních sítí. Přesto však nelze zcela vyloučit, že by k takové situaci na trhu nemohlo dojít.

Úřad v této souvislosti připomíná, že i když je velkoobchodní služba terminace volání nejméně replikovatelným vstupem nezbytným pro zajišťování služeb volání na maloobchodním trhu, lze však podnikatele poskytujícího služby na daném velkoobchodním trhu terminace volání (dodavatele velkoobchodních služeb) označit zároveň i za odběratele velkoobchodních služeb poskytovaných na tomto trhu. Úřad vychází ze skutečnosti, že uzavřené smlouvy o propojení zahrnují jak příchozí, tak i odchozí provoz, resp. poskytovatel maloobchodních hlasových komunikačních služeb založených na číslech musí svému koncovému účastníkovi zajistit, jak možnost dovolat se do sítí jiných poskytovatelů, tak i ze sítí jiných poskytovatelů do jeho sítě. Je tedy v zájmu každého poskytovatele maloobchodních hlasových komunikačních služeb založených na číslech, bez ohledu na jeho tržní sílu, propojení, resp. služby terminace zajistit, a to jak uzavřením smluv o propojení přímo anebo nepřímým propojením na základě smluv o přístupu.

Úřad zde poukazuje na skutečnost, že trh velkoobchodních služeb terminace v mobilní síti mohou potenciálně ovlivnit i poskytovatelé hlasových komunikačních služeb v mobilní síti působící na maloobchodní úrovni trhu, kteří nedisponují atributy nezbytnými pro realizaci propojení (MVNO). Vytváří na trhu poptávku po službách propojení (zde terminace) pro ukončení hlasových komunikačních služeb svých koncových účastníků, a to prostřednictvím jiného operátora v jehož síti jsou umístěni, kterému zároveň zvyšují potenciální vyjednávací sílu.

Úřad má za to, že případní noví zájemci o propojení za účelem zajištění terminace volání svých účastníků do mobilních sítí by neměli mít problém tuto službu pro své zákazníky zajistit. Mohou využít jak nepřímého propojení přes subjekty které mají již uzavřeny smlouvy o propojení s mobilními operátory nebo mohou požádat o propojení v souladu se zněním § 79 odst. 1 Zákona, podle kterého je *podnikatel zajišťující veřejnou komunikační síť oprávněn nebo v případě, kdy je požádán jiným podnikatelem, který podle § 13 oznámil podnikání, povinen sjednat propojení za účelem poskytování veřejně dostupných služeb elektronických komunikací tak, aby bylo zajištěno poskytování a interoperabilita těchto služeb na území členských států*. Uvedené se může týkat jak nových subjektů na trhu pevných hlasových služeb, tak nových subjektů na mobilním trhu (zejména v případě vstupu tzv. full MVNO, neboť Úřad neočekává v nejbližším výhledovém období vstup nového mobilního síťového operátora na trh).

Obdobně jako v době účinnosti předchozí analýzy dotčeného relevantního trhu, Úřad ani v rámci platnosti stávající analýzy nenevidoval žádné stížnosti nebo podněty týkající se odmítání propojení nebo přístupu v souvislosti s vymezeným velkoobchodním trhem. Úřad proto, s ohledem na skutečnost, že na základě minulých zkušeností nebyly evidovány spory ani stížnosti a také s ohledem na ustanovení Zákona (§ 79 odst. 1), ze kterého vyplývá povinnost sjednat propojení (a kdy Úřad má pravomoc nesoulad řešit rozhodnutím sporu), ani ve výhledu do budoucna nepředpokládá problémy s neodůvodněným odmítáním požadavku na propojení, které by zároveň nebylo možné řešit jinými opatřeními (vyplývajícími) přímo ze Zákona.

b. Diskriminační jednání nebo zadržování informací

Úřad zvažoval, zda vzhledem ke své tržní síle by některý z poskytovatelů velkoobchodních služeb terminace v mobilní síti mohl diskriminovat jiného podnikatele vůči své maloobchodní divizi nebo vůči ostatním podnikatelům v souvislosti s poskytováním dotčených velkoobchodních služeb. Úřad vychází ze skutečnosti, že vydáním Nařízení byla odstraněna nejsilnější motivace k diskriminaci, a to cenová, kdy každý z podnikatelů je s jednotnou celounijní sazbou za terminaci volání seznámen a je povinen ji dodržovat.

Úřad má za to, že na trhu je sice relativně malý počet poskytovatelů velkoobchodních služeb propojení (resp. terminace v mobilní síti), ale (s výjimkou jednoho subjektu) relativně obdobné tržní síly. Vzhledem k tomu, že trh hlasových komunikačních služeb poskytovaných v mobilní síti je trhem, kde dochází k poklesu tržeb za hlasové komunikační služby na maloobchodní i velkoobchodní úrovni trhu⁴¹, lze předpokládat, že mobilní operátoři budou mít spíše zájem o udržení anebo získání odbytu svých služeb než vytvářet překážky jejich poskytování. Úřad v této souvislosti rovněž upozorňuje na nepřímý vliv dalších interpersonálních komunikačních služeb z maloobchodního trhu.

Pokud je zvažováno, zda by mohlo docházet k zadržování a neposkytování informací v dostatečném rozsahu, Úřad předpokládá, že dotčení poskytovatelé budou ve svých nabídkách velkoobchodních služeb na komerční bázi předcházet potenciálnímu diskriminačnímu jednání např. i tím, že budou zveřejňovat velkoobchodní nabídky služeb na svých webových stránkách tak, jak je tomu i dnes. Zájemce o propojení by měl od

⁴¹ Viz údaje v této analýze a ve Zprávě o vývoji trhu.

provozovatele veřejné komunikační sítě obdržet dostatečné informace týkající se propojení sítě nejpozději v návaznosti na žádost o propojení, a to s ohledem na povinnost propojení dle § 79 odst. 1 Zákona. V případě, že by nebyly nezbytné informace žadatelům o propojení poskytovány a propojení sítě bylo ze strany velkoobchodních poskytovatelů služeb terminace odmítáno, má Úřad regulační nástroje ze Zákona, kterými může uvedené problémy a spory řešit.

Závěrem Úřad uvádí že v případě neuložení povinností na základě výsledku analýz relevantních trhů, s výjimkou stanovení maximální výše terminačních cen ze strany Evropské komise, by **ve většině případů tržních selhání, které lze predikovat jako spíše individuální než systematické, měly být postačující regulační nástroje dané Úřadu Zákonem (např. § 79 odst. 1 a 2 či § 80)**. Zároveň nadále, v případě zjištění systémových tržních selhání majících negativní dopad na úroveň hospodářské soutěže na sledovaném trhu, existuje možnost opětovného zavedení ex ante regulace na dotčeném velkoobchodním trhu. Uvedená možnost (hrozba znovuzavedení regulace v případě prokázání naplnění testu tří kritérií) tak může mimo jiné sama o sobě odrazovat dotčené subjekty na trhu od zneužívání svého postavení. Úřad proto bude vývoj na trhu dále monitorovat.

Nadto případná individuální tržní selhání jsou obecně postižitelná i v rámci obecné regulace hospodářské soutěže.

c. Ostatní

V období od vydání analýzy, resp. od uložení povinností v listopadu 2020 Úřad nepřijal žádné stížnosti ani podání v oblasti cenové regulace, ani nezjistil žádná pochybení ohledně účtování regulovaných velkoobchodních terminačních cen v rámci svého dohledu nad plněním uložených povinností. Obdobně tomu tak bylo i u uložených necenových nápravných opatření, výjimkou je řešení necenových povinností pouze ve vztahu k dopadům ochranných opatření proti spoofingu, která společnost T-Mobile na dobrovolné bázi nasadila v září 2023. Došlo k situaci, kdy specifická část hlasového provozu (od subjektů Telidoo a.s., miniTEL s.r.o. a FAYN Telecommunications s.r.o.) nebyla v síti společnosti T-Mobile terminována, protože tento provoz byl opatřením proti spoofingu zachycen a zablokován. Jednalo se o situaci, kdy do sítě společnosti T-Mobile byla směrována volání, která v označení volajícího obsahovala telefonní číslo umístěné v síti společnosti T-Mobile. Opatření proti spoofingu tato volání vyhodnotila jako podvodná, jakkoliv se v případech výše uvedených společností jednalo o specifické služby využívající změnu identifikace volajícího (ať už pro služby založené na principu call-backu, nebo služby označované jako tzv. CLIP). Uvedenou problematiku Úřad s dotčenými subjekty intenzivně komunikoval a medioval jejich jednání tak, aby došlo na velkoobchodní úrovni ke vzájemné dohodě na tom, jak v konkrétních případech umožnit terminaci volání vzniklých v rámci výše uvedených specifických služeb.

Zástupce společnosti FAYN Telecommunications s.r.o. se v obdobné věci obrátil na Úřad i v květnu 2024, tentokrát v reakci na anti-spoofing opatření nasazené společností O2, nicméně svůj podnět následně vzal zpět s tím, že zahájil komunikaci se jmenovanou společností za účelem nalezení vzájemné dohody.

Úřad výše uvedenou problematiku zaznamenal a v rámci své působnosti řešil. S ohledem na identifikované problémy na trhu Úřad pro řešení této problematiky v oblasti spoofingu stanovil podmínky všeobecným oprávněním č. VO-S/2/04.2024-1, kterým se mění všeobecné oprávnění č. VO-S/2/07.2005-10, kterým se stanoví podmínky k zajišťování veřejných komunikačních sítí a přiřazených prostředků, ve znění pozdějších změn. V rámci oprávnění VO-S2 Úřad nastavil pravidla v oblasti spoofingu, která by měla umožnit nasazování nástrojů proti spoofingu a zároveň řešit problémy s blokováním legitimních volání. Uvedené podmínky a jejich realizace v praxi může mít dopad do propojení sítě elektronických komunikací, resp. do provozu, který by mohl být na propojení blokován.

Po vydání výše uvedeného VO-S/2/04.2024-1 a po mediacích výše uvedených případů neobdržel Úřad od daných subjektů, ani od žádných jiných, další stížnosti a podněty v dotčené věci a má tak za to, že uvedené problémy, které se na trhu vyskytly byly vyřešeny.

Závěr k druhému kritériu: Na základě posouzení výše uvedeného vývoje trhu a vyhodnocení cenových a necenových překážek rozvoje hospodářské soutěže dospěl Úřad k závěru, že druhé kritérium není splněno.

4.3. Kritérium č. 3 – Uplatňování práva hospodářské soutěže samo o sobě dostatečně neřeší dotčené(a) selhání trhu

Smyslem třetího kritéria je posoudit, zda na trhu, splňujícím první dvě kritéria, nelze dosáhnout nápravy (tj. účinné hospodářské soutěže) mírnější cestou prostředky soutěžního práva. Vzhledem k výsledku hodnocení druhého kritéria nemůže být test tří kritérií kumulativně splněn, a proto Úřad již nepřistupuje k hodnocení 3. kritéria.

4.4. Shrnutí závěrů provedeného testu tří kritérií

Úřad po provedené analýze dospěl k závěru, že na analyzovaném velkoobchodním trhu existují značné a trvalé překážky vstupu na trh. Přesto však na základě přijaté cenové regulace v rámci Evropské unie formou Nařízení platného pro všechny subjekty poskytující službu velkoobchodní terminace v rámci EHP byl odstraněn závažný potenciální tržní problém (cenová překážka), který by mohl ohrozit konkurenční prostředí na analyzovaném velkoobchodním trhu. Na základě vývoje trhu a vyhodnocení možností uplatnění necenových překážek dospěl Úřad k závěru, že dosavadní a předpokládaný vývoj trhu, charakter poskytovaných služeb i nepřímá omezení působící z maloobchodního trhu interpersonálních komunikačních služeb, využití tržní síly jednotlivých subjektů do značné míry oslabuje. Případné narušení trhu, které by se mohlo objevit, by tak nebylo systematickým, ale pouze individuálním, které nelze apriori obecně vyloučit na žádném z trhů produktů a služeb, a proto nevyžaduje uplatnění specifické odvětvové regulace ex ante. Úřad proto na daném velkoobchodním trhu považuje za daných okolností za dostatečné využití dalších pravomocí Úřadu k regulaci oblastí elektronických komunikací, které mu dává Zákon.

Úřad tedy na základě neprokázání kumulativního splnění testu tří kritérií na trhu č. 2 – velkoobchodní služby ukončení hlasového volání v jednotlivých mobilních sítích není oprávněn na daném trhu uplatnit regulaci ex ante v souladu s § 51 Zákona.

Současné postavení podniků s významnou tržní silou včetně jim uložených povinností na základě platné analýzy trhu č. 2 – velkoobchodní služby ukončení hlasového volání v jednotlivých mobilních sítích (A/2/04.2020-4) bude s ohledem na výsledky testu tří kritérií zrušeno. Úřad vzhledem k existujícím délkám výpovědních lhůt uplatňovaných ve smlouvách o propojení nepřistoupí ani k vymezení přechodného období po dobu kterého by poskytovatelé služeb propojení (stávající podniky SMP) pro účely ukončení volání v jejich sítích nemohli jednostranně vypovědět uzavřené smlouvy. Úřad má za to, že tyto výpovědní lhůty⁴² jsou dostatečné pro prodloužení či nastavení podmínek dalšího poskytování služeb ukončení volání.

5. Shrnutí závěrů analýzy velkoobchodního trhu č. 2 – velkoobchodní služby ukončení hlasového volání v jednotlivých mobilních sítích

Úřad zpracoval analýzu předmětného trhu v souladu se Zákonem a časovým vymezením daného trhu v rámci předchozí analýzy. Úřad vzal do úvahy, že Komise na základě

⁴² Tyto lhůty činí dle jednotlivých subjektů 3–12 měsíců.

analýzy daného trhu v celoevropském prostředí dospěla k závěru, že trh již není obecně vhodný k uplatnění regulace ex ante a nezařadila jej na seznam relevantních trhů v novelizovaném Doporučení. K tomuto rozhodnutí Komise dospěla na základě uplatnění regulovaných celounijních velkoobchodních terminačních sazeb, to je odstranění nejzávažnější překážky rozvoje soutěžního prostředí na tomto trhu. Nicméně Komise připustila, že v některých členských státech dosud mohou přetrvávat překážky, které ohrožují nebo by potenciálně mohly ohrožovat úroveň konkurenčního prostředí na tomto trhu a potenciálně ohrozit i rozvoj hlasových komunikačních služeb na podřazeném maloobchodním trhu v neprospěch koncového účastníka.

Úřad byl proto povinen provést na dotčeném velkoobchodním trhu test tří kritérií a na národní úrovni vyhodnotit, zda jsou kumulativně splněna jeho kritéria. Úřad vymezil podřazený maloobchodní trh jako trh interpersonálních komunikačních služeb (založených i nezávislých na číslech) a to jak hlasových, tak textových. Do trhu nezahrnul, obdobně jako v předchozí analýze, hlasové komunikační služby založené na číslech poskytované v pevném místě. Následně vymezil velkoobchodní trh služeb terminace (ukončení volání) v mobilní síti, na němž aplikoval test tří kritérií.

Úřad dospěl k závěru, že první kritérium je vzhledem ke specifice trhu, kdy může volání ukončit pouze poskytovatel služeb v jehož síti se nachází číslo volaného účastníka, vždy splněno. Ani po dobu účinnosti analýzy nejsou známy technické prostředky, které by tuto bariéru vstupu překonaly.

V rámci druhého kritéria Úřad zkoumal stav a vývoj sledovaného trhu, existující bariery rozvoje jak cenového, tak i necenového charakteru. Při zkoumání Úřad vycházel ze svých dosavadních zkušeností z regulační praxe a vyhodnotil potenciální rizika, včetně disponibilních nástrojů řešení vhodných pro řešení takovýchto potencionálních tržních selhání.

Úřad dospěl k závěru, že druhé kritérium testu tří kritérií není splněno, a to zejména z důvodu odstranění nejzávažnější hrozby narušení hospodářské soutěže, to je hrozby účtování neúměrných cen za velkoobchodní služby terminace. Tato hrozba byla eliminována vydáním Nařízení.

Úřad neshledal, že by na trhu byly uplatňovány necenové překážky a nedomnívá se, že by v následujícím období docházelo k systémovým selháním trhu prostřednictvím uplatnění necenových překážek, a to i s ohledem na skutečnost, že v zájmu každého poskytovatele služeb terminace je, aby svým maloobchodním účastníkům zprostředkoval uskutečnění hovoru z jiných/do jiných sítí. Při poskytování velkoobchodních služeb terminace je tedy jak jejich poskytovatelem, tak současně i jejich odběratelem. Úřad poukázal i na trend snižování tržeb operátorů za hlasové služby na obou úrovních trhu. Pokud by však k uplatnění omezení hospodářské soutěže, což nelze apriori zcela vyloučit, došlo, jednalo by se o nesystémové/individuální narušení hospodářské soutěže. Takováto tržní selhání pak není vhodné řešit prostřednictvím specifické odvětvové regulace ex ante. Úřad má ze Zákona dostatečné kompetence k postihu takového narušení hospodářské soutěže. V případě porušení zákona o ochraně hospodářské soutěže má pravomoci zasáhnout i ÚOHS.

Úřad má dále za to, že na národním trhu je vytvořeno konkurenční prostředí, které umožňuje maloobchodním poskytovatelům hlasových komunikačních služeb zajistit svým účastníkům uskutečnění volání účastníkům v komunikačních sítích jiných poskytovatelů maloobchodních služeb, ať již formou propojení komunikačních sítí anebo zprostředkovaně formou nepřímého propojení.

Vzhledem k nesplnění jednoho z kritérií testu nelze dosáhnout kumulativního splnění testu tří kritérií, Úřad má proto nesplnění tohoto testu za prokázané, aniž by test dokončil samostatným zkoumáním třetího kritéria.

Na základě výše uvedeného rozhodla Rada Úřadu, že trh č. 2 – velkoobchodní služby ukončení hlasového volání v jednotlivých mobilních sítích není v podmínkách České republiky trhem relevantním, na němž lze uplatnit regulaci ex ante.

Úřad proto s ohledem na výše uvedené závěry navrhuje zrušit stanovení podniků s významnou tržní silou na tomto trhu, a to včetně zrušení uložených nápravných opatření.

Na závěr této analýzy Úřad dodává, že bude nadále dotčený velkoobchodní trh průběžně monitorovat a jeho vývoj vyhodnocovat. V případě, že by došlo k zásadní změně směřování vývoje trhu v neprospěch rozvoje hospodářské soutěže a koncových účastníků, je Úřad oprávněn přistoupit k novému vymezení trhu, za účelem zjištění, zda se jedná o trh relevantní, na němž lze uplatnit regulaci ex ante a k provedení nové analýzy trhu.

Část D – Vypořádání připomínek z veřejné konzultace

Na základě § 130 Zákona a podle Pravidel Českého telekomunikačního úřadu pro vedení konzultací na diskusním místě Úřad [zveřejnil](#) návrh opatření obecné povahy č. A/S2/xx.2024-Y – trh č. 2 – velkoobchodní služby ukončení hlasového volání v jednotlivých mobilních sítích na diskusním místě dne 9. října 2024. Připomínky k návrhu opatření bylo možno uplatnit do 30 dní od zveřejnění, tj. do 8. listopadu 2024. V rámci veřejné konzultace Úřad k návrhu opatření žádnou připomínku, stanoviska ani názory neobdržel.

Část E – Konzultace s ÚOHS

Podle ustanovení § 130 odst. 3 Zákona Úřad po vypořádání připomínek konzultoval konečný text návrhu opatření obecné povahy s Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže. Předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže zaslal Úřadu dopisem ze dne 2. prosince 2024 své stanovisko, ve kterém uvedl, že k návrhu opatření obecné povahy nemá žádné připomínky. Zároveň však poznamenal, že vzhledem k monopolnímu postavení jednotlivých operátorů poskytujících služby ukončení volání na samostatných trzích odpovídajících příslušným sítím těchto operátorů apeluje na potřebu průběžného monitoringu analyzovaného trhu, a to zejména s ohledem na možné necenové překážky, které byly dříve ošetřeny ex ante regulací.

Úřad provádí pravidelný sběr informací a průběžně monitoruje a vyhodnocuje vývoj trhu elektronických komunikací. Výsledky zveřejňuje mimo jiné i ve [Zprávě o vývoji trhu](#) a [Zprávě o vývoji cen](#). Jak Úřad uvedl v závěru předchozí kapitoly 5. bude nadále dotčený velkoobchodní trh průběžně monitorovat a jeho vývoj vyhodnocovat. V případě, že by došlo k zásadní změně směřování vývoje trhu v neprospěch rozvoje hospodářské soutěže a koncových účastníků, využije Úřad své regulační nástroje dané mu Zákonem k zajištění nápravy.

Část F – Připomínky Evropské komise k oznámení návrhu opatření

Dne 8. ledna 2025 byl podle § 131 odst. 1 Zákona a v souladu s článkem 32 odst. 3 Kodexu návrh analýzy relevantního trhu postoupen Evropské komisi. Ve svém vyjádření ze dne 7. února 2025 Komise sdělila, že k Úřadem zaslánému návrhu opatření nemá žádné připomínky. Úřad proto podle článku 32 odst. 8 Kodexu může přijmout konečný návrh opatření.

Otisk úředního razítka

Elektronický podpis: 18.2.2025
Certifikát autora podpisu:
Jméno: Ing. Marek Ebert
Vydal: PostSignum Qualified CA 4
Platnost do: 3.3.2025 09:46 +01:00

za Radu Českého telekomunikačního Úřadu:
Ing. Marek Ebert
předseda Rady
Českého telekomunikačního úřadu
podepsáno elektronicky